वैष्णवग्रन्थानां सूचिरारभ्यते ।

VAISNAVA LITERATURES.

No 1. अष्टादशाक्षरमन्त्रः । Aṣṭadaśākṣaramantraḥ Substance foolscap paper, 15 × 4 inches Folia, 2 Lines, 8 10 in a page Character Bengali Date, ? Appearance, nearly fresh Verse Generally correct. Incomplete

A collection of mysterious words used in the worship of Kṛṣṇa, Radha and other Gopis.

Beginning. श्रीराधाकृष्णाभ्यां नमः ।

क्लीं कृष्णाय गोविन्दाय गोपीजनवल्लभाय स्वाहा । इत्यष्टादशाक्षर
सम्मोहनाख्यमन्त्र । श्रीं राधायै नम इति ।

अथ कामगायत्री ।

क्लीं कामदेवाय विद्महे पुष्पवाणाय धीमहि । तन्नोऽनङ्ग प्रचोदयात् ॥

End. नास्ति ।

Colophon. नास्ति ।

विवरणम् – श्रीगुणकर्णाख्य श्रीकृष्णराधाराधनमूलमन्त्रा समुद्दीता सन्ति ।

Under this number we find other two small works, the one Bhaktyaṅganirupaṇam, the other Yamunaṣṭakam.

(a) **भक्त्यङ्गनिरूपणम् ।** Bhaktyangnirupaṇam Substance, foolscap paper, 15 × 4 inches Folia, 4* Lines, 6 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance, nearly fresh Verse Generally correct Complete (?)

A little treatise on the divisions of Bhakti or the extreme love for Śrikṛṣṇa compiled from several Purāṇas, Smṛtis, etc Anonymous

Beginning. श्रीराधाकृष्णाभ्यां नमः । श्रीभक्तिरसामृतसिन्धौ यथा—

गुरुपादाश्रयस्तस्मात् कृष्णदीक्षादिशिक्षणम् ।
विस्रम्भेण गुरोः सेवा साधुवर्त्मानुवर्त्तनम् ॥
सद्धर्म्मपृच्छा भोगादित्यागः कृष्णस्य हेतवे ।
निवासो द्वारकादौ च गङ्गादेरपि सन्निधौ ॥
व्यवहारेषु सर्व्वेषु यावदर्थानुवर्त्तिता ।
हरिवासरसम्मानो धात्र्यश्वत्थादिगौरवम् ॥

End. तत्र नामसङ्कीर्त्तनं यथा विष्णुधर्म्मे—

कृष्णेति मङ्गलं नाम यस्य वाचि प्रवर्त्तते ।
भस्मीभवन्ति राजेन्द्र महापातककोटयः ॥

Colophon नास्ति ।

विवरणम्—भक्त्यङ्गनिरूपणं नाम श्रीकृष्णभक्तिविषयकं कविनिबन्धः ।

(*b*) यमुनाष्टकम् । Yamunāṣṭakam Substance, foolscap paper, 15×4 inches. *Folia, 1 Lines, 6–7 in a page* *Character* Bengali Date, ? Appearance, nearly fresh Verse Correct. Complete

A little work consisting of eight stanzas on the praise of Yamuna, by Rūpa Gosvamin We quote below the whole work.

Beginning. श्री यमुनायै नमः ।

भ्रातुरन्तकस्य पत्तने विपत्तिहारिणी
प्रेक्षयातिपापिनोऽपि तापसिन्धुतारिणी ।
नीरमाधुरीभिरप्यशेषचित्तवर्द्धिनी
मां पुनातु सर्व्वदारविन्दबन्धुनन्दिनी ॥ १ ॥
हारिवारिधारयाभिमण्डितोरुखाण्डवा
पुण्डरीकमण्डलोद्यदण्डजालिताण्डवा ।
स्नानकामपामरोग्रपापसम्पदिन्धिनी
मां पुनातु इत्यादि ॥ २ ॥
शीकराभिमृष्टजन्तुदुर्व्विपाकमर्द्दिनी
नन्दनन्दनान्तरङ्गभक्तिपूरवर्द्धिनी ।
तीरसङ्गमाभिलाषिमङ्गलानुबन्धिनी
मां पुनातु इत्यादि ॥ ३ ॥

दीपचक्रवालजुष्टसप्तसिन्धुभेदिनी
श्रीमुकुन्दकल्पितोरुदिव्यकेलिवेदिनी।
कान्तिकन्दलीभिरिन्द्रनीलवृन्दनिन्दिनी
मां पुनातु इत्यादि ॥४॥

माथुरेण मण्डलेन चारुणाभिमण्डिता
प्रेमनद्धवैष्णवाध्ववर्द्धनाय पण्डिता।
ऊर्म्मिदोर्विलासपद्मनाभपादवन्दिनी
मां पुनातु इत्यादि ॥५॥

रम्यतीररम्भमाणगोकदम्बभूषिता
दिव्यगन्धभाक्कदम्बपुष्पराजिरूषिता।
नन्दसूनुभक्तसङ्घसङ्गमाभिनन्दिनी
मां पुनातु इत्यादि ॥६॥

फुल्लपक्षमल्लिकाक्षहंसलक्षकूजिता।
भक्तिविद्धदेवसिद्धकिन्नरादिपूजिता।
तीरगन्धवाहगन्धजन्मबन्धरन्धिनी
मां पुनातु इत्यादि ॥७॥

चिद्विलासवारिपूर भूर्भुवस्स्वरापिनी
कीर्त्तितापि दुर्म्मदोरुपापमर्म्मतापिनी।
बल्लवेन्द्रनन्दनाङ्गरागभङ्गगन्धिनी
मां पुनातु इत्यादि ॥८॥

तुष्टबुद्धिरष्टकेन निर्म्मलोर्म्मिचेष्टिता
त्वामनेन भानुपुत्रि सर्व्वदेववेष्टिताम्।
यः स्तवीति वर्द्धयस्व पुण्डरीकलोचने
भक्तिपूरमस्य देवि सर्व्वतापमोचने ॥९॥

Colophon इति श्रीमद्रूपगोस्वामिना विरचितं श्रीयमुनाष्टकं संपूर्णं । ओँ तत् सत्।

विवरणम्—श्रीमद्रूपगोस्वामिविरचितं यमुनाष्टकस्य वर्णनं।

No 2 आनन्दवृन्दावनम्। Ânandavṛindavanam Substance, white Kâśmîrî paper, 16 × 6 inches Folia, 91 Lines, 8-15 in a page Character, Bengali Date, .1 Appearance, not old Verse and prose Not Correct Incomplete

This is a Campukāvya on Kṛiṣṇa's character commencing from his earliest age up to the Rasalila at Vṛindāvana, complete in 22 stavakas or chapters, by Kavikarnapūra under the request of Rūpa. A *description of the Vṛindavana is made in the first chapter*, then six chapters are devoted to Kriṣṇa's character in earliest age, the *next fifteen chapters give a complete description of Kṛiṣṇa's characters* at the commencement of his youth. The codex under notice contains the text with a commentary, entitled Sukhavartini up to the end of saptama stavaka.

Beginning *of the Commentary* श्रीश्रीगुरवे नमः ।

यत्प्रासाद सुष्ठ स्वथा रसमया प्राप्य सत्काव्यतां
दीयं सज्जनजनेषु भाविषु सुरेर्दुष्प्रापमेतत् स्वया ।
इत्याज्ञापयतेव येन निदधे श्रीकर्णपूराननै
वाग्मी स्वाप्रिदलामतं गतिरसौ चैतन्यचन्द्रोऽस्तु नः ।
नितान्त नैसर्गिककथमार
लीलाख्यमुख्ये पदमात्मशीर्न ।
श्रीरूपसम्यग्जनकृपमिव
पूर्णं चिरं संचयने सुमेधा ।
नन्दोत्सवादिरासान्ता लीलादीलादिकाधिकाम् ।
श्रीकृष्णलीला श्रयत्न कर्णपूरोमहाकवि ।
एकैव नवकैशोर वृन्दारण्य तदास्पदम् ।
वाल्यलीला तत्र षड्भि प्रादुर्भावमथो हरे ।
ततस्तु पञ्चदशभिर्लीला कैशोरवर्णनाम् ।
एवं द्वाविंशता चम्पूरियम्या स्तवकै कृता ।

Beginning *of the Text.* श्रीकृष्णाय नमः ।

वन्दे पदारविन्दयुगलं यजिन् कुरङ्गीदृशां
वक्षोजद्वयकोरकं विलसति क्षिप्तोऽङ्गराग स्मर ।
काश्मीरं नखभीचिभिर्विदलित कस्तूरिकानीलिमा
श्रीखण्डं नखचन्द्रकान्तिनिकरैर्निर्व्याजमातन्वते ॥ १ ॥
श्रीचक्रिज्याज्जिदशक्रम मातराणं वराके
श्रीराधाधामलनदृक्पथी कुङ्कुमक्षोदवृन्दे ।
अमन्दानन्दमघमरोदुग्धविमुग्धधार्ये
महानार्ध्यविरचनकर्ण वातु न पुनर्नाे ॥ २ ॥

माधुर्यैर्मधुभि सुगन्धि भजनस्वर्णाम्बुजानां वन
कारुण्यामृतनिर्झरैरुपचित सत्प्रेमहेमाचल ।
भक्ताम्भोधरधोरणीविजयिनी निष्कम्पसम्पत्सखि
देवी मे कुलदैवत विजयतां चैतन्यकृष्णो हरि ॥ ३ ॥
नमस्यामोऽस्यैव प्रियपरिजनान् वत्सलतद
प्रभोरद्वैतादीनपि जगदघौघक्षयकृत ।
समानप्रेमाण मद्गुणगणान्तस्पृक्कथा
स्वरूपाख्या गीऽसौ सरसमधुराणामपि गुरु ॥ ४ ॥
गुरु मे श्रीमायाभिधमवनिदेवान्वयविधु
नुमो मूर्ध्नाद्य भुव एव विभोरस्य दयितम् ।
यदास्वादुन्मीलन्निरवधिरहस्यावनरस
कथास्वादं लब्धा जगति न जन क्वापि रमते ॥ ५ ॥
गते स्वाभीष्ट पदमहह चैतन्यभगवन्
परीवारे पश्चादनुगतवति च स्वर्विभवपदम् ।
विलुप्ता वैदग्धी प्रणयरसरीतिर्विगलिता
निरानन्दो जात सुमनसिकवितायाः परिमल ॥ ६ ॥
तव स्वर्वं कि करवाणि वाणि
मयो न वर्तु यतते त्वदीयाम् ।
यत सुकुडेन तनोषि मार्ग
ततस्तदा सन्नमपि विधेहि ॥ ७ ॥
मातर्वाणि तवानिशं कहयया गम्भगमोदा बभ्र
किं नु त्वां नुमहे त्वयैव यजतां तीर्थेन कर्णोदधिम् ।
एतत् प्रभुपदकृष्णहि भगवत कृष्णस्य लीलामृत
जीतस्यैव निमज्जयामि भवतो मौल्ये यमध्यान तुम ॥ ८ ॥
चाकत्र नियतया तनुभाजा
नाधुन स्फुतितु दृपपदुष्टि ।
सर्वतस्तिमिरमस्यति दीपो
नाम्रमूर्तितिमिरं विनिहन्ति ॥ ९ ॥
निर्मलोऽपि सुजना सुचरिते
दोषमेव पुरत प्रथयन्ते ।
उज्ज्वलेऽपि मति वार्धि पुरता
सूक्ष्ममेव समति स्फुटमपि ॥ १० ॥

मर्यादिपर्य्याकुलनं विनापि
प्रह्लादयन्ते सुकवेर्वचांसि ।
विनावगाहादपि हृष्टिमात्रा
न्मत पुनन्त्येव हि पुण्यमद्य ॥ ११ ॥

End *of the Text* समाप्त ।

Colophon *of the Text.* इत्यानन्दवृन्दावने कौमारलीलालताविस्तारे वत्सकवधादुरवध पुलिनभोजनमहाभौज्यनी नाम सप्तमस्तवक ॥ + ॥ + ॥ + ॥ + ॥

End *of the Commentary.* समाप्त ।

Colophon *of the Commentary* इत्यानन्दवृन्दावनटीकायां सुखवर्त्तिन्यां सप्तमस्तवक ॥ + ॥ + ॥ + ॥ + ॥

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् कविकर्णपूरविरचितानन्दवृन्दावनाख्यं चम्पूकाव्यं सुखवर्त्तिन्यभिधटीका सहितमसम्पूर्णं वर्त्तते ।

No 3 उज्ज्वलनीलमणि सटीक । Ujjvalanīlamaṇiḥ Saṭīkaḥ Substance, country made white paper, 13 × 6 inches Folia 101 Lines 12–21 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance, nearly old Verse and prose. Generally correct Complete

A work treating of Madhura Rasa, or love extensively, entitled Ujjvalanīlamaṇi by Rūpa Gosvāmin The codex contains also a commentary on it Locanarocanī by name

Beginning *of the Commentary.* श्रीश्रीराधाकृष्णौ जयत ।

सनातनसमो यस्य ज्यायान् श्रीमान् सनातन ।
श्रीवल्लभोऽनुज सोऽसौ श्रीरूपो जीवसद्गति ।
श्रीहरिभक्तिरसामृतसिन्धौ याति पुरा दूराधीके ।
उज्ज्वलनीलमणौ मम धीयमरीयमसौ विहृति ।

तथाहि य एव रसामृतसिन्धुप्रकाशक पूर्वं भक्त्यादयपुरुमुख्यतयाख्यं रसं किञ्चिदेव विवृत्य तत्क्रमतामननमाश सम्प्रति विवृत भागवते रसमिति व्यापीन रसस्य प्राप्यप्रापकभावयोरभेदं व्यवदधुज्ज्वलनीलमणिं नाम ग्रन्थं विधाय त रसमतीव विवृण्वन् श्रीमदिष्टदेवतामपि श्रीमद्वर्ण्यं निजगुरुमपि तन्नैव नुवन् प्रार्थयते । नामाकृष्टेति ॥ १ ॥

Beginning *of the Text* श्रीश्रीराधाकृष्णाभ्यां नमः ॥

नामाकृष्टरसज्ञः शीलेनोद्दीपयन् सदानन्दम् ।
निजरूपोत्सवदायी सनातनात्मा प्रभुर्जयति ॥ १ ॥
मुख्यरसेषु पुरा यः संक्षेपेणोदितोऽतिरहस्यत्वात् ।
पृथगेव भक्तिरसराट् स विस्तरेणोच्यते मधुरः ॥ २ ॥
वक्ष्यमाणैर्विभावाद्यैः स्वाद्यतां मधुरा रतिः ।
नीता भक्तिरसः प्रोक्तो मधुराख्यो मनीषिभिः ।

End *of the Text*

गोकुलानन्दगोविन्द गोष्ठेन्द्रकुलचन्द्रमः ।
प्राणेश सुन्दरीवृन्द नागराज शिखामणे ॥
वृन्दावनविधो गोष्ठयुवराज मनोहर ।
क्षम्यतां व्रजदेवीनां प्रेयसि प्रणयोत्तम ॥ २३ ॥
अनल्पत्वादपारत्वादाप्तोऽसौ दुर्विगाहता ।
स्पृष्टः परं तटस्थेन रसाब्धिर्मधुरो मया ॥ २४ ॥
अयमुज्ज्वलनीलमणिर्गहनमहाघोषसागरप्रभवः ।
भजतु तव मकरपरिसरसेवोचितं देव ॥ ० ॥ ० ॥ ० ॥

Colophon *of the Text* श्रीश्रीमदुज्ज्वलनीलमणिनामाऽयम् सम्पूर्णः ॥ ० ॥ ० ॥ ० ॥
श्रीमद्रूपगोस्वामिना विरचितः ॥ इति ॥ ० ॥

End *of the Commentary* अयमिति ग्रन्थपक्षे गहनमहाघोषः श्रीमन्नन्दराजव्रजः स एव सागरः तत्र प्रभवः इति तदेकदेशश्रीनन्दगोपगणादुद्भूत इत्यर्थः । यद्वा गहनमहाघोषसागरः श्रीमान् रूपसनातनसिन्धुनामा महान् यस्य तस्मादुद्भूतः । गहनत्वं दुरवगाहनत्वं । तत्र मकरकुण्डलेत्यादिना तु स्वचापलापराधक्षमाप्रार्थना । मणिपक्षस्तु सुगमः । तदेवमस्य ग्रन्थस्य तदेकाराधनार्थता तथापि रहस्यता व्यज्य तादृशतदीयरहस्यरसावसरसंविधानाधिकारिभिस्तद्भक्तस्यैव पर्यालोचनीयतामुपदिदेशेति लभ्यं । ततश्च परमोपदेष्टुः तथामनुमतो न केनचिदप्यवलम्बनीयो । यत्र कथमपि निर्व्यलीकविकारविचारकोऽयं स्वालोकनाय रहसि प्रकटयतु श्रीमदुज्ज्वलनीलमणिप्रदीप + + + दाता स एव इति ननु समर्थनैव इति सखीगणभेदाः ।

सनातनसमो यस्य ज्यायान् श्रीमान् सनातनः ॥
श्रीवल्लभोऽनुजः सोऽयं श्रीरूपो जीवसद्गतिः ॥

Colophon *of the Commentary* सम्पूर्णेयं श्रीमदुज्ज्वलनीलमणिनामग्रन्थस्य लोचनरोचनीटीका ।

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् लोचनरोचनीनामटीकासहितः उज्ज्वलनीलमणिः सम्पूर्णो वर्तते ।

No 4 लोचनरोचन्यानन्दचन्द्रिकासहितउज्ज्वलनीलमणि । Locanarocanyānandasahitaujjvalanīlamaṇiḥ Substance, country made white and yellow paper, 15 × 6½ inches Folia 158 Lines, 7–16 in a page Character, bengali Date ? Appearance, partly fresh and partly old Prose and verse Generally correct Complete

This codex contains the text of the Ujjvalanīlamaṇi with two commentaries Locanarocanī and Ānandacandrikā As the text with Locanarocanī has been already noticed We notice below the new *commentary Ānandacandrikā only*

Beginning. श्रीराधाकृष्णाय नमः

बिभ्रन् दृगम्बुजपरागचयोऽञ्जितोऽपि
दृभ्यन् सुखान्मिलनरागभरान्वितोऽपि ।
तद्यन्मुहुः क्षितसुधां परिपायितोऽपि
श्रीराधया भवतु समदं हरिर्मे ॥ १ ॥
श्रीमज्जनप्रतिपदं श्रुतयद्वराख
हारावलिर्धनरसध्वनितत्प्रसादा ।
श्रीरूपपादघनदिव्यनदी मदीयं
चेतः प्रविश्य दधतु दययात्मशेषम् ॥ २ ॥
तत्र श्रीजीवगोस्वामिचरणेभ्यो नमो नमः ।
सिन्धुकीटिगभीरार्थां मतं यत्र कृपाश्रितम् ॥ ३ ॥
एका मदीयटीकायां कारिका संश्रयादिमिन् ।
यथैव परमोत्कर्षं दधत स्फुटमीयिता ॥

तथा च

स्वच्छया लिखितं किञ्चित् किञ्चिदत्र परेच्छया
यत् पूर्व्वापरसम्बन्धं तत्पूर्व्वमपरापरम् ॥ इति
परकीयात्मचर्यो यमकाभावस्य सचयः ।
स्वजनार्थ्यपरम्यागो यासवतन समुत ॥
तेनैव कथितो यमस्यादिमध्यावसानत ।
दुर्गम्यत्विंऽप्युज्ज्वलत्वाद्याभिष्यासुरिम मुहुः ।
तदीयचरणाम्भोजरज कारुण्यलवभाक् ।
यदत्र प्रसपाम्यनन् चमत्का मे कृपाम्बुद ॥ ३ ॥

अथ सोऽयं निखिलमहदयमुदयमुदयद्दयानुकार सकलकविकलकलाखण्डली रसिकमुकुटमणिरविरतरसभागवतमप्रद्युम्नमुदितवरप्रमोदभरपरवशतया परिवेशितरसामृतपञ्चकार पुनरपि परमाकरज्ञानतिमिरसुहृदी, सुरसयन् भक्तिरसामृतसिन्धुरत्नखचितवरप्रायमतिरहस्यमुज्ज्वलरसमुज्ज्वलनीलमणि मिव स्वहृदयसम्पुटादुद्घाटयेव प्रदर्शयिष्यन् स्वाभीष्टदैवतं श्रीभगवन्तं स्वायत्तञ्च परमभागवत सर्वानुकर्तृवर्तितया सन्निधेव स्तवम् मङ्गलमाचरति। नामाकृष्टेति ॥ १ ॥

सम्पूर्णस्याप्य प्रणम्य स्वद्वितीयचरणारविन्दश्रीगोविन्ददेवप्रवर्तितश्रीभाव स्वपद्यस्याभिन्नाय ग्रन्थकृदाशास्ते पद्यमिति। उज्ज्वल शृङ्गाररसरूप नील मणिस्वनामा पद्यम्। कीदृश गहनो दुष्प्रवेश महाघोष श्रीमन्नन्दव्रज घोष आभीरपल्लि स्यादित्यमर। स एव सागरो रत्नादिभीदामादि सन्दादिराधादिगणस्थत्वात्। दास्यसख्यवात्सल्योज्ज्वलभावरत्नाकरत्वात्किञ्च प्रकर्षेणोत्कर्षेण भवति सदा विद्यत इति स। यद्वा गहनो दुरवगाह महाघोषो नन्दव्रज हादिनरमाद्यत्तया निरूप्यमाणत्वेन वसन्। अत तथाभूत सागरो भक्तिरसामृतसिन्धुरूपत्वात् प्रभवतीति स। तत्र मकरकुण्डलयो मर सलीपदेश अधरेषु मत्त सैवाधो वीचितो वीचित्र सुद्धिम यात्सर्व रमयनि रसम्यापि मन्दगम्यत्वात् श्रीवत्साद्धर्व पश्यपते सुसङ्गत रव, मणिपदे उज्ज्वलो निर्मल घोष मन्द परिसरस्तदेकदेश सैवाभटित सत्त्व तेन च क्रमाज्ञेय सवयोग्यचेनास्य यस्य परमदैवत्व तत्तास्त परमोपादेयत्वमनर्घ्यत्वमन्यजनेभ्यो गोपनीयत्वञ्च व्यञ्जितमिति सम्भोग विहृति ॥ ८२ ॥

phon. उज्ज्वलनीलमणौ रसविद्याआनन्दचन्द्रिकाटीका। इयमिह विबुधजनोना भवताद्विस्मयभरप्रीत्यै ॥ ० ॥ श्रीगोपालो जयति ॥ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

rks—पुस्तकेऽस्मिन् टीकाद्वयसहित उज्ज्वलनीलमणिर्वर्तते। तत्र प्रथमा टीका लोचन मूलसहिता पूर्वमालोचिताऽतोऽत्र केवलमानन्दचन्द्रिकाभिधाया द्वितीयटीकाया आलोचन

No. 5 उज्ज्वलनीलमणिकिरणलेश । Ujjvalanīlamaṇikiraṇaleśaḥ
ance, country made white paper, 16 × 6 inches. Folia, 5 Lines, in a page Character, Bengali Date, ! Appearance, not fresh
: Generally correct Complete

ls c.

This little work, entitled Kiranalesah contains explanatory notes on the Ujjvalanilamani Anonymous

Beginning. श्रीकृष्णचैतन्याय नमः । अथोज्ज्वलरसे । तत्र विषयालम्बननायकचूडामणि श्रीकृष्ण । स प्रथमं श्रीकृष्णमथुराद्वारकासु क्रमेण पूर्णतम पूर्णतर पूर्ण इति त्रिधा । धीरोदात्त धीरललित धीरोद्धत धीरप्रशान्त इति प्रत्येकं चतुर्विध इत्येवं द्वादश ।

End. अथ सम्भोगः—संक्षिप्त सङ्कीर्ण सम्पन्न समृद्धिमान् इति चतुर्विधः । पूर्वरागान्ते कुण्ठाधरनखक्षतादीनामन्यत्वे संक्षिप्त मानान्ते वञ्चनात् व्यर्थादिदोषाभावमिश्रित सङ्कीर्णं । किञ्चिद्दूरप्रवासान्ते सम्पन्न स्पष्ट सुदूरप्रवासान्ते समृद्धिमान् चेति स्पष्टम् । अथ सम्भोगप्रपञ्च—दर्शन जल्पनस्पर्शनवर्त्मरोधरासविहारजलकेलिनौखेलचौर्यघट्टलीलादानकेलिकुञ्जा वनलीलामधुपानाद्योऽनन्ता एव ॥ • ॥

Colophon. उज्ज्वलनीलमणिकिरणलेशः सम्पूर्णः ॥

अनधीतव्याकरणचरणाबद्धो हरेर्यं स्यात् ।
उज्ज्वलनीलमणीरत्वचित्तमहा तस्य ।

इति उज्ज्वलनीलमणिकिरणलेशः समाप्तः ॥ • ॥

विवरणम्—नियम्य ऽस्मिनुज्ज्वलनीलमणिरतिसंक्षेपेण विवृत इत्यस्य किरणलेशेति नाम कृतम् ।

No. 6 उत्कलिकावल्लरी । Utkalikāvallari

Although this codex is labelled as containing one work (*Utkalikā vallari*), yet careful examination reveals three other works in it besides Utkalikāvallari, under the following descriptions.

(*a*) चाटुपुष्पाञ्जलि सटीक । Cāṭupuṣpāñjalih Saṭīkah Substance country made colourless paper 14 x 5 inches Folia 5 Lines, 12-14 in a page Character Bengali Date, ? Appearance nearly old Verse and prose Generally correct. Complete

A little poem of 24 stanzas on the praise of Rādhā, entitled Cāṭupuṣpāñjali with a commentary in the margins Anonymous

Beginning *of the Commentary* अथाष्टकेन श्रीराधां स्तौति। दिशि दिशीत्यादिना राधिकामहमर्चयामीत्यन्वय। कीदृशीमित्याह—सञ्चरन्ती या नेत्रयोर्लक्ष्मी शोभा सम्पत् तस्या विलसिता या खुरल्यो विलोचनपटुतास्तथा अभ्यासा ताभि खञ्जरीटस्य खञ्जनस्य खेलां दिशि रचयन्तीं खञ्जरीटस्तु खञ्जन इत्यमरः। यस्या दिशि नेत्रे क्षिपति सा दिक् खञ्जनमयेव लक्षिता भवतीत्यर्थः। हृदयेति हृदयमधुपस्य मल्लीमिव वरिष्ठदयस्य नन्दिनो मित्यर्थः ॥ १ ॥

Beginning *of the Text* नम श्रीवृन्दावनेश्वर्यै।

दिशि दिशि रचयन्तीं सञ्चरन्नेत्रलक्ष्मी
विलसितखुरलीभि खञ्जरीटस्य खेलाम्।
हृदयमधुपमल्लीं बल्लवाधीशसूनो
रखिलगुणगभीरां राधिकामर्चयामि ॥ १ ॥

End *of the Text.* व्रजराजकुमारवल्लभा-
कुलसीमन्तमणि प्रसीद मे।
परिवारगणस्य ते यथा
पदवी मे न दवीयसी भवेत् ॥ २२ ॥
करुणां मुहुरर्थये परं
तव वृन्दावनचक्रवर्त्तिनि।
अपि केशिरिपोर्यया भवेत्
सचटुप्रार्थनभाजनं जन ॥ २३ ॥
इमं वृन्दावनेश्वर्या जनो य पठति स्तवम्।
चाटुपुष्पाञ्जलि नाम स स्यादस्या कृपास्पदम्॥

Colophon *of the Text* इति चाटुपुष्पाञ्जलि।

End *of the Commentary.* व्रजेति व्रजराजकुमारस्य यावन्ति वल्लभाकुलानि प्रेयसीवृन्दानि तेषां सीमन्तमणिस्तमपि तत् सम्बोधने तथा अपि स्त्रीपुंसयोरप्यजातौ मुक्तादिकेऽपि चेति मेदिनी। त्वं मे प्रसीद एतावन्तं प्रसादं कुरु। ते तव परिवारगणस्य पदवी पन्था मे मम दवीयसी दूरतरा न स्यात् किन्तु सन्निहिता स्यात् ॥ २२ ॥

हे वृन्दावनचक्रवर्त्तिनि निखिलवृन्दावनराज्याभिषिक्ते राधे तव करुणां, नानाविरागलस्य केशिरिपोरपि सचटुप्रार्थनभाजनं प्रियवचनघटितप्रार्थ

यत्नस्य पात्रमत्र भवो भवेत् ॥ ११ ॥ यत्रा वृन्दावनेश्वरा कृपास्पदं तथा पार्थ ॥ ४ ॥

Colophon *of the Commentary* इति चारुपाठनिष्यन्दम् ।

विवरणम्—श्रीराधास्तोत्रकपाठ्यं निवन्धः ।

(*b*) गान्धर्व्विकाष्टकम् सटीकम् । Gāndharvikāṣṭakam Saṭīkam Same substance, 14 x 5 inches Folia, 2 Lines, 32 at all Character Bengali Date, ? Appearance, old Prose and verse Generally correct *Complete*

A poem consisting of 8 stanzas on the praise of Gāndharvā a name of Rādhikā, entitled Gāndharvāṣṭakam with commentary in the margins Anonymous

Beginning *of the Commentary.* अथाष्टकेन गान्धर्व्वां प्रार्थयति वृन्दावनेत्यादिना ॥ हे देवि राधे मयि प्रसीद कृपां विधेहि तावाद युवयोर्वदनारविन्दं सन्दर्शयेति स्वमुखदर्शनमपि त्वदधीनमिति भाव । युवयो कथम्भूतयोरित्याह केलि कुञ्जे वृन्दावने मत्तद्विपप्रवरयोः कौतुकविभ्रमोविनोदविलासवेन विहरता क्रीडतो ॥ १ ॥

Beginning *of the Text* श्रीगान्धर्व्विकायै नम ।

वृन्दावने विहरतोरिह केलिकुञ्जे
मत्तद्विपप्रवरकौतुकविभ्रमेण ।
सन्दर्शयस्व युवयोर्वदनारविन्द
द्वन्द्वं विधेहि मयि देवि कृपा प्रसीद ॥ १ ॥

End *of the Text* वाग्युद्धकेलिकुतुके व्रजराजसूनु
जित्वोन्मदामधिकदर्पविकासिजल्पान् ।
फुल्लाभिरालिभिरनल्पमुदीर्य्यमान
स्तोत्रां कदा नु भवतीमवलोकयिष्ये ॥ ८ ॥
य कोऽपि सुष्ठु वृषभानुकुमारिकाया
समर्थनाष्टकमिदं पठति प्रपन्न ।
सा प्रेयसा सह समेत्य धृतप्रमोदा
तत्र प्रसादलहरीमुररीकरोतीति ॥ ९ ॥

Colophon *of the Text.* इति गान्धर्व्वासंप्रार्थनाष्टकम् ॥ ० ॥

End *of the Commentary* यामिति भवतौ कदा अहं अवलोकयिष्ये इत्यादि। अथ अनातिप्याह वाग्युद्धे केलिकुञ्जे वाक्यौद्धाकफौड़ाविनोदे अधरोष्ठं मजपानकृत् पेह जित्वा उन्मदामतिहष्टो अधिकदर्पविकाशौ कर्णौ यस्या स्तौ। तदा कृष्णामि स्वेश्वरीविजयान् प्रहसद्वदनाभिरालिभिर्दौयमानं कोर्त्तं स्तुतिर्यस्यास्तां ॥ ८ ॥ अष्टकाध्ययनफलमाह—य इति। यो जन मयव सरभागत सन् तवभानुकुमारिकाया इद सम्पार्थनाष्टकं मुहु पठति तस्य सम्बन्धिनौ प्रसादलहरौं सा तनुकुमारिका ध्वरोकरोति स्त्रीकरोति तत प्रसादं तमौतौप्यर्थं। मिथसा कृष्णन सह सङ्गत ॥ ९ ॥

Colophon *of the Commentary* नास्ति।

विवरणम्—गान्धर्व्वाष्टक नाम श्रीराधाकृष्णविषयकोऽयं निबन्ध।

(*c*) कार्पण्यपञ्जिकास्तोत्रम् सटीकम्। Kārpaṇyapañjikastotram Saṭīkam Substance, country made white paper, 14 x 5 inches Folia, 5 Lines 11 16 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance, not old Prose and verse Generally correct Complete

A hymn to Rādhā and Kṛṣṇa entitled Kārpaṇyapañjikastotram by Rūpagosvāmin, with an anonymous commentary in the margins

Beginning *of the Commentary*

नमोऽस्तु भावभूपाय श्रीरूपाय दयाब्धये।
कार्पण्यपञ्जिकाद् स्वभक्तिका लभ्यते यत ॥

अथ कार्पण्यनिवेदनया स्वामिनौ प्रसादयति तिष्ठन्नित्यादिभि। असौ रूपगो दीनो जनो वृन्दाटवौकुञ्जे तिष्ठन् वृन्दाटवौश्वयो पादपद्मेषु विज्ञप्ति विदधाति कौनाम रूपगो लुब्धो यद्वो दीनोऽभिलाषुक इति अत्रायम्। तत्रामौपालस्य दौनस्य मे विज्ञप्तिरौश्वर्ययो तयोः श्रोतव्येव। स्वधामप्राप्ते कृष्णकृत दौनानां विज्ञप्तिभौश्वरा प्रख्यातौति प्रसिद्धमिति भाव ॥ १ ॥

Beginning *of the Text* श्रीवृन्दावनेश्वरी जयत।

तिष्ठन् वृन्दाटवौकुञ्जे विज्ञप्तिं विदधात्यसौ।
वृन्दाटवौश्वयो पादपद्मेषु रूपगो जन ॥ १ ॥

नवेन्दीवरसन्दोहसौन्दर्य्यास्कन्दनप्रभम् ।
चारुगोरचनागर्व्वगौरवस्वासि सौरभात् ॥ २ ॥
शातकुम्भकदम्बश्रीविडम्बिस्फुरदम्बरम् ।
हरता किमुकस्यायुनयनेन विराजितम् ॥ ३ ॥

End *of the Text*   जाम्बूनदाभताम्बूलीपर्णाभवदनस्य वाम् ।
वदनाम्बुजयोरेष निभालयति जन कदा ॥ ४ ॥
क्वासौ दुष्कृतकर्म्माहं क्व वा निश्यर्थनेदृशी ।
किम्वा कस्मान्नु युवयोरुन्मादयति माधुरी ॥ ४३ ॥
यथा वृन्दावने जन्तुरनर्होऽप्येष वास्यते ।
तथैव कृपया नाथौ सिद्धिं कुरुतमीप्सिताम् ॥ ४४ ॥
कार्पण्यपञ्जिकामेतां सदा वृन्दाटवीतटी ।
गिरैव जन्यतोऽप्यस्य जनौ सिध्यतु वाञ्छितम् ॥ ४५ ॥

Colophon *of the Text*   इति कार्पण्यपञ्जिकास्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥ ० ॥

End *of the Commentary*   जाम्बूनदाभानि सुवर्णवर्णानि ताम्बूलीपर्णान्यवदनस्य विशिनष्टि कृत्वा अरुणकादियोजनया विटि विनिर्म्मायेत्यर्थः वां वदनाम्बुजयोरेष जन कदा निभालयति ॥ ४२ ॥ एवमिति दुर्लभान्यभीष्टानि प्रार्थ्य तत्र तेषु स्वयोग्यतामपश्यन्नाह क्वेति असौ दुष्कृतकर्म्माहं क्व ईदृशी एतद्विशेषण विशिष्टा पूर्व्वोक्ताभ्यर्थना क्व । दुर्घटौ द्वौ सम्बन्ध इत्यर्थः । तर्हि कथ मर्थयसे तत्राह किञ्चेति अथवा युवयोर्माधुरी कस्मा जन नोन्मादयति अपि तु सर्व्वमेवेत्यर्थः तत्र न कोऽपि दोष इति भाव ॥ ४३ ॥ यथेति जन्मनाम्नानया कृपया अनर्होऽपि जन्तुर्वृन्दावने वास्यते हे नाथौ तथैव ममेप्सितां सिद्धिं युवां कुरुतम् ॥ ४४ ॥ एतत्स्तोत्रपाठमात्रात् प्रेमसिद्धिर्भवेदित्याह । कार्पण्य दैन्य पंक्यते विस्तार्य्यतेऽनया इतिका पंक्यपञ्जिका पंजिका पदभंजि केति हेम । हे वृन्दाटवीतटी एतां गिरैव पुनर्मन्यता च सदा जन्यतोऽपि किं पुनस्तदर्थं विचारयतो जनौ मा पितरौ वाञ्छितं युवयोः कावश्यं सिध्यतु ॥ ४५ ॥

Colophon *of the Commentary*   इति कार्पण्यपञ्जिकास्तोत्र व्याख्यानम् ।

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् सटीक कार्पण्यपञ्जिकास्तोत्र वर्त्तते ।

(*d*) उत्कलिकावल्लरी सटीका । Utkalikavallarī Saṭīkā Substance country made white and colourless papers of different measures Folia 13 Lines, 11-17 in a page. Character, Bengali Date, Śaka 1417* Appearance, not old *Prose and verse Generally correct Complete* .

A poem describing one's serial meditation effected by the sight of the Vṛndāvana entitled Utkalikāvallarī *with an explanatory* commentary in the margins Anonymous

Beginning *of the Commentary* उत्कलिकाकुलात्मा उत्कण्ठाव्याप्तचित्त एकोऽसौ अहं वृन्दावनमध्यं प्रपद्य कौतुकैरार्त्तरवं कुर्वन् हृदि मुद्रितस्य स्वकतो बाष्पस्य कठोरां पिण्डीभूतां मुद्रामुद्घाटयामि । १ ॥

Beginning *of the Text*

प्रपद्य वृन्दावनमध्यमेक
कौतुकसादुत्कलिकाकुलात्मा ।
उद्घाटयामि ज्वलतः कठोरां
बाष्पस्य मुद्रां हृदि मुद्रितस्य ॥ १ ॥
अये वृन्दारण्य त्वरितमिह ते सेवनपरा
परामापुः के वा न किल परमानन्दपदवीम् ।
अतो नीचैर्याचे स्वयमधिपयोरीक्षणविधे
र्वरेण्यां मे चेतस्युपदिश दिशं हा कुरु कृपाम् ॥ २ ॥

End *of the Text* पद्मपालवरेण्यमन्दतो
वरमेतं मुहुरर्थये युवाम् ।
भवतु प्रणयो भवे भवे
भवतोरेव पदाम्बुजेषु मे । ६८ ॥
उद्गीर्णाभूदुत्कलिकावल्लरिरेषे
वृन्दाटव्यां नित्यविलासव्रतयोर्वाम् ।
वाचाचेयं व्याहरतीप्युल्लसर्मतामाकर्ण्यं
मामप्रीकामितसिद्धिं कुरुतम् । ६९ ।
चन्द्राश्वभुवने शाके पौषे गोकुलवासिना ।
इयमुत्कलिका पूर्णा वल्लरी निर्मिता मया ।

* This is of course the date of the original composition, see the final stanza.

Colophon *of the Text* उत्कलिकावल्लरी समाप्ता ॥ ० ॥

End *of the Commentary* पद्यपालानां वरिष्ठौ तैयौ राजानौ श्रीमद्व्रजभानुनन्दौ तयो-
नन्दिनो च नन्दनश्च यौ तत्सम्बोधने तथा भव भवे जनानि जनानि । ६८ ॥
श्रीरूपपादाम् वाञ्छितलाभं याचन् वदति—हे देवौ वां युवयोरेव उत्कलिका
वल्लरि उत्कण्ठालता उद्ग्रीवीभूत् वदिता जाता मत्क्लिवल्लरी लतति धन
जय । एतां वाचामेव किं पुनर्मनसापि ।

Colophon *of the Commentary* नास्ति ।

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् उत्कलिकावल्लरीनामश्रीराधाकृष्णभक्तिविषयक कश्चिन् पद्यनिबन्धो वर्त्तते ।

No 7. कर्णामृतम् । *Karnamritam* Substance, country made white paper, 15 x 5 inches. Folia, 69 Lines, 4–10 in a page Character, Bengali, Date, ? Appearance, nearly old Verse Not correct Complete

A Bengali poem on Kṛṣṇa's adventures at Vṛndāvana by Śrīlīlāsukha. The language of the work being Bengali, it deserves no further notice

पुस्तकेऽस्मिन् कर्णामृत नाम श्रीलीलासुखविरचित कश्चिन् श्रीकृष्णचरितविषयको वङ्गभाषा पद्यनिबन्धो वर्त्तते ।

No. 8. कर्णामृतम् । Karnāmritam Substance, country made white paper, 14 x 5 inches Folia, 46 Lines, 1–12 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance, nearly old Verse Generally correct Complete

Another complete copy of the same work

विवरणमुक्तपूर्वम् ।

No 9 कर्णानन्दम् । Karnânandam Substance, country made white paper, 14 × 5 inches Folia, 72 Lines, 11 in a page Character, Bengali Date, *Śaka 1702, Malla Era 1096* Appearance old Verse Not correct Complete

A hymn to Śrikṛṣṇa, entitled Karṇânanda, in Bengali, by Yadunandana Dâsa We do not make any further notice of it for the same reason.

पुस्तकेऽस्मिन् श्रीयदुनन्दनदासविरचित कर्णानन्दं नाम कश्चित् बङ्गभाषापद्यनिबन्धो वर्त्तते ।

No 10. श्रीकृष्णचरितामृतम् । Śrîkṛṣṇacaritâmṛitam Substance, country made white paper, 12 × 4 inches. Folia, 63 Lines 4–14 in a page Character, Bengali Date, Śaka 1623 Appearance, very old and writing effaced in parts Verse and prose Not correct Complete

A poem on the adventures of Śrîkṛṣṇa at Vṛindavana, entitled Śrîkṛṣṇacaritâmṛita. The extracts quoted below will show the contents in detail Anonymous The codex contains also a commentary mixed with the text

Beginning. श्रीराधाकृष्ण ।

श्रीचैतन्यमुखोद्गीर्णा हरे कृष्णेति वर्णकाः ।
मज्जयन्तो जगत्प्रेम्णि विजयन्तां तदाह्वयाः ॥
आददानस्तृणं दन्तैरिदं याचे पुनः पुनः ।
श्रीमद्रूपपदाम्भोजधूलिः स्यां जन्मजन्मनि ॥
श्रीकृष्णचरणं नौमि शरणं मम सन्ततम् ।
शरणं सर्व्वेषु धामानि शरणं यस्य तान्यपि ॥
श्रीमुकुन्दपदद्वन्द्व कन्दमानन्दसन्तते ॥
तन्नेत्र मयि कारुण्यं स्वभावेऽकृतो अकृतः ॥
स्वमनोवृत्तिमेकाग्र्यभावाभ्यासयते मया ।
श्रीरूपकृतपद्यानां कोऽपि कोऽपि चयः स्फुटम् ।

तथान्निष्पन्नप्रतिज्ञा ।

प्रकाशा अस्य चत्वारो वैलक्षण्यस्थितेरपि ।
भेदा निरसनस्येह साधनस्य तथैकशः ॥
विरोधः खण्डनं चैषां समर्थाया इति क्रमात् ।
प्रकाशन दुरूहस्य निरासो विमतस्य च ।
वैलक्षण्य तयोरैक्यं गतयोर्धार्मिकं मतम् ॥
असत्य विमत ज्ञेयं सदेव मतमुच्यते ।
वैलक्षण्यं पदार्थेऽपि वैशद्याय पृथक्कृतम् ॥
तच्चतुष्टयतो शिष्य साधनानां चतुष्टयम् ।
स्वरूपकृतमर्थाद्यं महाभागवतस्मृतम् ॥

End. किञ्च

कामपानं विदग्धस्य सुधया दीदृशं तथा ।
सदो भक्षमीकाम्नो तथा भयपलायनं ।
अन्यथा बहुमूर्तित्वं वनस्थगोपाख्यं तथा ।
असत्यभाषणं चौर्यं परदाराभिमर्शनम् ॥
माधुर्यं तत्र कथ्यायमसाधारणमुच्यते ।
माधुर्यस्य पुरी ग्रामे तत्पश्चात् तत्र सत्पथो ॥
खीभकतो भवेत्तत्र यो रागाध्वप्रवर्तक ॥
माधुर्यगुणवत्तोऽपि तस्यार्थं मर्मरादिकम् ।
माधुर्यमथवा तद्वत् कृष्णादीनां भवेत् सदा ।
सर्वेषां गुणद्रव्याणां (?) माधुर्यमुत्तमो गुणः ।
तारतम्येन तस्यैव द्रव्याणां तत् प्रजायते ।
धात्वर्थादिपरिच्छिन्नं माधुर्यं विमतसम्मतम् ।
विनागुणाभिर्मेश्वर्यं यत्लक्षणस्य प्रकाशते ।
माधुर्याद्विभिन्नत्वात् मधुरैश्वर्यमुच्यते ।
विदग्धानन्दसंश्लिष्टाविदग्धमुखभर्ड भाति ॥
तृष्णा तथापि कोटेऽभिषेश्वर्यं मधुरं स्मृतम् ।
\+ + + + + ।
कथं भक्तिं समुदाये भक्तानां प्रेमकारणम् ।
भक्तवर्धनसमुदाये काटिं + + + लिखति । इति ।

श्रीमद्राधारमणचरितामृतपीयूषधारा
वारंवारं रसिकसदसि प्रेमसत्र. प्रवर्षन् ।
गोराकुण्डे पुनरपि कदा श्री + + +
नैवानन्दं प्रभुरनुपमं हा मदीयं विधाता ॥ ० ॥
श्रीरूपरघुनाथश्रीचरणसरोजेषु ममास्तु रतिः ॥ ० ॥ ० ॥
लिखि श्रीभिखारिदास । शकाब्दा १६२१ ॥ ० ॥ ० ॥ ० ॥ ० ॥ ० ॥ ० ॥

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् श्रीकृष्णचरितामृतं नाम कश्चिद्वैष्णवनिबन्धो वर्णित ।

No. 11. कृष्णभावनामृतम् । Krisnabhavanamritam Substance, untry made white paper, 14 x 5 inches Folia, 118 Lines, 5 14 in a age Character, Bengali Date, Śaka 1601 * Appearance, not old 'erse and prose Generally correct Complete

A poem on devotion to Śrikrisna, entitled Krisnabhāvanāmrita vith an explanatory commentary in margins. Anonymous.

Beginning *of the Commentary* श्रीश्रीकृष्णानन्दो जयति ।

वन्दारुवीश्वरसभाजनराजमान
श्रीविश्वनाथगुणनूपककाव्यरत्नम् ।
भक्तिप्रमुष्टमधुरुता तदीया
सौभाग्यभाजमपि श्रीधरमुं विधत्ताम् ।
अथ शास्त्रीयसिद्धान्तसमाविष्टविपश्चिद्वृन्दवृन्दविध सपटीयसी श्रीभगवत्-
प्रतिपत्ति ग्रन्थकारः स्वकीयपरिमार्जनाचरणेन लिखति श्रीकृष्णेति ।

Beginning *of the Text* श्रीहरिदासवर्यं शरणम् ।

श्रीकृष्णचैतन्यघनं प्रपद्ये
सम्प्रदायप्रवर्तकं प्रपद्यम् ।
यत्पदेषु कोट्यर्बुदशालिधारा
पराम्पराप्यायितसर्वविश्वम् ॥ १ ॥
सनातनं रूपसुदीयुषी चितौ
[illegible]

---

* This is the date, in which the author finished his work See the end

तत्कलिकृष्णागमसङ्गतोनिभा
सदालिवीथीरनुरागिणोर्भजे ॥ १ ॥
तयोर्मिथ पुष्पशरादिचातुरी
धुरीणतावेदनया विवादिनी ।
शालि स्थ कापि विमला तन्वथा
विद्रामृपानीय समादधे कलिम् ॥ २ ॥

End *of the Text* शौर्य श्रीलोकनाथ स्फुरतु गुरुपादाम्बुजे से समुप
मुकुन्दीकृत्य यो मां मधुरतमतम कृपतो दीपितामि ।
इत्थि स्वप्रेमयोग्या दिशमदिशदहो यो पिता दिव्यलीला
रत्नाढ्यां विन्दमाना यमपि निभृत श्रीवगोवर्द्धन च ॥

Colophon *of the Text.* इति श्रीकृष्णभावनामृते महाकाव्ये मध्याह्नलीलास्वादनानाम
विंशतितम सर्ग ॥ ० ॥ ० ॥ २० ॥ ० ॥ ० ॥

विश्वाकाशविकाशसमितशके वारे गुरौ फाल्गुने
विश्वानन्दिनि पूर्णिमा प्रतिपदी सन्धी सरस्तीतटे ।
गान्धर्वागिरिधारिणो सरभसं दोलाधिरूढाङ्ग्योः
श्रीचैतन्यदिने तदेतदुदगात् काव्यं भजत् पूर्णताम् ॥ १ ॥
तस्य श्रीगुरुपादपद्ममधुप केन स्वयं प्राभवं
यत् पीत सहसैव कल्पमचिरं सचितमानीतम् ।
मत्वा रीतिमतज्ञ जाड्यमदिरा विक्रान्य वृन्दावन
राधामाधवकेलिवल्लतिका याहे सदालीखलम् ॥ २ ॥

End *of the Commentary* मालाया गुम्फितव्यानोर्द्ध प्रथमत एव मत्प्रासादपरत्वेन कृतं
श्रीकृष्णयं जनमनोऽपि तद्देवाह सनातनमिति । अत्रापि व्याख्या कृता
एव ॥ ५२ ॥ ० ॥

Colophon *of the Commentary* समाप्तोऽयं विंशतितम सर्ग ॥ २० ॥ ० ॥ विश्व एवं
आकाशं शून्यं विकाश" चौदश । १६०१ शाके । दीलिकोत्सवे दीलाधि
रूढायां राधाकृष्णयो सरस्वती राधाकृष्णकुण्डतटे श्रीचैतन्यस्य जन्म
दिने काव्यं पूर्णतां भजन् सत् उदगात् ॥ ० ॥ ० ॥

विवरणम्—पुस्तकमिदम् कृष्णभावनामृतं नाम काव्यं सटीकं सम्पूर्णं वर्तते ।

No 12. कृष्णलीलास्तवम् । Krisnalilastavam Substance, country made white paper, 12 x 5 inches Folia, 18 Lines, 8-12 in a page Character, Bengali Date ? Appearance, not old, but slightly worm-eaten in parts Verse Not correct. Complete

A little work in praise of Krisna's adventures at Vrindavana, entitled Krisnalilastava Anonymous

Beginning. श्रीश्रीकृष्णचैतन्यचन्द्राय नमः ।

श्रीकृष्णस्य कथाधूर्वं यथा भागवतक्रमम् ।
लिख्यतेऽष्टोत्तरशतप्रमाणानन्दसिद्धये ॥ १ ॥
प्रणम्य प्रणमामि त्वामात्मारामाधीश्वरेश्वर ।
मायावतारकृत् कृष्ण मथुरानन्दपूरद ॥ २ ॥

एवमादौ यथावदारम्भे नमस्कार एक ॥

जयकृष्ण परब्रह्मन् जगतस्त्व जगन्मय ।
अद्वैत सच्चिदानन्द स्वप्रकाशाखिलाश्रय ॥ ३ ॥
निर्विकारापरिच्छिन्न निर्विशेष निरञ्जन ।
अच्युत सत्यसन्धान परमज्योतिरक्षर ॥ ४ ॥

End. दातुं भक्तोति मैत्रर्षे प्रेमभरचकीर्तनम् ।
तव प्रेमकटाक्षश्च मयि प्रापयितुं मम ॥ ११८ ॥
गोपीदगोपिकाधर्मं त्वाच दर्शयितुं प्रभु ॥
एवं यो मम हृदिस्थ सञ्चायास्वनं परम् ॥ ११९ ॥
महाकारुण्यमहिमा पुराणो नित्यनूतन ।
त्वदीय सच्चिदानन्दरूपं नित्य नमो नमः ॥ १२० ॥
एतल्लीलास्तवं नाम स्तोत्रं श्रीकृष्णतारकम् ।
प्रत्यामाष्टोत्तरशते धीया कामपूर्णकम् (?) ॥ १२१ ॥
कीर्तयेन् योऽपि राढमको लभतां कृपया तव ।
कथे मामपि लीलायामाक्षेऽपि परां रतिम् ॥ १२२ ॥

Colophon. इति श्रीकृष्णलीलास्तवं नामस्तोत्रं समाप्तम् ॥ ० ॥ १२२ ॥ ० ॥ ० ॥

विषयस्तु—पुस्तकेऽस्मिन् श्रीकृष्णलीलास्तवं नाम स्तोत्रं वर्णितं ॥

No. 13. कृष्णलीलार्पणम् । Krisnalīlārpanam Substance, country made white paper, 15 x 5 inches. Folia, 11 Lines, 9-10 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance, not fresh Verse Not correct. Incomplete

This codex contains some Sanskrit stanzas with versified Bengali translation on Krisnalīlā Anonymous.

Beginning. श्रीश्रीराधाकृष्णाय नमः ।

सुधानां चान्द्रीणामपि मधुरिमोन्माददमनी
दधाना राधादिप्रणयघनसारैः सुरभिताम् ।
समन्तात् सन्तापोद्गमविषमसंसारसरणी-
प्रणीतां ते तृष्णां हरतु हरिलीलाशिखरिणी ॥

अपिच

अनर्पितचरीं चिरात् करुणयावतीर्णः कलौ
समर्पयितुमुन्नतोज्ज्वलरसां स्वभक्तिश्रियम् ।
हरिः पुरटसुन्दरद्युतिकदम्बसंदीपितः
सदा हृदयकन्दरे स्फुरतु वः शचीनन्दनः ॥

End. प्रथयन् गुणवृन्दमाधुरीमधिवृन्दावनकुञ्जकन्दरम् ।
सह राधिकया भवान् सदा शुभमभ्यस्यतु केलिविभ्रमम् ॥

किञ्च

अलं कन्दलितादरः श्रुतिपुटीमुद्घाटयन् सेवते
यस्ते गोकुलकेलिनिर्मलसुधासिन्धूत्थबिन्दूनपि
राधामाधविकामधीरमधुरिमस्फाराश्रयस्यार्थयन्
साधीयान् भवदीयपादकमले प्रेमोर्मिरुन्मीलतु ॥

Colophon. नास्ति ।

विवरणम्—अत्र बङ्गभाषापद्यानुवादसहितं कृष्णलीलाविषयकं किमपि काव्यं वर्त्तते ।

No. 14. वृन्दावनविहारिणः कृष्णस्य स्वरूपादिनिरूपणम् । Vrindāvanavihārinah Krisnasya Svarupādinirupanam Substance, foolscap paper 14 x 4 inches. Folia, 3 Lines, 7-8 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance, nearly fresh Prose Not correct. Complete

A little treatise dealing with full descriptions of age etc of Krisna and his companions during his stay at Vrindavana Anonymous

Beginning. श्रीनन्दनन्दनाय नमः ॥ अथ श्रीकृष्णस्य वयोनिरूपणम् ॥ सार्द्धचतुर्दिनो त्तरपञ्चमासाधिकपञ्चदशवर्षपरिमितम् । १५।८०॥ श्रीललितादायकोऽय।
तस्य लक्षणम्–
विदग्धो नवतारुण्यः परिहासविशारदः ।
निश्चिन्तो धीरललित स्यात् प्राय प्रेयसीवशः ॥
अथास्य वर्णवसने यथा—
श्रीवृन्दावनचन्द्रं नवजलधरसुविनिन्दितभासम् ।
पीतपटं धृतगुञ्जं नौमि सदानन्दितराधकान्त्या ॥
अस्मिन् वयसि नित्यस्थिति ॥

End श्रीराधादीना मधुरा रतिः । सा मधुरा रतिस्त्रिविधा । साधारणी, समञ्जसा, समर्था च । क्वचित् विमानचित् कौस्तुभमचित् साधारणी कुब्जाया समञ्जसा श्रीमहिषीणाम् समर्था श्रीव्रजदेवीनाम्। श्रीराधाया भेदो मधुराख्यो भाविक ॥ इति ॥ ॥ व्रजनाथ दीनय दुर्लभम् ॥

Colophon नास्ति।

*विवरणम्—श्रीकृष्णस्य वय आदिनिरूपको निबन्धविशेष ।

No. 15. कृष्णमङ्गलम् । Krisnamangalam Substance, *country* made yellowish paper, 18 x 5 inches Folia, 229 Lines, 1-9 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance, very old worn out Verse Not correct Complete

A voluminous Bengali poem on the character of Krisna, entitled Krisnamangala, by Dvija Madhava

पुस्तकेऽस्मिन् द्विजमाधवविरचितं कृष्णमङ्गलं नाम बङ्गभाषाकाव्यं विद्यते ।

No 16. कृष्णाह्निककौमुदी । *Kṛṣṇāhnikakaumudī.* Substance, country made yellow paper, 16 × 6 inches Folia, 60 Lines, 4-21 in a page Character, Bengali Date ? Appearance, nearly old Verse — Not correct Incomplete

A poem on the daily adventures of Kṛṣṇa at Vṛndāvana. Anonymous. The codex contains upto 72 stanzas of the sixth chapter and also explanatory notes on the first chapter only in both the margins

Beginning. श्रीश्रीराधाकृष्णौ जयताम् ॥

रजनि चरमयामि श्रीकान्ताभिरामि
किमपि किमपि वृन्दादेवतालाभिनन्द्या ।
विततिरकृतराधाकृष्णयोः स्वापबाधा
ललितमृदुवचनानां शारिकाणां शुकानाम् ॥ १ ॥
प्रथममनुपरीधो बोधयामास राधा
मधुकृदमृतकल्पं शारिकापि सुजल्पैः ॥
अथ कृतमुखवादा कृष्णमुद्भूतमीढ
किमपि युवसमूह प्रेमदक्षोपगूढ ॥ २ ॥
ललितललिताद्यासङ्गती वीतनिद्रा
विधुमुखि किमु शेषे निर्भरं राधिकेवे ।
प्रमदमधुपपुञ्जे सादरं तिष्ठ कुञ्जे
न गणयसि विगर्हां किं गुरूणामनर्हाम् ॥ ३ ॥
चलचितकुलनिशा नालि कुञ्जे प्रविष्टा
परिहर सुरतश्रीस्वापमुद्गच्छ भीमम् ।
समजनि सविशेष पश्य दीपावशेष
कुरु न गतससाध्वी मधुवर्गीय बाधाम् ॥ ४ ॥
ध्रुवमजनि द्विजेन्द्रो ह्रस्वतां देवि सान्द्रो
भवदवचिमधारा त्वत्पदासारकारः ।
इयमपि च चकोरीसत्वरं चञ्चलाक्षी
परिचितिजितरात्रे आत्मनिर्वेदमाप्ते ॥ ५ ॥

End. नास्ति ।

Colophon. इति कृष्णाह्निककौमुद्यां राधाकृष्णलीलाविनोदे पञ्चमप्रकाशः ॥

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् कृष्णाह्निककौमुदीनामकं किमपि कृष्णलीलाविषयकं सुललितं काव्यं विद्यते ।

No. 17. क्रमसन्दर्भः । Kramasandarbhah

Although the codex under this number has been labelled with the name of Kramasandarbha only yet it contains two other works besides this, (1) Mathurāmahātmya, (2) Brajavilāsastotra The description of all these are given below by order

(1) क्रमसन्दर्भः । Kramasandarbhah Substance, country made white paper, 11 x 5 inches Folia 102 (the first chapter 64, the second 38) Lines, 11-12 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance, nearly fresh Prose and verse Not correct Incomplete

This is a commentary on the Śrimadbhagavata, based chiefly on the commentary of Śridharasvamin, by Jiva Gosvamin Before this work the author wrote under the request of Rūpa and Sanatana six other Sandarbhas or essays on the Vaisnavism so this one is the seventh As in it the subjects mentioned in the Bhāgavata are explained in the same order as in Bhagavata it has been named Kramasandarbha The codex contains upto a part of the second skandha only

Beginning. श्रीराधाकृष्णाभ्यां नमः ।

अज्ञानतिमिरान्धस्य ज्ञानाञ्जनशलाकया ।
चक्षुरुन्मीलितं येन तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ १ ॥
श्रीमद्भागवतं नौमि यस्यैकस्य प्रसादतः ।
अज्ञातानपि जानाति सर्व्वं सर्व्वागमानपि ॥ २ ॥
श्रीभागवतसन्दर्भान् श्रीमद्वैष्णवतोषणीम् ।
दृष्ट्वा भागवतव्याख्या लिख्यतेऽत्र यथामति ॥ ३ ॥
यदत्र स्खलितं किञ्चिज्जायतेऽनवधानतः ।
क्षेयं न मम कर्तृत्वा समाहर्तुर्ममैव तत् ॥ ४ ॥
येषां श्रीमाङ्घ्रिनैर्मल्ये प्रसरोऽप्यत्रसाहसे ।
ते दीनानुग्रहस्थया शरणं मम वैष्णवा ॥ ५ ॥

अथ श्रीभागवतश्रीकृष्णाभिन्नावयवस्वरूपदा, श्रीभागवतसन्दर्भनामानं
उद्ग्रथनसमर्थश्रीमद्भागवतटीकादिरूपदृष्टिम इतिमधुरस्य विना
भगवद्भजनभजनाजित मनस्य भगवत्पदकमलभजनविमुख प्रेमपीयूषधारा
प्रवाहबहुल सम्प्रदायप्रवर्त्तकस्य श्रीश्रीकृष्णचैतन्यनाम्नः श्रीभगवतो
कलियुगेऽवतीर्णस्य वैष्णवजनोपास्यस्य तथा सर्वैर्विबुधैर्मान्यैर्भिरेव श्रीभाग
वतसन्दर्भेण कीर्त्ति ।

कृष्णवर्णं त्विषाकृष्णं साङ्गोपाङ्गास्त्रपार्षदम् ।
यज्ञैः सङ्कीर्त्तनप्रायैर्यजन्ति हि सुमेधसः ॥

एकादशस्कन्धस्य कलियुगोपास्यप्रभुं पद्यमिदम् । अस्यार्थविशेषश्चैव
दर्शितो तन्निरीक्षितार्थमाह—

अन्तः कृष्णं बहिर्गौरं दर्शिताङ्गादिवैभवम् ।
कलौ सङ्कीर्त्तनाद्यैः स्म कृष्णचैतन्यमाश्रिताः ॥

+ + + + +

षडेव सूचितानां श्रीकृष्णस्याथ भगवतास्वरूपस्य सम्बन्धाभिधेय
तत्प्रेमलक्षणप्रयोजनानां निर्णयाय पूर्वं तत्त्वसन्दर्भादि षट्सन्दर्भा निरू
पिता । अधुना तु श्रीभागवतक्रमव्याख्यानाय तथापि सम्बन्धाभिधेयप्रयो
जननिर्णयदर्शनाय सप्तम क्रमसन्दर्भोऽयमारभ्यते ॥

श्रीभागवतनिगूढार्थटीकाद्दृष्टिरदायि ये ।
श्रीधरस्वामिपादांस्तान् वन्दे भक्त्यैकरक्षकान् ॥
स्वामिपादैर्न यद्व्यक्तं यद्व्यक्तं चास्फुटं क्वचित् ।
तत्र तत्र च विज्ञेयः सन्दर्भः क्रमसंज्ञकः ॥

End. नास्ति ।

Colophon. इति प्रथमस्य क्रमसन्दर्भे एकोनविंशोऽध्यायः ॥ ० ॥ १९ ॥ ० ॥ ० ॥ श्रीश्री

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् क्रमसन्दर्भो नाम श्रीजीवगोस्वामिविरचित श्रीमद्भागवतटीका विशेषो वर्त्तते । टीकेयं वैष्णवसम्प्रदायेषु भृशं समादृता भवति, सम्मुद्रिता च तैरेवाकरे ।

6

(2) **मथुरामाहात्म्य ।** Mathurāmahātmyam Substance, country made white paper 11 x 5 inches Folia, 21 Lines, 3-12 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance nearly fresh Verse Generally correct Complete

A description of the sacredness of Mathurā, compiled from several Purāṇas. Anonymous.

Beginning श्रीश्रीराधाकृष्णाभ्यां नमः । श्रीमथुरायै नमः ।
हरिरपि भजमानेभ्यः प्रायो मुक्तिं ददाति न तु भक्तिम् ।
विहिततदुद्धरणां मथुरे धन्यां नमामि । १ ।
धन्यानामिह दयानन्दास्पदं मंक्ष्यति मुदा ।
माहात्म्यं मथुरापुर्य्याः सर्वतीर्थशिरोमणेः ॥ २ ॥

End तीर्थान्यन्यानि भूरीणि पुराणेषु च माथुरे ।
ख्यातान्येवाधुना नैव लिखितानीह कानिचित् । ५०१ ।
अमुना यमुनायुक्ता मथुराया यदूद्वह ।
माहात्म्यार्धपठनाय सुदमापयतां मयि । ५२ ।

Colophon इति श्रीमथुरामाहात्म्यं सम्पूर्णम् । ० ॥ ० ॥ श्रीश्रीमथुरायै नमः । ० ॥ ० ॥
श्रीश्रीव्रजमण्डलाय नमः । ० । ० ।

विवरणम्—नानापुराणसंगृहीतो मथुरामाहात्म्यविषयकोऽयं निबन्धः ।

---

(3) व्रजविलासस्तव । Brajavilāsastavah. Substance country made white paper 12×5 inches. Folia 10. Lines 6-12 in a page. Character, Bengali. Date ? Appearance, nearly fresh. Verse. Generally correct. Complete.

A poem on the praise of Kṛṣṇa's Brajalīlā or adventures while in Brindāvana, entitled Brajavilāsastava. Anonymous.

Beginning. श्रीव्रजनागराय नमः ।
प्रतिहारञ्जुभिर्वृन्दकामाद्यैर्भ्रमराविभिः ।
छित्वा ता सहरनत्ताननधारि पातु मां भटा । १ ।
दग्ध्वा वाईकबन्धबन्धिभिरलं दष्ट दुरात्म्यादिभिः
विद्धं मामतिपारवश्यविशिखैः क्रोधादिभिर्वैरितम् ।
स्वामिन् प्रेमसुधाद्रव करुणया द्राक पायय श्रीहरे
ऽस्मैतानवधीर्य्य सन्ततमहं धीरो भवन् भजे । २ ।
यन्माधुरी दिव्यसुधारसाब्धेः
स्मृते कणं चाप्यतिलोलिताश्च ।

पद्यैर्भस्यानखिल प्रभव
गत्वा स्वनाथौ व्रत तौ दिदृक्षे ॥ २ ॥
प्रादुर्भावसुधाद्रवैश्च नितरामद्रिस्तमाश्रा यथौ
गोष्ठेऽभीष्टमनङ्ग एव परितः क्रीडाविनोदं रसैः ।
प्रीत्योल्लासयतीह मुग्धमिथुनं देवीवतंसाविमौ
गान्धर्वागिरिधारिणौ व्रत कदा द्रक्ष्यामि रागैर्युतौ ॥ ४ ॥
वैकुण्ठादपि सोदराखजनता द्वारावती सा प्रिया
यत्र श्रीशतनिन्दिपत्तनमणिश्रेणीन्द्रैः प्रभु खेलति ।
प्रेमक्षेत्रमसौ ततोऽपि मधुरा श्रेष्ठा हरेर्जन्मतो
यत्र श्रीव्रजएव राजति तरां तामेव नित्यं भजे ॥ ५ ॥

End.

न ब्रह्मा न च नारदो नहि हरो न प्रेमभक्तोत्तमा ।
सम्यग्ज्ञातुमिहाक्षमाऽर्वति तथा यस्योच्चलन्माधुरीम् ।
किन्त्वेको बलदेव एव परितः साद्रै स्वमात्रा स्फुटं
प्रेम्णाप्युद्धव एव वेत्ति नितरां किं स भणोवर्ण्यते ॥ १०४ ॥
अन्यत्र क्षणमात्रमच्युतपुरे प्रेमामृताम्भोनिधि
मातेत्याश्रुत सज्जनैरपि समं गाढ वसामि क्वचित् ।
किन्त्वत्र व्रजवासिनामपि समं येनापि केनाप्यलम्
सत्यापैर्मम निर्भरं प्रतिमुहुर्भासोऽस्तु नित्यं मम ॥ १०५ ॥
रागेण रूपमञ्जर्या रक्तीकृतमुरद्विषः ।
सुधारासितराधायाः पादयुग्मे गतिर्मम ॥ १०६ ॥
इदं नियतमादराद्व्रजविलासनामस्तवं
सदा व्रजजनोल्लसन्मधुरमाधुरीभासुरम् ।
मुहुः कुतुकसंभृता परिपठन्ति ये वल्गु सन्
सुखं परिकरैर्हरेः मिथुनमत्र पश्यन्ति ते ॥ १०७ ॥

Colophon इति श्रीव्रजविलासस्तवः सम्पूर्णः ।

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् व्रजमाहात्म्यविषयकाणि पद्यानि वर्त्तन्ते ।

No 18. कृष्णपूर्व्ववंश्य । Kṛṣṇapurvavaṃśyah Substance, country made ash coloured paper, 18 x 6 inches Folia, 7 Lines, 1–10 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance, not old Verse Not correct Complete

A little work describing the family companions and neighbours &c. of Śrīkṛṣṇa, in verse Anonymous.

Beginning. श्रीगोपीजनवल्लभाय नमः ।

ये विश्रुता परीवारा राधामाधवयोरिह ।
तन्निर्णयाय लोकाय तथा परिकरादय ॥
मथुरामण्डले लोके ग्रन्थेषु विविधेषु च ।
पुराणे चागमाद्ये च तन्त्रेषु च साधुषु ॥
ते समासाल्लिख्यन्ते मनुजस्पृहितुष्टये ।
आनुपूर्व्वीविधानेन नातिप्रथितवर्त्मना ।

तत्र कृष्णस्य परीवारा

कृष्णस्य परीवारास्ते ये जना व्रजवासिन ।
पशुपालास्तथा विप्रा वहिष्ठाश्चेति ते त्रिधा ॥

End. रङ्गदेवी

रङ्गदेवी सदीसुद्दसदा रङ्गतरङ्गिणी ।
कृष्णादपि प्रियसखी गन्धर्व्वानुकम्पोत्सुका ।
षाड्गुण्यस्य गुणं तुर्य्यं युक्तिवैचित्र्यमाश्रिता ।
कृष्णस्य कथ्य मन्त्रं तपसा पूर्ण्णमीयुषी ।
विचित्रेष्वाकरादीषु गन्धयुक्तिविधौ च या ।
सख्यो दास्याधिकृता यस्य धूपनकर्म्मणि ॥
सर्व्वोपभक्तयो यस्य सर्व्वथा स्वस्वता गता ।

सुदेवी

सुदेवी केशसंस्कार प्रियसख्यसिताञ्जनम् ।
अङ्गसंवाहनं चास्य कुर्व्वतो पार्श्वगा सदा ॥
शारिकाशुकशिक्षायां नारकुक्कुटयोधने ।
चन्द्रोदयादभुत्पादिवक्त्रिविद्याविधावपि ॥
उद्वर्त्तनविशेषेषु सुष्ठु कौशलमागता ॥
भूर्णा प्रविविधश्चैव नानावेशधरा स्त्रिय ।

याच पवित्रु बन्धेषु श्रीकृष्णविक्रतालया ।
सञ्जाय चन्द्रेण्य नवेवाभ्यचना गता ॥
श्रीभागवतावलीमर्हमिति मेहकया मइर
श्रीवीरच गनी यथा नतिरिदं क्रम स्वयं गोचियाम् ।
श्रीपि मार्थयतेऽवराम्बु टगुहमेनभिया भिक्ति
याहो भावविधा भजाम्बुजइप्रामन्वीजगताम क ॥
चाद्दानमृथ दर्णैरिदं याचि पुन पुन ।
श्रीमद्रूपपदाब्जीजे धूलि स्यां जन्मजन्मनि ॥ ० ॥

Colophon. समाप्तयार्थ पद्य श्रीकृष्णपूर्व्वमकाव्यं ॥

विवरणम्—श्रीराधाकृष्णयो पत्नीवादादिवर्णनमस्ति ।

No 19 कृष्णजन्मतिथिविधि । Krisnajanmatithibidhih Substance. country made white paper 12 × 6 inches Folia, 7 Lines 16-18 in a page, Character, Bengali Date ? Appearance, old slightly worm-eaten in parts Verse Not correct Complete

A manual of religious rites and ceremonies to be performed on the birth day of Krisna, entitled Krisnajanmatithividhi Anonymous

Beginning. श्रीमद्गोपीनाथाय नम ॥

नत्वा प्रस्टाटवीनाथो प्रभुमा विनिद्रमत ।
लिख्यते शास्त्रतोकाभ्या कृष्णजन्मतिथेर्विधि ॥
अथ पूर्व्वेऽह्नि सन्ध्या सामवेदोदरिन्धिया
कुर्यात् मङ्गलवादित्रगीतपुष्पकमङ्गले ॥
ततपुरोदीधिकाकारं लघिष्ठ चातमाचरेत् ।
रोपयेत् कदलीस्तम्भासत्या कोणचतुष्टये ॥
रङ्गेषाम् सनधार्मूवे सभ्रत परिवष्टयेत् ।
चन्द्रातपं तदुपरि विताध्ये नवचित्रितम् ॥
पताकारोपणं सुह कुर्यात्तु दिकचतुष्टये ।
मङ्गलानि च वस्तूनि स्थापयेत् तत्र सर्व्वत ॥

अथ प्रात सतां वृन्दे कृष्णजन्माष्टमीदिने ।
नृत्यकीर्त्तनवादित्रमङ्गलैः कौतुकोत्करैः ।
दीपमङ्गलकुम्भाद्यैर्वेद्यामुज्ज्वलिताकृती ।
सर्व्वन्यासादिपूर्व्वाङ्गकर्म्मनिर्व्वाहपूर्व्वकम् ॥
कृष्णस्य विजयं कुर्य्यात्स्वधामरसेवितम् ॥

End. ततः स्तुवीत गोविन्दं पौराणैर्वैदिकैरपि ।
सूक्तैर्मन्त्रैरहस्यैश्च स्तवैः स्तोत्रैश्च भक्तिमान् ।
दिवसं गमयन्नेव हरिप्रियजनैः सह ।
स्नानादिपूर्व्वकं कुर्य्याद्विष्णोर्नरङ्गहित ।
निशीथे भगवज्जन्माभिषेकादिमङ्गलम् ।
गीतवाद्यादिभिश्चात्र निदध्याज्जागरोत्सवम् ।
ततः प्रभाते सम्प्राप्य व्रजेन्द्रोत्सवमुत्तमम् ।
भक्त्या महाप्रसादान्नं भुञ्जीत सह वैष्णवैः ।
लोकस्य गोकुलस्यापि व्यवहारप्रदर्शनात् ।
जन्मर्क्षयोगे समवेतयोषिता
चकार सूनोरभिषेचनं सती ।
जन्मर्क्षे चेन्न भवति विप्रेभ्यो देहि गाः सखि ।
गोमूत्रेण स्नापयित्वा पुनर्गोरजसार्भकम् ।
रक्षां च चक्रु शकृता + + द्वाद + + नामभिः ।
गोप्यः सम्पृष्टसलिला अङ्गेषु करयोः पृथक् ।
न्यस्यात्मन्यथ बालस्य बीजन्यासमकुर्व्वत ।
इत्यादि दृष्ट्वा दशमाद्भक्तभावेनसेविनाम् ।
एव जन्मतिथिस्नानविधि कृष्णस्य कीर्त्तित ।
य एवं विधिना कुर्य्यात् तस्य शुभ फलं शृणु ।
गोविन्दस्य प्रियो भूत्वा गाढप्रेमभरान्वित ।
वृन्दावने सुशान्तस्य साक्षात् सेवां समाचरेत् ॥

Colophon. इति श्रीकृष्णजन्मतिथिस्नानविधि सम्पूर्णं ॥ ॥ ० ॥

विवरणम्—श्रीकृष्णजन्मतिथिकृत्यविषयकोऽयं निबन्धः ।

No 20 कृष्णगणोद्देशदीपिका । *Krisnaganodlesadipika* Substance, country made white paper, 12 × 4 inches Folia, 6 Lines, 6–10 in a page Character Bengali Date, 1472 Śaka. Appearance, very old *Verse* *Not correct* *Complete*

A small treatise enumerating the relation the companions and the servants of *Krisna*, entitled *Krisnaganodde adipika* Anonymous

Beginning. श्रीवृन्दावननाथाभ्यां नम ॥

ये सूचिता मता रम्या प्रसिद्धा शास्त्रवीथयी ।
व्याक्रियन्ते परीवारास्ते वृन्दावनचन्द्रयो ॥ १ ॥
मान्या भावाद्ययस्य वयस्या सेवकादय ।
श्रीगोष्ठयुवराजस्य प्रेयस्य पुर क्रमात् ॥ २ ॥
महत्त्वामृतपर्जन्य पर्जन्यो नाम वल्लव ।
वरिष्ठो व्रजगोष्ठोषा स कृष्णस्य पितामह ॥ ३ ॥
वरीयसीति विख्याता महामान्या पितामही ।
मातामही महीनृषाड स्यादस्य सुमुखाभिध ॥ ४ ॥
ख्याता मातामही गोष्ठे पाटला नामधेयत ।
पिता व्रजार्दितानन्दो नन्दोभुवनवन्दित ॥ ५ ॥
माता गोपयशोदात्री यशोदामोदमेदुरा ।
रोहिणी वसुदेवस्य सखपारोहिणी सदा ॥ ६ ॥
उपनन्दाभिनन्दस्य पितृव्यौ पूर्वजौ पितु ।
पितृव्यौ तु कनीयांसौ ख्यातौ सनन्दनन्दनौ ॥ ७ ॥
पितृष्वसृपतिर्नीलो नन्दिनी तु पितृष्वसा ॥
पितृव्यदयिता तुङ्गी पीवरी कुवलातुला ॥ ८ ॥
यशोधरयशोदेवसुदेवाद्यास्तु मातुला ।
मातृष्वसृपतिर्मल्ल स्वसा मातुर्यशस्विनी ॥ ९ ॥
पितामहसमाप्तास्तु कुठेरपुरटादय ।
गोडकगोद्दकावण्डमुख्या मातामहोपमा ॥ १० ॥

End नन्दना श्रावता मीता यक्षा (?) भाद्रपदाष्टमी ।
षोडश्या भार्यया रेमे यत्राखिलनिशय विभु ॥ १०५ ॥
इत्यसौ परिवाराणां श्रीवृन्दावननाथयो
असंख्यानां कथञ्चित्तु दिशैव किल दर्शिता ॥ १२६ ॥

सन्नामे धामदाम्बूदिन्दौ सदाशयादव ।
चन्द्रे धि ये विरेषा सु सयदुद्याद्दु न तुधे ॥ ११७ ॥
तुनतमा सत्कृपया श्रीविरंटर-अ मातृनन्दाधौ ।
दपविश्यापि दृष्टि करथान् मन्दानन्दैदिन ॥ ११८ ॥
श्रीके हेमदामके नमसि नभोर्मविदिने चद्राप् । *
सम्पतिसदनि राधाकृष्णगणोद्देशदीपिकादीपि ॥ ११९ ॥

Colophon. इति श्रीगणोद्देशदीपिका समाप्ता ॥ ० ॥

विषयः—इह केऽस्मिन् श्रीराधाकृष्णयोर्गणगणना वर्ण्यते ।

No 21 कृष्णपरीवारः । Kṛṣṇaparivārah Substance country made white paper 15 x 5 inches Folia, 10 Lines 6-10 in a page Character Bengali Date, ? Appearance, very old worm out and writing slightly injured in parts. Verse Generally correct Complete.

Another complete copy of the same work noticed above under the name of Kṛṣṇagaṇoddeśadīpikā

विषयश्चानुक्तपूर्वम् ।

No 22 गीतगोविन्दं सटीकम् । Gītagovindam Saṭīkam, Substance country made white paper, 15 x 6 inches. Folia, 7 Lines, 14-17 in a page Character, Bengali. Date, ? Appearance, not fresh Verse and prose. Generally correct. Incomplete.

Gitagovinda the well known lyric poem of Jayadeva has been already published in Calcutta, Bombay, Benares and also translated in Bengali so we need not quote its extracts. The codex contains the text with a commentary Bālabodhini by name, upto the end of the first chapter only The following extract is from the beginning of the commentary

---

* This is most probably the date of original composition of the text, see the nd

5 s c

Beginning *of the Commentary* श्रीकृष्णचैतन्यदेवो जयति ।

श्रीचैतन्यकृपासिन्धुकणोन्मत्तेन केनचित् ।
टीका संरच्यते गीतगोविन्दस्य समासतः ॥
अयं श्रीकृष्णमित्रार्थं जयदेवमहात्मने ।
लम्बोपक्रमादेषा प्रथ्यते बालबोधिनी ॥
अत्र व्याकरणादीनां प्रयत्नाद्भयभीतितः ।
विवृतिर्न कृता सा तु ज्ञेया ग्रन्थान्तरे बुधैः ॥
वक्तव्यौ बालबोधिन्यां शब्दार्थं शब्दवेदिभिः ।
भावार्थदीपिकायाञ्च भावो भावार्थलोलुपैः ॥

अथो राधामाधवयोर्विजयकेलिवर्णनमयं श्रीगीतगोविन्दाख्यं प्रबन्धमाविष्कु र्वन् च तयोः सर्व्वोत्तमतां निश्चित्य श्रीमान् जयदेवकविराजस्तयोः वनतम पुञ्जकुञ्जसदनादपि स्थितयोस्तत्र प्रवेशायोदितश्रीराधिकासखिवचन मनुस्मरन् तदेव मङ्गलमाचरति । तदर्थमयत्वात् प्रबन्धोऽयं मङ्गलरूप इति च प्रवदति मेघैरिति ।

End *of the Commentary* मानि ।

Colophon *of the Commentary* इति श्रीबालबोधिन्यां श्रीगीतगोविन्दटीकायां प्रथम सर्गः ॥ • ॥

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् बालबोधिनीनामधेयटीकासहितं गीतगोविन्दमसम्पूर्णं वर्त्तते ।

No. 23. **गीतगोविन्द सटीकम् ।** *Gitagovindaṁ Saṭikam* S[illegible] stance, country made colourless paper, 14 × 3 inches Folia, 35 Lin[illegible] 5-15 in a page Character, Bengali Date Śaka 1670 Appearan[illegible] very old, worn out Verse and prose Not Correct Complete

A complete copy of the Gitagovinda with a different commen[illegible] tary *in both the margins written in red ink We give below extrac[illegible]* from the commentary only.

Beginning *of the Commentary* नम श्रीकृष्णाय ।

महाकाव्यारम्भे प्रथमतनायकयोरिव प्रकटयति । राधामाधवयोरेव केलयो निर्ब्बिघ्नकौतुकानि जययुक्तानि भवन्तु । किम्भूतयो राधामाधवयोः इत्थं नवेन प्रकारेण नन्दनिदेशतश्चलितयोः प्रत्यध्वकुञ्जद्रुमं यथा स्यात् तथा

मन्दभाग्या कीदृशी। हे राधे इमं कृष्णं गृहं प्रापय। कथं यस्मात् कारणात् अयं कृष्ण भीरु.। पद्मा यथा अम्बर आकाशं मेघैर्मेदुरं स्निग्धं इतो वनभुव काननभूमय तमालैः श्यामा।

End *of the Commentary.* जयदेवस्य विदग्धवर्णानि विदग्धवाक्यानि यावदार्यं प्रयच्छन्ति तावत् मधुधिका माध्वी न भवति। उत्कृष्टा न भवतीत्यर्थः। हे शर्करे त्वं तावत् कर्कशासि श्रीला इति ख्याति। हे द्राक्षे तावत् त्वां कि द्रक्ष्यन्ति। हे अमृत त्वं मृतप्राय एव। हे क्षीर ते तव रसस्वादनीरं नत्र-गुल्य हे माकन्द आम्र त्वं तावत् क्रन्द हे कान्ताधर त्व पृथ्वीतलं गच्छ। विद्यमाने जयदेव काव्यरसे नान्येषामादर इत्यभिप्राय।

चतुर्दश्यामिषायेतस्यासि भाद्रेशुक्लके।
लिखितं पुस्तकं चाव श्रीहरिचरणदास (?)॥

इति शक १६७०।४।१० रोजवृहस्पतिवार दिवस एकप्रहर।

lophon *of the Commentary.* नास्ति।

रणम्—पुस्तकेऽस्मिन् सटीक गीतगोविन्दं सम्पूर्णं वर्त्तते।

No. 24. सटीकम् गीतगोविन्दम्। Satikam Gitagovindam Sub-
ce, country made white paper, 15×5 inches Folia, 34 Lines, 4-17
a page Character, Bengali *Date,* ? Appearance, not fresh
se and prose *Not correct* *Complete*

A complete copy of the Gitagovinda with the same commentary, beginning of which has been given in No 22.

nd *of the Commentary* श्रीजयदेवकवेरिदं यथा व्याख्या हृदयं कुरु हितान करणस्यैतत् श्रवणयोग्यत्वादित्यभिप्राय। यतो अयं ददाति जयदे तस्मिन् अव हेतुर्हरिचरणस्मरणमयामृतं तेन कृतं कलिकल्मषज्वरेण य समापन्नस्य श्रवणं येन तस्मिन् अतएव मध्ये भुवनरूपे चत्वारिंशेन तथा पुनरस्य सम् तथाकरोत् इत्याह—एवम् कृष्णो पदमिश्रणेन प्रकारेण तथाश्च पीताम्बरोऽपि प्रीतमथा एवाकरोत् अपि शब्देन रसासमत्र व्यवधाभावेऽपि तथाकरोत्॥

olophon *of the Commentary* नास्ति।

Beginning *of the Commentary* श्रीकृष्णचैतन्यदेवो जयति ।

श्रीचैतन्यकृपासिन्धुकणोन्मत्तेन केनचित् ।
टीका संरच्यते गीतगोविन्दस्य समासतः ॥
स्वयं बोद्धुमभिप्रायं जयदेवमहात्मनः ।
क्रमेणोपक्रमादेषा प्रथ्यते बालबोधनी ॥
अत्र व्याकरणादीनां यत्राकाङ्क्षमीरितम् ।
विस्तरेण कृता सा तु ज्ञेया ग्रन्थान्तरे बुधैः ॥
वक्तव्यो बालबोधन्यां शब्दार्थः शब्दवेदिभिः ।
भावार्थदीपिकायाञ्च भावो भावार्थलोलुपैः ।

अथो राधामाधवयोर्विलासकेलिवर्णनमयं श्रीगीतगोविन्दाख्यं प्रबन्धमाविष्काम स्तत्र च तयो सर्वोत्तमतां निश्चित्य श्रीमान् जयदेवकविराजसमाल मनतम पुष्पकुसुमवदनादपि स्थितयोरत्र प्रवेशायोदितश्रीराधिकासखिवचन मनुस्मरन् तदेव मङ्गलमाचरति । तदेव मङ्गलत्वात् प्रबन्धोऽयं मङ्गलरूप इति च ज्ञापयति मेघैरिति ।

End *of the Commentary* नास्ति ।

Colophon *of the Commentary* इति श्रीबालबोधन्यां श्रीगीतगोविन्दटीकायां प्रथमः सर्गः ॥ १ ॥

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् बालबोधनीनामधेयटीकासहितं गीतगोविन्दमसम्पूर्णं वर्त्तते ।

No 23 गीतगोविन्द सटीकम् । Gitagovindam Saṭikam Substance country made colourless paper, 14 x 3 inches Folia, 35 Lines 5-13 *in a page* Character Bengali *Date* Śaka 1670 *Appearance* very old, worn out Verse and prose Not Correct. Complete

A complete copy of the Gitagovinda with a different commentary in both the margins written in red ink We give below extracts from the commentary only

Beginning *of the Commentary* नमः श्रीकृष्णाय ।

महाकाव्यारम्भे प्रथमतस्तावदाशिषं प्रकटयति । राधामाधवयोरह केलयो निर्जनक्रीडितानि जययुक्तानि भवन्तु । किम्भूतयोराधामाधवयो रित्थं अनेन प्रकारेण नन्दनिदेशतश्चलितयो प्रत्यध्वकुञ्जद्रुमं यथा स्यात् तथा

मन्दधामा कोऽयमो। हे राधे इमं कृष्णं गृहं प्रापय। अर्थ यथात्
आरभ्यात् अर्थ ज्ञात्वा भीत । पश्य यथा अपरं आकाशं मेघैर्मेदुरं विपिनी
भूतं तमालद्रुम कानमभूमय तमालैः श्यामा ।

End *of the Commentary.* जयदेवस्य विलसत्वाणि विश्वस्यापि वाग्देवी प्रसन्नानि
तावत् मधुधिका साध्वी न भवति। शर्करा न भवतीत्यर्थः । हे मलंदे
त्वं तावत् कर्कशासि श्रोता इति ख्याति । हे द्राक्षे तावत् त्वां के
द्रक्ष्यन्ति । हे अमृत त्वं मरणाय एव। हे क्षीर तैलं रसतावक्षीरं अथ
तुल्यं हे माकन्द भाम त्वं तावत् क्रन्द हे कान्ताधर त्वं पुष्पोतलं गच्छ ।
विद्यमाने जयदेव वाक्यरसे मार्ध्वीकादर इत्यभिप्रायः ।

चतुर्दश्यांनिशायांतन्माधे भाद्रकृष्णके।
लिखितं पुस्तकं चारु श्रीहरिचरणदास (?) ॥

इति सन १२८०।३।१० दीवत्वश्याति वार दिवस एकप्रहर ।

Colophon *of the Commentary* नास्ति ।

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् सटीकं गीतगोविन्दं सम्पूर्णं वर्त्तते ।

No. 24. सटीकम् गीतगोविन्दम् । Saṭīkam Gītagovindam. Substance, country made white paper, 15 x 5 inches. Folia, 31. Lines, 4-17 in a page. Character, Bengali. Date ?. Appearance, not fresh. *Verse and prose.* Not *correct.* Complete.

A complete copy of the Gītagovinda with the same commentary, the beginning of which has been given in No 22.

End *of the Commentary* श्रीजयदेवकवि सदर्थ यथा व्याख्या इदर्थ कुरु विज्ञान
करणमेतत् अव्यवोऽयमादिग्भिप्राय । यतो अर्थं ददाति जयदे
तस्मिन् अथ हेतुर्वरिचरणाचरणमेतद्गतं तेन कृतं कविराजवराजेव च
समापयस्य श्रवणं येन तस्मिन् अतएव मन्ये भूवनदेवे कथावीरेन तथा
पुनवक्ष सन् तथाकरोत् इत्यादि—एवम् कृष्णो पर्वमिश्रणेन प्रकारेण
तथापत्र पीताम्बरोऽपि श्रीलक्ष्मी एवाकरोत् यदि अन्येन रत्नाकरं
अभ्यासमेकदीप तथाकरोत् ॥

Colophon *of the Commentary* नास्ति ।

विवरणम्—२१ संख्याक पुस्तके [illegible] टीकया सहितं गीतगोविन्दं सम्पूर्णमत्र वर्णितं ।

No. 25. गीतगोविन्दं वङ्गभाषापद्यानुवादसहितम् । Gîtagovindam Vangabhâṣâpadyânuvâdasahitam. Substance, country-made white paper, 14 × 4 inches. Folia, 68. Lines, 5–8 in a page Character, Bengali. Date, Bengali Era 1185. Appearance, old. Verse. Not correct. Complete.

The text of the Gîtagovinda with a Bengali translation in verse. Anonymous.

पुस्तकेऽस्मिन् वङ्गभाषापद्यानुवादसहितं गीतगोविन्दं सम्पूर्णम् वर्णितं ।

No. 26. सर्वाङ्गसुन्दरीनामटीकासहितं गीतगोविन्दम् । Sarvângasundarînâmaṭîkâsahitam Gîtagovindam. Substance, country made yellow and white papers, 17 × 12 inches. Folia, 4. Lines, 12–18 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance, nearly fresh Prose and verse. Generally correct. Incomplete.

An incomplete copy of the Gîtagovinda with a commentary named Sarvângasundarî, by Nârâyana Dâsa, written in both the margins.

Beginning *of the Commentary* । श्रीः । श्रीः नमो गोपालाय ।

नत्वा श्रीगुरुचरणं कुर्वे सर्वाङ्गसुन्दरीं टीकाम् ।

[illegible], भक्तिरसे गीतगोविन्दे ॥

[illegible] गीतगोविन्दम् ।

[illegible] ॥

[illegible] ।

[illegible]—

[illegible] ।

[illegible] ॥

[illegible] ।

[illegible] ॥

End *of the Commentary* नास्ति।

Colophon *of the Commentary* नास्ति।

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् श्रीनारायणदासकविराजकृतसर्वाङ्गसुन्दरीभिधटीकासहितं गीतगोविन्दसम्पूर्णं वर्त्तते।

No 27. गीतचिन्तामणि (पूर्व्वविभाग)। Gitacintāmanih (Purvavibhagah) Substance, country made white paper, 10 × 5 inches Folia, 65 Lines, 10 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance, not fresh Verse Not correct Complete (as regards the first part only)

This codex contains the first part of the work, entitled Gitacintamani, a collection of Bengali songs describing Krisna's adventures The three introductory verses are in Sanskrit and quoted below

Beginning. श्रीश्रीकृष्णचैतन्यचन्द्राय नमः।

अद्वैतं प्रकटीकृतो नरहरिप्रेष्ठः स्वरूपप्रियो
नित्यानन्दसखः सनातनगतिः श्रीरूपहृत्केतनः।
लक्ष्मीप्राणपतिर्गदाधररसोल्लासी जगन्नाथभू
साङ्गोपाङ्गसपार्षदः स दयतां देवः शचीनन्दनः॥१॥
आजानुलम्बितभुजौ कनकावदातौ
संकीर्त्तनैकपितरौ कमलायताक्षौ
विश्वम्भरौ द्विजवरौ युगधर्मपालौ
वन्दे जगत्प्रियकरौ करुणावतारौ।
हंसीकुलितवेदया विमदया प्रोत्फुल्लदामोदया
सम्यक्शास्त्रविवादया रसदया चित्तार्पितोन्मादया।
शश्वद्भक्तिविनोदया समदया माधुर्य्यमर्य्यादया
श्रीचैतन्यदयानिधे तव दया भूयादमन्दोदया॥२॥

End. *Bengali only*

Colophon. इति गीतचिन्तामणौ पूर्व्वविभागे त्रयोविंशति चपदा॥ *॥ २२॥

विवरणम्—बङ्गभाषारचितगीतात्मकोऽयं निबन्धः।

No. 28. **गीतावली।** Gitāvalī Substance, foolscap paper, 15 × 6 inches Folia, 4 Lines, 15-16 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance, old Verse Generally correct Complete

A little work consisting of 42 original songs based on the Vaiṣṇavism, entitled Gitāvali, by Sanātana

Beginning. श्रीराधाकृष्णाभ्यां नमः ॥ अथ गीतावली। प्रथमं नन्दोत्सवादि।

भैरवरागेण —

सुतमुदारमसूत यशोदा।
समजनि बल्लवततिरतिमोदा। ध्रु।
कोऽप्युपनयति विविधमुपहारम्।
नृत्यति कोऽपि जनो बहुवारम्।
कोऽपि मधुरमुपगायति गीतम्।
विकिरति कोऽपि दधि नवनीतम्।
कोऽपि तनोति मनोरथपूर्त्तिम्।
पश्यति कोऽपि सनातनमूर्त्तिम्। १ ॥ ० ॥ १ ॥

आसावरी

नियतं दममभूदखिलगोधनैरपि पूर्णम्।
गायकानपि मदिधान् प्रजनाय तोषय तूर्णम्।
सुन्दरस्तसुन्दरीऽजनि नन्दराज तवाऽद्य।
देहि गोव्रजनाय वाञ्छितमुत्सवदायम्। ध्रु
तावकात्मजविलसदखिलघनन्दि मदिधवित्तम्।
यत्नकैरपि सम्भवन्तिभिरेतदिच्छति चित्तम्।
श्रीसनातनचित्तमानसकेलिनित्यमराले
मादृशां रतिरत्र तिष्ठतु सर्वदा तव बाले। २।

End. धानश्री

राधे निकुञ्जकुञ्जपदवि गृहीकुरु रङ्गम्।
किष किष पिन्छमुकुटमङ्गीलतमङ्गम्। ध्रु।
चल दश कुञ्जकुञ्जमरविनीमतभृङ्गा
मोतिभिरतिनीलनिविडकुन्तलमणुवृता।
भागुरवितविवचोयिरभिस परिलीना।
मानाप्यतिमिविषिश्रतिरजनि भक्तरीना।

श्रीसनातनमुखचिरन्तनपरिचितचरितम् ।
भेजे प्रतिबिम्बभावदशामिव गण्डम् ॥ ४० ॥

Colophon. इति गीतावली समाप्ता । ० ॥ ० । ० ॥ ० । ० । ० ।

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् श्रीसनातनविरचिता श्रीकृष्णविषयिणी गीतावली सम्पूर्णा वर्त्तते ।

No. 29. सटीकगीतावली । Saṭīkagītāvalī Substance, country made colourless paper, 12 × 6 inches Folia 20 Lines, 14–18 in a page Character, Bengali Date, 1329 Śaka (the date of composition of the commentary) Appearance, very old, worn out and writing effaced in parts Verse and prose Generally correct Complete

This codex contains the text of the Gītāvalī described in the preceeding No with a commentary named Subodhinī written in the margins, by Mahāmahopādhyāya Jagannātha Vidyānidhi Bhaṭṭācaryya Extracts of the text have been already quoted, so we quote below extracts from the commentary only

Beginning *of the Commentary* ओं नमो श्रीकृष्णचन्द्राय ।

प्रणम्य गोविन्दपदारविन्दं
गीता + + + श्रीमज्जगन्नाथ शर्म्मा ।
\+ + + +
करोति चित्रं शिशूनामपि बोधनाय ।
सदसद्विवेकचतुराय परहितमतयो धीरा
\+ + + +
अधीत्यसि गुणेऽशुभावं कृत्वा ॥
श्रीमन्मुद्रासमहापाठस्य सुहृदि ।
स्थिता सुबोधनीनाम्ना टीका चेयं मया कृता ॥

श्रीमन्नन्दनन्दनविषये नानापदकेषु यदि सन्ति तथा + + + तत्सारमिष्ट्वा श्रीसनातनगोस्वामीगीतावलीं कृतवान् ॥

End. अथच श्रीसनातनस्य कृष्णस्य मणिवर्द्धे मणिमेचके मधुमि किरणे करचप्रले प्रतिबिम्बभावदशात् तव चरणे गण्डे कपोल भेजे । श्रीकृष्णस्य रत्नच्छटा तत्रातिशोभते कपोलेऽवलम्ब्येति भावः । अत्र दशमन्द चाटोपकारक चक्रमन्दोऽपि दीप्तवचनम् ॥ ४१ ॥

यदा विंशाष्टशताब्दीयुते शाके कृता मया ।
टीका सुबोधनी नाम माधवे माधवप्रिया ॥ ० ॥

Colophon. इति दाक्षिकुलोद्भवमहामहोपाध्यायश्रीजगन्नाथविद्यानिधिभट्टाचार्यविरचिता गीतावलीसुबोधनीटीका समाप्ता ॥ श्रीश्रीगोविन्दाय नमः ॥

विवरणम्—गीतावल्याः सुबोधनीनामटीका महामहोपाध्याय श्रीजगन्नाथविद्यानिधिभट्टाचार्य विरचिता।

No. 30. गोविन्दलीलामृतम् । Govindalilāmṛitam Substance, country made white paper 17 x 5 inches. Folia, 90 Lines, 10–13 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance, very old Verse Not correct Incomplete.

A metrical Bengali translation of the Govindalilāmṛitam, described supra No 32, by Yadunātha Dāsa. There are four Sanskrit slokas only in the beginning, which we quote below

Beginning. श्रीश्रीराधाकृष्णाय नमः ।

श्रीगोविन्दव्रजानन्दसन्दोहानन्दमन्दिरम् ।
वन्दे वृन्दावनाधीशं श्रीराधासहनन्दितम् ॥
योऽज्ञानमत्तं भुवनं कृपालु-
रुल्लाघयन्नप्यकरोत् प्रमत्तम् ।
स्वप्रेमसम्पत्सुधयाद्भुतेहं
श्रीकृष्णचैतन्यममुं प्रपद्ये ॥ १ ॥
श्रीराधाप्राणबन्धोश्चरणकमलयोः केशशेषाद्यगम्या
या साध्या प्रेमसेवा व्रजचरितपरैर्गाढलौल्यैकलभ्या ।
सा स्यात् प्राप्ता यया तां प्रथयितुमधुना मानसीमस्य सेवां
भाव्यां रागाध्वपान्थैर्व्रजमनुचरितं नैत्यिकं तस्य नौमि ॥
कुञ्जाद्गोष्ठं निशान्ते प्रविशति कुरुते दोहनान्नाशनाद्यां
प्रातः सायं च लीलां विहरति सखिभिः सङ्गवे चारयन् गाः
मध्याह्ने चाथ नक्तं विलसति विपिने राधयाद्धापराह्ने
गोष्ठं याति प्रदोषे रमयति सुहृदो यः स कृष्णोऽवतान्नः ॥

End. नास्ति ।

Colophon. नास्ति।

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् श्रीयदुनाथदासविरचितो गोविन्दलीलामृताख्यसंस्कृतकाव्यस्य वङ्गभाषा पद्यानुवादोऽसम्पूर्णो वर्त्तते।

No. 31. गोविन्दलीलामृतम्। Govindalilāmṛitam Substance, country made white paper, 17 × 5 inches Folia, 146 Lines, 10 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance, very old, worn out Verse Not correct Complete.

A complete copy of the same work

End. गोविन्दार्पितमस्त्वेतत् गोविन्दचरितामृतम्।

Colophon. इति श्रीगोविन्दचरितसंक्षेप सम्पूर्णं।

विवरणमुक्तपूर्वम्।

No. 32. गोविन्दलीलामृतम्। Govindalilāmṛitam Substance country made white paper, 14 × 4 inches Folia, 96 (of which fols. 1–13 both including are wanting) Lines, 7 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, nearly fresh Verse Not correct. Incomplete

A poem on Kṛiṣṇa's adventures at Brindāvana, entitled Govindalilāmṛita written under the request of Raghunātha Dāsa by Raghunātha Bhaṭṭa. The text is divided into three chief parts the Prātarlīlā, the Madhyāhnalīlā and Niśālīlā, Complete in twenty three sargas or chapters of which 1–8 both including have been devoted to the first part 9–18 to the second and the rest to the third. This codex contains from 14th śloka of the second chapter upto the 30th śloka of the twenty second chapter

Beginning. नास्ति।

End. नास्ति।

Colophon. श्रीचैतन्यपदारविन्दमधुपश्रीरूपसेवाफले
दिष्टे श्रीरघुनाथदासकृतिना श्रीजीवसङ्गोद्गते।

काव्ये श्रीरघुनाथभट्टवरजे गोविन्दलीलामृते
सर्गः पूर्व्वनिशाविलास ललितोगादिकविंशाभिधः ।
१२७ ॥ ० ॥ ० ॥ ० ॥ २ ॥ ॥

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् रघुनाथभट्टविरचितं गोविन्दलीलामृताभिधं संस्कृतकाव्यमसम्पूर्णं वर्त्तते ।

No' 33 गोविन्दलीलामृतटिप्पनी । Govindalilamrtatippani Substance, country made redish paper,' 14 x 4 inches Folia, 22 Lines, 13-18 in a page Character, Bengali Date Śaka 1709* Appearance, old Prose Not correct. Incomplete

An incomplete copy of the Sadānandavidhāyinī a commentary on Govindalilāmṛta by Kṛṣṇadāsa Kavirāja The codex contains only the part of the commentary on the last three chapters

Beginning. नास्ति ।

End. अथ ग्रन्थकर्त्ता सहृदयसदैन्येन स्वनाम वक्ति श्रीरूपेत्यादि श्लोकेन । श्रीरूप रघुनाथदासगोस्वामिनोः पादारविन्दभृङ्गेण कृष्णदासेन कृष्णदासनाम्ना मया इदं गोविन्दलीलामृतं चित्रं चयीकृतं । अपरिमितानन्दसिन्धुश्रीकृष्णलीला मृतसमुद्रादभृङ्गेण पुष्पान्मधुन किञ्चिदिदमुद्धृतमित्यर्थः । ९५ । एतद ग्रन्थास्वादमाहात्म्यं दर्शयति यैरिति । श्रीराधया सह व्रजविधौ श्रीकृष्णस्य लीलैवामृतमेतत् यैर्भक्तैर्हृदि समस्या तथापि अतिरेकादतिशयाल्लिङ्ग तस्या अतिरेकं कृत्वा वा परिपीयते अस्यादरेण श्रूयते पठ्यते वा इदं कीदृशं ब्रह्माद्यैरपि दुर्गमगोचरम् । वृन्दारण्यविहारिणा श्रीराधाया व्रजसुन्दर्य स्तावत् कुमुदिव्यतासां वन्दस्य वस्तु श्रीकृष्णचन्द्रस्यैवा वाञ्छिततममतिप्रदीप वाञ्छितं भावेन । वाञ्छितमिति सम्बोधं वाञ्छिताई वस्तु श्रीराधया सह स्वचरणप्रेमप्रष्ठैरलभत । ब्रह्माद्यैरपि दुर्गमिति वाञ्छितस्य विशेषणं वा किम्वा अर्थैक्ये च वाञ्छितमिति विशेषणीभूतविशेषणं अधमुदयति त्रिदायसम पदित्रैनामिसिद्धम् एतद्विशेषणबोधितं विशिष्टं तत्प्रभवं ब्रह्माद्यैरपि दुर्गमिति विशेषणद्वयं वा विशिष्टं तत्प्रभवं विशेषणं किन्तु अथवदुक्तिर्द्वा श्रीगीतगोविन्दे

---

* The date in which the ṭīkā has been finished, see the ending verse. 'शाकाब्दाश्विविति' ।

नीलस्फटिकनीलवृक्षपीलपुलक सीत्कारधाराश्रमा-
दत्यन्ताकुलकेलिका कुटिलसद्भ्रूलायोधीनाधर ।
श्यामोत्तुङ्गपयोधरोपरिपरिष्वङ्गीकृतश्रीहरी
र्यात्कर्षविमुक्तिनि सहलनीर्षन्योधरत्यालनम् ।

इत्यत्र धन्य इति विशेषणवद्युक्तं विशेष्यं श्रीकृष्ण । कारण्रस्य व्रजे श्वधारित श्रीवृन्दावने स्वधर्मार्थस्य विहारयतु श्रीचरणारविन्दसेवां सततं प्रापयतु इत्यर्थ । श्रीगोविन्दलीलामृते श्रीराधाकृष्णयोरन्या ये विलासास्ते वैखितस्तयोर्विष्णु सर्गे पूर्वोऽभूदिति शेष ॥ ९७ ॥

श्रीमद्गोविन्दलीलामृतवलितहृदयोन्मित कापि दर्शी
टीका यत्रादथयाङ्कुस्वारपि किल मया श्रीवृन्दावनेऽस्मिन् ।
एतां शाकाङ्कखाब्धिचिति (१७०९) शरदि मह पूर्णिमन्वङ्क्रि पूर्णां
नाथा वृन्दावनेन मधुरतरमुद साधव श्रीलयन्तु ॥ ० ॥

Colophon. इति श्रीसदानन्दविधायिन्यां त्रयोविंशसर्गार्थ । समाप्तेयं सदानन्दविधायिनी टीका ॥ * ॥

विवरणम् —पुस्तकेऽस्मिन् सदानन्दविधायिनीनाम गोविन्दलीलामृतटीकाऽसम्पूर्णा वर्त्तते ।

No 34. गोविन्दलीलामृत सटीकम् । Govindalilamritam Satikam
Substance country made yellow paper, 15 x 6 inches Folia, 83 Lines, 13-14 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance, fresh Prose and verse Not correct Incomplete

This codex contains the Sanskrit text of the Govindalilamrita from the very beginning upto 60th slok a of the eleventh chapter with commentary in both margins The commentary has a big introduction full four pages so we give up this and quote below extracts from the very beginning of the real commentary

Beginning *of the Commentary* श्रीराधामाधवौ जयत ।

श्रीगोविन्दमहं वन्दे श्रीभागवते गोलामभिषेकानन्तरं सर्वानन्ददायित्वनादौ वन्दन कृतं व्रजसम्बन्ध्यानन्दसमूहस्यानन्दमहर्द्धित्वनन ब्रजभूमिर्जवासिना मानन्दसमूह दाताऽपि भाववत् गडलेन वन्दन । यस्य वृन्दावने चानन्दो यस्य स, वृन्दावनस्य तदीयस्य चानन्दोयथादनेन तस्य गोपस्त्रिमय

स्यादीनामानन्ददलेन वर्णने। श्रीराधासङ्गेनमन्दितमनेन सर्व्वसुखाया सुखम्। नमस्क्रियारूपमङ्गलाचरणमिदम्॥१॥

Beginning. *The first four verses have been already quoted in No* 30 *So we quote here from the fifth*

संसारामयहार्य्यपि प्रणयजोन्मादान्धमीहादिकं
प्रत्यर्थ्यितमथ भूरिरसदं देहादिकृत् पुष्टिदम्।
यत् पीत श्रुतिवाङ्मनोभिरनिशं तृष्णापदस्याहृतं
तच्छ्रीधादमतस्पृहाहरमिदं गोविन्दलीलामृतम्॥५॥
अपटुरतितटस्थस्तुच्छबुद्धारमपात्र
पुररसकलमेच्छु कृष्णलीलामृताब्धे।
निरवधि हि तदस्य क्रीडतो वैष्णवाना
किम नहि भविताऽयं हास्यहेतुर्गरीयान्॥६॥
श्रीरूपसनातनविकाशितकृष्णलीला—
लास्यामृताप्लुतधियां व्रजवैष्णवानाम्।
हासप्रकाशनकरी प्रसदप्रदा वाङ्
मन्दस्य मे भवतु भव्यतरस्य यत्नम्॥७॥
तद्याग्विसर्गौ जगताघविधुवी
यस्मिन् प्रलीलादिसदुक्तिनोदित।
मन्दोऽपि गोविन्दविलासवर्णने
मन्दां गिरं स्वां विदधे सदाहृताम्॥८॥
मदान्धमतसपाद खिन्नां गां गोकुलोन्मुखीम्।
सन्त पुष्णन्त्विमां स्निग्धां कर्प्पकासारसन्निधी

End *of the Text* नास्ति।

Colophon *of the Text noticed in No* 32

End *of the Commentary* नास्ति।

Colophon *of the Commentary* गोविन्दलीलामृतस्य मध्याह्नलीलायां दशमसर्गस्य टीका। (

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् सटीकं गोविन्दलीलामृतं संस्कृतकाव्यमसम्पूर्णं वर्त्तते।

No. 35. गोविन्दलीलामृतं सटीकम् । Govindalīlāmṛtam Saṭīkam Substance, country made white paper, 14 × 6 inches Folia, 11 Lines, 7–13 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance, old, worn out in parts Prose and verse. Not correct. Incomplete

This codex contains only the first chapter of the Govindalīlāmṛta, the Sanskrit text with an explanatory note in the margins

इत्यसौऽस्मिन् गोविन्दलीलामृतकाव्यस्य प्रथमसर्गमात्रं सटीकं वर्त्तते ।

No. 36. गौराङ्गगणोद्देशदीपिका । Gaurāngagaṇoddeśadīpikā Substance, *country made* white *paper*, 12 × 3 inches Folia, 18 Lines, 7–8 in a page Character, Bengali Date, 1498 * Appearance, not fresh Verse Generally correct Complete

For the description of the work we quote the following passage from M M. H P Shāstri's preface to Vol II of the Notices of Sanskrit MSS Second series "Gaurāngagaṇoddeśadīpikā is a curious work, it traces the followers of Caitanya to his followers in his previous incarnations. For instance, Jagannātha Miśra, the father of Caitanya is traced *to* Nanda the father of Kṛṣṇa, and *to* Daśaratha, *the* father of Rāma Every follower of Caitanya is traced to one of the Gopikās or milk-maids in the Kṛṣṇa incarnation and to one of the monkeys in the Rāma incarnation The author Kavikarṇapura, was the son of Śivānanda Sen of Kāñcāpāḍā, who every year used to purvey the Bengali followers of Caitanya to Puri as long as that great reformer lived the expenses being defrayed by Vasudeva Datta, of Sātgā, a Bania millionare. Karṇapura was about 12 when Caitanya died, and he composed this work in Śaka 1498 i.e., 1576 A D He was educated at Kumārahaṭṭa modern Hālisahar 26 miles north of Calcutta He does not name his guru as it is prohibited to take the guru's name But his guru wrote a commentary on the Bhāgavata and consecrated an image of Kṛṣṇa, under the name of Kṛṣṇadeva."

---

* This is the date of original composition of the text see the ending verse

Beginning. श्रीचैतन्याय नमः ।

या वृन्दावनभुवि पुरा सच्चिदानन्दसान्द्रा
गोपाभीरीभिः सहमदविधिः श्यामधामा ननर्त ।
तासां मध्यदृढतरपरीरम्भसम्भेदतः श्री
गौराङ्गः सन् जयति स नवद्वीपमालम्बमानः ॥ १ ॥
समस्तानीशस्यैव प्रियपरिजनान् बन्धुसुहृद
गभीराद्वैतादीनपि कमलघोषप्रभृतिकान् ।
समानप्रेमाणः किल समगुणास्तुल्यकरुणा
स्वरूपाद्या गोष्ठी सरसमधुराणामपि गुरुः ॥ २ ॥
गुरुं तं श्रीनाथाभिधमवनिदेवान्वयविधु
गुणैर्भूयांसं भुव इव विभोरस्य दयितम् ।
यदास्यादुन्मीलन्निरवधिकवृन्दावनरस-
कथास्वादं लब्ध्वा जगति न कोऽपि रमते ॥ ३ ॥
पितरं श्रीशिवानन्द सेनवंशप्रदीपकम् ।
वन्देऽहं परया भक्त्या पार्षदाग्र्यं महाप्रभोः ॥ ४ ॥
ये विख्याता परीवारा श्रीचैतन्यमहाप्रभोः ।
नित्यानन्दाद्वैतयोश्च तेषामपि महीयसाम् ।
गोपालानां पूर्वाणि नामानि यानि कानिचित् ।
स्व स्व ग्रन्थे स्वरूपाद्यैर्दर्शितान्यादिसूरिभिः ।
विलोक्यान्यानि साधूनां माथुरीवृन्दवासिनाम् ।
गौडीयानपि वा श्रुत्वा निगम्य स्वमनीषया ।
विविच्याधेहितं कैश्चित् किंचित्तानि लिखाम्यहम् ।
नाम्ना श्रीपरमानन्ददास सेवितमाधव ॥ ५ ॥

End ईशानाचार्य्यकमलौ लक्ष्मीनाथान्यपण्डितौ ।
गङ्गामन्त्रिजगन्नाथौ नाम्नोपाधिद्विजोत्तम ॥
श्रीकण्ठाभरणोपाधिरनन्तरघुनन्दन ।
कृत्तिगोपालनामा च रङ्गवासो च वल्लभ ॥
कृष्णाचार्य्यौ गौरसङ्गी मिश्रश्रीनयनस्तथा ।
कविदत्तो रामदासचिरञ्जीवसुलोचनौ ॥
केचिन्महान्तः केऽप्यन्ये महान्तोऽपि पूर्व्वका ।
दृष्टार्थैर्वा गुणाख्यात्या येनामी गणिता मया ॥

खकृपाशिवरतिमादधयोत् सहजमी ।
गौराङ्गिकानमरणौ शिरखोवल्लीचमौ ॥
गुणैनाम न गणोधादिति माम्नानुसारतः ।
श्रीश्रीनाथपुर्व्वाख्या मया न प्रकटीकृता ॥
व्याघ्रकारद्वदीपाख्यो यो मातमलर्षहितः ।
कुमारहट्टे यत्कीर्त्ति कथाद्देवी विराजते ॥
यैर्ये महान्त कमभट्टभूता
स्ते मेऽपराधं क्षमया क्षमन्तु ।
गुणान् विनिश्चीय मता समस्तान्
प्रमेयमेषा कथितु क्षमता ॥
मीमांसकैर्न्यायमतेस्तार्किकैर्यो
विशेषतो वैष्णवैश्च यः ।
गौरश्च यथवाङ्गणश्यामविष्णो
देवं सदा प्रेमरसायनेभ्य ॥
श्रीगौराङ्गगणोद्देशदीपिका रचिता मया ।
दीप्यतां परमानन्दसन्दोहोभक्तवेश्मनि ॥
शाके वसुग्रहमिते मनुनैव युक्ते (१४९८)
ग्रन्थोऽयमाविरभवत् कतमस्य वक्त्रात् ।
चैतन्यचन्द्रचरितामृतमप्यचिन्ते
गौरश्च समाकलितगौरगणाख्य पद्य ॥

Colophon. इति श्रीकविकर्णपूरविरचिता श्रीगौराङ्गगणोद्देशदीपिका समाप्ता ॥०॥०॥

विवरणम्—गौराङ्गानुचरनिवहस्थितचरितविषयकोऽयं निबन्धः ॥

No. 37. **गौराङ्गगणोद्देशदीपिका ।** Gaurāngagaṇoddeśadīpika
Substance, country made white paper, 15 x 4 inches Folia, 9 Lines, 7-10 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance, *old*, slightly worm-eaten in parts Verse Generally correct Complete

Another complete copy of the same work.

विवरणम् पूर्ववत् ।

चैतन्येति कृपामयेति परमोदारेति नानाविध
प्रेमावेशितसर्वभूतहृदयेत्याश्चर्यधामन्निति ।
गौराङ्गेति गुणार्णवेति रसरूपेति स्वनामप्रिय
त्याश्रान्तं मम जल्पतो जनिरियं यायादिति प्रार्थये ॥ १४० ॥
क्वचं चौर पीन अधमहह हा तु अधमद
क्वचं घोर शीत अधमनभतम अधमपि ।
क्वचं धावन् स्मन् अधमधिकजन्मन् अधमहो
क्वचं मूको गौर स्फुरतु मम देहे भगवत ॥ १४१ ॥
कोऽयं पट्टधटीविराजितकटीदेशः करे कङ्कणं
हारं वक्षसि कुण्डलं श्रवणयोर्बिभ्रत् पदे नूपुरौ ।
ऊर्द्ध्वीकृत्य निबद्धकुन्तलभरं प्रोत्फुल्लमल्लीस्रजा
पीडः क्रीडति गौरनागरवरो नृत्यन्निजैर्नामभिः ॥ १४२ ॥
क्षणं हसति रोदिति क्षणमथ क्षणं मूर्च्छति
क्षणं लुठति धावति क्षणमथ क्षणं नृत्यति ।
क्षणं श्वसिति मुञ्चति क्षणमुदारहाहारवं
महाप्रणयसीधुना विहरतीह गौरो हरिः ॥ १४३ ॥
ब्रह्मेशादिसदाराध्यमहिमादिमहाद्भुतम् ।
सुखचालोदितं श्रुत्वा किन्नोऽवश्यं भविष्यति ॥ १४४ ॥

Colophon. इति श्रीप्रबोधानन्दसरस्वतीगोस्वामिना विरचितं श्रीचैतन्यचन्द्रामृतं समाप्तम् ॥ ० ॥ ० ॥

विवरणम्—श्रीप्रबोधानन्दसरस्वतीगोस्वामिविरचितचैतन्यचन्द्रामृताभिधं श्रीचैतन्यविषयकं पद्यनिबन्धविशेष ।

No. 39. चैतन्यगान । Caitanyagāna

Though labelled as one work the Caitanyagāna, yet after a thorough examination, we find that it contains fragments of several Sanskrit as well as Bengali texts of various descriptions not worth notice

पुस्तकेऽस्मिन्नालोचनयास्य कोऽपि सम्पूर्णनिबन्धो न दृष्टोऽस्माभिरतः पुस्तकमिदमनालोचितमेव परित्यक्तम् ।

No. 40. चैतन्यचरितामृत । Caitanyacaritāmṛtam Substance, country made white and yellow paper, 14 × 5 inches Folia, 223 Lines, 9–13 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance, very old, worn out, torn and writing injured in most parts Verse Not correct Complete

The most famous Bengali work of Kṛṣṇadāsa Kavirāja, published by Atulakṛṣṇa Gosvāmin of Calcutta

पुस्तकेऽस्मिन् श्रीकृष्णदासकविराजविरचितं चैतन्यचरितामृत सम्पूर्णं विद्यते ।

No. 41. चैतन्यचरितामृतमध्यान्त्यलीलाटीका । Caitanyacaritāmṛtamadhyantyalīlaṭīkā Substance, country made white paper, 14 × 5 inches. *Folia, 52, (fol containing Madhyalīlaṭīkā 35, and those containing Antyalīlā 17)* Lines, 1–12 in a page Character, Bengali Date, Saka 1667 * Appearance, not old Prose Not correct. Incomplete

This codex contains a commentary on the Madhya and Antya līlās of the Caitanyacaritāmṛta, named Vaiṣṇava priya, by Vṛndāvanacandra Tarkalankara As the commentary on each part has been written separately so we describe them separately.

Beginning *of the Commentary on the Madhyalīlā* श्रीकृष्णचैतन्यचन्द्राय नम ।

व्याख्यां मध्यलीलायं वृन्दावनविहारिण ।
श्रीलते कृष्णचैतन्य मत्वा वृन्दावनेश्वरं ॥ १ ॥

प्रथमत श्रीचैतन्यनित्यानन्दौ ग्रन्थस्य निर्विघ्नसमाप्तिकामनया श्रीकविराज गोस्वामी प्रणमति वन्दे इति श्रीकृष्णचैतन्यनित्यानन्दौ वन्दे प्रणमामीत्यन्वय । कीदृशौ सहोदितौ विभिन्नदेशीयैकक्रियाकारित्वेनोदयात् सहोक्ति । तावेव दृष्टान्तद्वारेण विशिनष्टि गौडोदय इति गौडदेश एव उदय पर्वत तस्मिन् पुष्पवन्तौ दिवाकरनिशाकरौ एकदोक्तौ पुष्पवन्तौ दिवाकरनिशा कराविव्यमरात् । तौ कीदृशौ शन्दौ सर्व्वेषां मङ्गलप्रदौ मङ्गलस्य माला स्वरूपत्वात् कथमेवं तौ मङ्गलकरौ सर्व्वाशुभप्रतिघातित्वाद् चित्ताश्चर्य्य विधत्ते । तौ पुन अन्येन विशिनष्टि तमोनुदौ अन्धकारनाशकौ यथ अन्तर्बहिस्तमस्कौ आदिलीलायां इदं व्याख्यातमपि केवलमध्यलीलायोग कृताय पुनर्लिखितम् ॥ २ ॥

End. नास्ति ।

Colophon. इति मध्यखण्डीयत्रयोविंशतितमपरिच्छेदटीका ।

Beginning *of the Antyalila Commentary* श्रीहरिः ॥

व्याकिरन्नन्त्यलीलाख्यं यश्च वृन्दावनेन्दुना ।
चाईशान्मित्रवध्यस्य वृन्दावनविहारिणः ॥

पङ्गुमिति कृष्णचैतन्यं वन्दे इत्यन्वयः । स्वरूपज्ञपर्णनाद यस्य कृपा कर्त्री श्रुति वेदम् ॥ १ ॥

End आश्लिष्येति श्रीकृष्णो मां आश्लिष्य आलिङ्ग्य पादरतां पादानुगतां करोतु मां पिनष्टु आलिङ्ग्य चूर्णयतु अदर्शनात् मर्महतां करोतु स लम्पटो यथा तथा विदधातु करोतु स एव मत्प्राणनाथः नापरः प्राणनाथः ॥ १० ॥ परिच्छेदान्ते कतिचित् पद्यानि तिष्ठन्ति तान्यपि व्याख्यायन्ते 'चरितमिति' एत श्रीमच्चैतन्यविष्णोश्चैतन्यकृष्णस्य चरितं श्रद्धया यो जन आस्वादयेत् सोऽयं तस्य चैतन्यविष्णोश्चरणपादपद्मस्य भृङ्गतामेत्य प्राप्य उच्चैर्यथा स्यात्तथा रसभे रसयति आस्वादयति रसं कीदृशं प्रेममाध्वीक संज्ञा यस्य तं ॥ १ ॥ श्रीमदिति एतच्चैतन्यचरितामृतं चैतन्याय अर्पितमस्तु श्रीमच्छ्रीमद्गोपालगोविन्ददेवयो स्तुष्टये चास्तु । वन्दे इति जयतामिति च पदद्वयं व्याख्यातं ॥ ३ ॥ ४ ॥ यदिति तं श्रीमद्गोविन्दं अहं प्रपद्ये प्रपन्नोऽस्मि । कथम्भूतं यदीश्वरी या श्रीयुता राधिका तस्याः प्राणेभ्य इह अतिप्रियं सर्वस्वं पादाम्बरेणुर्यस्य तं तस्याः कीदृश्याः मम प्राणेभ्य सर्वस्व पादाब्जयोरेणुरस्याः तस्याः ॥ ५ ॥ शाक इति अयं श्रीचैतन्यचरितामृताख्यो ग्रन्थ वृन्दावनान्तरे वृन्दावनमध्ये सम्पूर्णतां गतः सम्पूर्णोऽभवदित्यर्थः । सिन्धव सप्त अग्नयस्तथ बाणा एव इन्दुरेक तथा च पञ्चदशशतसप्तचित्रसंख्ये शाके सूर्योऽह्नि रविवारे ज्यैष्ठ मासि असितपक्षस्या कृष्णपञ्चम्यां ॥ ६ ॥

Colophon. इति श्रीचैतन्यचरितामृते अन्त्यखण्डे श्रीकसंपर्कै शिक्षाश्लोकास्वादनस्य विंशतितमपरिच्छेदस्य टीका वैष्णवप्रिय नाम्नी श्रीवृन्दावनचन्द्रतर्कालङ्कार विरचिता समाप्ता ॥ * ॥ २० ॥ *

सूर्याश्वतर्करसचन्द्रमिते शकाब्दे
चैतन्यचन्द्रचरणे शरणं विधाय ।
चैतन्यचन्द्रचरितामृतटिप्पणीयं
वृन्दावनेन रचिता रसिकायशोभ्या ॥
श्रीवृन्दावनचन्द्रेण वृन्दावनविहारिणा ।
प्रीतये व्याकृतं यत्नाच्चैतन्यचरितामृतम् ॥

श्रीश्रीगुरवे नमः । श्रीकृष्णचैतन्यचन्द्राय नमः । श्रीराधाकृष्णाभ्यां नमः ।
श्रीरूपसनातनभट्टरघुनाथश्रीजीवगोपालभट्टदासरघुनाथ ॥ ० । ० ॥ ० ॥ ०
० । ० ।

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् चैतन्यचरितामृतस्य मध्यलीलायां टीकाश्रीवृन्दावनचन्द्रतर्कालङ्कारविरचिता वर्त्तते । तत्र मध्यलीलाटीका किञ्चिदंशेनासम्पूर्णाऽस्ति ।

No 42. **चैतन्यचरितामृतम्।** Caitanyacaritāmṛitam Substance, country made white paper, 16 x 5 inches. Folia, 5 Lines, 10–13 in a page. Character, Bengali Date, ? Appearance, nearly fresh Verse Not correct Incomplete.

This codex contains only first five leaves of a MSS of the Caitanyacaritāmṛita

पुस्तकेऽस्मिन् चैतन्यचरितामृतं खण्डितं वर्त्तते ।

No. 43. **चैतन्यचरितामृतम्।** Caitanyacaritāmṛitam Substance, country made white and redish paper, 14 x 6 inches Folia, 348 Lines, 8–14 in a page Character Bengali Date Śaka 1537* Appearance, old, with different hand writings Verse Not correct. Complete

This codex contains three parts of the famous work Caitanyacaritāmrita, viz the Bālyalilā, Madhyalilā and the Antyalilā complete, each having separate page marks. The Bālyalilā 69 folia, the Madhya 173, and the Antya 106, total 348

पुस्तकेऽस्मिन् चैतन्यचरितामृत सम्पूर्णं वर्त्तते ।

No. 44. **चैतन्यचन्द्रामृतटीका।** Caitanyacandrāmṛitaṭīkā Substance, country made yellow paper, 14 x 6 inches. Folia, 33 Lines, 5–14 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance, nearly fresh Prose Generally correct. Complete

---

* This is the date of composition of the work

A commentary on the Caitanyacandrampta, of Prabodhānanda Sarasvatī named Premapūrṇa, by Balarāma (1)

Beginning.

नत्वा श्रीमन्नवद्वीपचन्द्रस्य कलाब्जौ
श्रीमद्गौराङ्गलीलारसरसिकजनाह्लादिनी प्रेमपूर्णा ।
टीका चैतन्यचन्द्रामृतरसमधुरा व्यक्तशब्दार्थबद्धा
सुव्यक्ता कृपया पद्म रचित (१) निर्मत्सरैः साधुभिः ॥
सर्व्वावतारिणो गौरचन्द्रस्य च कृपाश्रितम् ।
यस्य श्रीप्रबोधानन्दो भावोन्मादी ललाप स ॥

अथ कोऽपि वेदान्तव्याख्याताऽद्वैतसिद्धान्तमीमांसकपुराणेतिहास पञ्चरात्रालङ्कारकाव्यनाटकादिरहस्यविद्याकलाकौशल वल्लीपल्लवितकामार्थ काशीवासिजनानां कारक स्वयं भगवतोऽवतीर्णश्रीकृष्णचैतन्यमहाप्रभुश्रीराधिकाभावद्युतेर्गोविन्दानन्दमयस्य गौराङ्गस्य कृपाकटाक्षेणैव स्फुरित यथार्थविज्ञान श्रीपादप्रबोधानन्दसरस्वती तत्स्वरूपाश्रित निर्णयन् सद्गौर वर्णनमयचैतन्यचन्द्रामृतं नाम सर्व्वमङ्गलदं ग्रन्थमारभते । तत्रादौ श्रीगौर देवलीलामधुरमग्नस्य परमाद्भुत कीर्त्ति लाभ इति

End.

नारीणां व्रजसुन्दरीणां हृदि नार्य श्रीव्रजसुन्दरीसमूह तद्दैवादी विहार स्थाने यस्य नारायण रासादिविहारी सुमनारायण श्रीकृष्ण एव तत्परा यथावद्रूपासका । श्रीहरिसङ्कीर्त्तनानन्दात्मक श्रीव्रजेन्द्रनन्दन श्रीकृष्ण चैतन्यचन्द्रामृतास्वादलीलामाधुर्यप्रत्वेन श्रीगौराङ्गपार्षदानां पुरुषान् सारसाङ्ग्रहिताय यातमिति भाव । केनापि महानुभावेन विदग्धप्रभावु भक्तेन श्रीमन्नित्यानन्दप्रभुपादेन श्रीमत्प्रबोधानन्दपूर्णिका टीका कृतास्ति मूलस्यार्थस्य यथावद्वर्णनस्पष्टत्वेन श्रीगौराङ्गचन्द्रचरण शरणजीवनस्य सारस्य तस्य चैतन्यश्रीवृन्दावनदासेन रचित मम मनोहरमिति मनसि निश्चित्य विशुद्धानन्दव्याख्या हृदये श्रीचरणेन श्रीकृष्ण चन्द्रमानुकम्पेन पामरेणापि श्रीबलरामनामकजनेन प्रयत्नतो परम विद्वज्जनस्याप्यदर्शनेन केनचित् यथाकथञ्चित् श्रीचैतन्यचन्द्रामृतमूल निबन्धस्य प्रेमपूर्णेति नाम यस्या सा टीका प्रकटीकृतास्ति यदत्र स्खलित मम अज्ञानस्वभावसमाकृष्टत्वेन तदाश्रयस्य तत् सर्व्वं क्षन्तव्यं निर्मत्सर

(1) Although the author tried his utmost to make his name secret to the readers yet the phrase श्रीबलरामनामकजनेन disclosses the secrecy see the end

This codex contains the Madhya and Antyakhandas only of the Caitanya Bhagavata a Bengali poem on the adventures of Gauranga, by Vrindavanadasa, complete in three khandas or parts, each of the khandas having separate chapters or adhyayas for instance the Madhyakhanda is complete in twenty adhyāyas and the Antya khanda in eleven adhyāyas In this codex the folia of the Madhya and Antyakhandas have been separately marked The number of folia in the Madhyakhanda is 185 and that of the Antya-*khanda* 125

पुस्तकेऽस्मिन् वृन्दावनदासकृतस्य चैतन्यभागवताख्यबङ्गभाषारचितपद्यग्रन्थस्य मध्यखान्त्यखण्डमात्रं वर्त्तते ।

No 46. जगन्नाथवल्लभ नाटकम् । Jagannathaballabham natakam Substance, country made reddish paper 10 × 6 inches Folia 17 Lines, 9 in a page Character, Bengali Date ? Appearance, old Verse and prose Generally correct Complete

A drama on Krisna's love for Radha entitled Jagannātha vallabha, complete in five acts, by Ramananda Raya, the well-known Bengali Minister to Gajapati Rudra, a king of Orisya

Beginning. श्रीश्रीराधाकृष्णाभ्यां नमः ॥

स्मेराननविपक्षिकाहृतजगन्मृगश्रीतनं
विभ्रद्भिगतवल्लभीनलिनमुग्धहासोन्नतम् ।
वयस्यकरतालिकाकलितनूपुरैकस्वनं
मुरारिमदनं सदा दिशतु मम श्रीकमं ॥

अपिच ।

स्थिरो भव भिनत्त्विति रलमपि नाथोऽधमम्
पुनरपि च जगाथ मनसिजस्य कौर्म्यलता ।
सकुन्दमुखमण्डलेषु मधुरगोपाङ्गना
दृगञ्चलभवोऽभव चमपाताय न कल्पताम् ॥

अपिच

काम कामुपयोनिधिं मदतुङ्गमुदायपर्भिर
धत कैरवकाननानि यमिनामन्यमुग्रामयत् ।

अथ कोकिलानि श्रीकविकालाय्येकान्तमाकलय्य

आनन्दं वितनोतु वो मधुरिपोर्वक्षापदम् अयी ।

नटरागेण

मृदुलमलयपवनतरलितचिकुरपरिगतकलापक

श्रवि तरलितनयनमन्मथशङ्कुसङ्कुलितसुन्दरीजनजनितकौतुकम् ।

मनसिज केलिनन्दितमानसम् ।

भजत मधुरिपुमिन्दुसुन्दरवल्लवीमुखलालसम् ॥

अधरतरलितकम्बर हसितनव सुन्दर

गजपतिरुद्रहृदयानुगतमनुदिनं

सरसं रसयति रामानन्दराय इति पाद ॥

नाट्यान्ते सूत्रधार

अलमति विस्तरेण प्रिय इत इत

End मङ्गलगुर्जरीरागेण

परिचितमारदुर्धरवदना

मिलिता पाणितले गुरुमदना

इति किमिह परमस्ति इष्टम्

वद तव सुकृतफलितमनुदिष्टम् ॥ ४ ॥

पिकविधु मधु मधुपावलिधर्षितं

रचयति मामधुना सुखभरितं

प्रथयतु रुद्रनृपे सुखममितं

रामानन्दभणितहरिरसितम् ॥ २१ ॥

तथापीदमस्तु

श्रद्धावदमतिर्मम प्रतिदिनं गोपालनीलास्य य

सङ्गीत रहस्यमनदतुलं लीलामृतं लोलधी ।

लक्ष्मीमद्गतमानसो किल कृपादृष्ट्या भवत्या सदा

भाव्यं येन निजप्रिया भजतमे सिद्धि समाप्नोति स ।

सद। तथास्तु इति निष्क्रान्ता सर्वे ।

राधासङ्गमो नाम पञ्चमोऽङ्कः ॥ ० ॥ ० ॥ ० ॥ ० ॥ ० ॥

Colophon इति श्रीरामानन्दरायकविविरचितश्रीजगन्नाथवल्लभ नाम नाटकं समाप्तम् ।

विवरणम्—श्रीजगन्नाथवल्लभं नाम कृष्णचरितविषयकं नाटकम् पुस्तकेऽस्मिन् सम्पूर्णं वर्तते ।

———

No. 47. तुलसीचन्द्रिका । Tulasicandrika Substance, country made white paper, 15 x 5 inches Folia 33 without page marks Lines, 10-12 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance, old Verse and prose Not correct Complete

A treatise giving the legendary account of the Tulasi plant and treating of its greatness with Pauranic references, by Rajanarayana Mukhopadhyaya of Pathuriaghata in Calcutta, most probably one of the ancestors of Babu Anukula Mukherjee, a late Justice of the High Court, Calcutta This work is complete in sixteen khandas or chapters In the first khanda Utpatti or the birth of Tulasi is mentioned, in the second several names of Tulasi are told, third khanda treats of its worship the fourth deals with the sacredness of Tulasikanana, so on

Beginning, श्रीश्रीराधागोविन्दाभ्यां नमः ॥

वन्दे गदाधर तार विघ्नव्यूहहर परम् ॥
चतुर्वर्गप्रदातार भास्कर तिमिरोदरम् ।
यत्त्वर्त्ते विरत सनातनतमोभूर्योऽपि यथोदर
नाभीमध्यसुपद्मतो विजगतां स्रष्टा विधि प्राविशत् ।
द्रष्टुं कस्य किमाश्रय किमपर रूपं कियत् त्यहो
संसारांकुरकारणाय विभवे कृष्णाय तस्मै नमः ।
श्रीमद्गौडजनास्पदे गुणगणाधार कुलीनेश्वर
सत्सार कुलिशाङ्कशास्त्रतकरोत कोऽप्यस्ति रत्नाकर ।
कश्चित् शीलसघाम्यठाकुरवरो ग्रामस्य दीपान्वये
पुत्रो शुक्लकुलोद्भव परहित श्रीवनमालीऽभवत् ॥
भागीरथी पूर्वतट स्थिता सज्जनसुखान्विता ।
कलिकातेति विख्याता पुरी कार्पितराजते ॥
तन्मध्यवासी मानीशो दीनदैन्यविनाशक ।
समस्तलोकविदितो वदान्यजनपूजित ॥
तस्य मध्यमपुत्र श्रीराजनारायणाभिध ।
सन्धौ सन्ददत कमलाभिधो मनुजाधम ॥
ध्यात्वा गुरुपदाम्भोजं तुलसीचन्द्रिकां इमाम् ।
तनोत्युत्कृल्य शास्त्रेभ्य सारमत्यन्तमोहनम् ॥

भविष्यदाद्या बहव पुराणा सन्ति यद्यपि ।
तथाप्येकत्र बोधाय प्रणीतोऽयं मनीषया ॥
अस्यां श्रीतुलसीजन्ममहुत्सवाणां विधि शुभा ।
तथा विष्णोश्च धात्र्याश्च जननादि प्रवर्त्तते ।
सात्विकत्वञ्च विप्राणां वैष्णवानां तथैव च ।
माहात्म्यसञ्चयैर्युक्ता भविता चन्द्रिका मम ॥
यद्यप्यत्र प्रमादेन स्खलनं जायते क्वचित् ।
तथापि सदनुष्ठानात् क्षमता कोविदोत्तमे ॥

End. श्रीभगवानुवाच ।

वैष्णवानां लक्षणानि कल्पकोटिशतैरपि ।
सम्यग्वक्तुं न शक्नोमि संक्षेपात् शृणु सत्तम ॥
कामक्रोधविहीना ये हिंसादम्भविवर्ज्जिता ।
लोभमोहविहीनाश्च ज्ञेयास्ते वैष्णवा जनाः ॥
अमत्सरा दयायुक्ता सर्व्वभूतहितैषिण ।
सत्योक्तिभाषिणश्चैव ज्ञेयास्ते वैष्णवा जनाः ॥
पितृभक्ता मातृभक्ता अतिथिपोषणतत्परा ।
धर्म्मोपदेशिनो ये च ज्ञेयास्ते वैष्णवा जनाः ॥
समानं ये च पश्यन्ति त्वाञ्च माञ्च महेश्वरम् ।
कुर्व्वन्ति पूजामतिथेर्ज्ञेयास्ते वैष्णवा जनाः ॥
वेदविद्यानुरक्ता ये विप्रभक्तिरता सदा ।
नपुंसका परस्त्रीषु ज्ञेयास्ते वैष्णवा जनाः ॥
देवतायतनकर्त्तारस्तुलसीमाल्यधारकाः ।
रुद्राक्षधारिणो ये च ज्ञेयास्ते वैष्णवा जनाः ॥
मत्पादसलिलैर्येषां सिक्तानि मस्तकानि च ।
मम नैवेद्यमश्नन्ति ज्ञेयास्ते वैष्णवा जनाः ॥
शङ्खचक्रगदापद्मैरङ्कितानि ममायुधैः ।
ब्रह्मन् यथा शरीराणि ज्ञेयास्ते वैष्णवा जनाः ॥
तुलसीमूलमृद्भिश्च तिलकानि वहन्ति ते ।
तुलसीकाष्ठपद्मैश्च ज्ञेयास्ते वैष्णवा जनाः ॥
वात्सल्यभक्त्या ये ब्रह्मन् पितृयज्ञं प्रकुर्व्वते ।
कुर्व्वन्ति दीनशुश्रूषां ज्ञेयास्ते वैष्णवा जनाः ॥

अथ भक्तिफलम् । तदाह श्रीमद्भागवतम् ।

श्रवणं कीर्तनं विष्णोः स्मरणं पादसेवनं ।
अर्चनं वन्दनं दास्यं सख्यमात्मनिवेदनम् ॥
इति पुंसार्पिता विष्णौ भक्तिश्चेन्नवलक्षणा ।

भक्तिमाहात्म्यमाह भागवते ।

कथं विना रोमहर्षं चेतसा द्रवता विना ।
विनानन्दाश्रुकलया शुध्येद्भक्त्या विनाशयः ॥
वाग्गद्गदा द्रवते च चित्तं
रोदित्यभीक्ष्णं हसति क्वचिच्च ।
विलज्ज उद्गायति नृत्यते च
मद्भक्तियुक्तो भुवनं पुनाति ॥
तरवः किं न जीवन्ति भस्त्राः किं न श्वसन्ति वा ।
न खादन्ति न मेहन्ति किं ग्रामे पशवोऽपरे ॥
श्वविड्वराहोष्ट्रखरैः संस्तुतः पुरुषः पशुः ।
न यत्कर्णपथोपेतो जातु नाम गदाग्रजः ॥ इति

Colophon इति श्रीतुलसीचन्द्रिकायां वैष्णवमाहात्म्यादिकथनं नाम षोडशस्तबकः समाप्तः ॥ ० ॥

संक्षेपतो मया प्रोक्ता तुलसीचन्द्रिका शुभा ।
दोषादिकं विविच्य श्री क्षमध्वं सदनुग्रहात् ॥

इति श्रीराजनारायणमुखोपाध्यायकृता तुलसीचन्द्रिका समाप्ता शकाब्द कलिकाता पाथुरियाघाटा ॥ ० ॥ ० ॥ ० ॥

विवरणम्—तुलस्युत्पत्तिपूजामाहात्म्यादिविषयकोऽयं निबन्धो नानापुराणसंगृहीत ।

No. 48. दानकेलिकौमुदी सटीका । Dānakelikaumudī saṭīkā Substance, country made Kāśmīrī paper, 15 × 7 inches. Folia, 34 Lines, 10-17 in a page. Character, Bengali Date Śaka 1471 Appearance, nearly fresh Prose and verse. Generally correct. Complete

A Bhāṇikā or a dramatic composition in one act on Kṛṣṇa's playing, as collector of fees at the ferry ghāt, in the garb of a boatman, *from the milkmaids of Vṛndāvana, entitled Dānakelikaumudī, by* Rūpa Gosvāmin with a commentary named Mahatī, by Viśvanātha Cakravartin written in the margin

Beginning *of the Commentary.* श्रीश्रीराधारमणाय नमः । श्रीचैतन्यचैतन्य-
चन्द्राय नमः ।

दामोदरविधौ [illegible] ।
[illegible] ।
अथ श्रीराधे [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] । अत [illegible] ।

Beginning *of the Text.* श्रीराधारमणाय नमः ।

अथ [illegible]
[illegible] कुरुते ।
[illegible]
[illegible] ॥ १ ॥

अपिच

[illegible]
[illegible] ।
[illegible]
जयति [illegible] ॥ २ ॥

[illegible] । [illegible] ।

End *of the Text.* [illegible] ।
[illegible]
[illegible] निवेदयामि ।

[illegible] ।
[illegible] ॥ १९७ ॥

किञ्च ।

राधाकुण्डतटी [illegible]
[illegible] ।
[illegible]
[illegible] ॥ १९८ ॥

[illegible]
इति निकुञ्जा [illegible] ॥ ० ॥

Colophon दानकेलिकौमुदीनाम भाणिका समाप्ता ॥ ० ॥

रचिता सुमन सुखदायन निर्देशेन भाणिकायतिशम् ।
तस्य मम प्रियसुहृद कण्ठतटी भूषणकृतताम् ॥
गते मनुशरे शाके चन्द्रकामसमन्विते ।
मन्दौवरे निशगता भाणिकेयं विनिर्मिता ॥

अथ भाणिकालक्षणम् ।

भाणिका श्लक्ष्णनेपथ्या मुखनिर्व्वहणान्विता ।
भारती कौशिकीवृत्तियुक्तैकाङ्कविनिर्मिता ॥
उदात्तनायिका मन्दपुरुषात्राङ्गसप्तकम् ।
उपन्यासोऽथ विन्यासोविरोध साध्वसं तथा ।
समर्पणं निवृत्तिश्च संहारश्चापि सप्तम ॥
उपन्यास प्रसङ्गेन भवेत् कार्य्यस्य कीर्त्तनं ।
निर्व्वेदवाक्यव्युत्पत्तिर्विन्यास इति कीर्त्तने ॥
भ्रान्तिनाशी विरोध स्यात्पियाख्यानन्तु साध्वसम् ।
सोपालम्भवच कोपपीडयेह समर्पणम् ।
निदर्शनस्योपन्यासी निवृत्तिरिति कथ्यते ।
संहार इति तत् प्राहुर्यत् कार्य्यस्य समापनम् ॥
शेषं नाटकवज्ज्ञेय बुधै प्रस्तावनादिकम् ।
इयक विविध पार्श्व न्येयस तत्र भाणिकैव संयदपैति निशान्तिम् ॥

End *of the Commentary* सुमनस पुष्पाणि सुमनो मन्त्राय तस्य प्रियसुहृद श्रीराधा कुण्डनिवासिन श्रीरघुनाथदासस्येत्यर्थ ॥ ० ॥
दानकेलिकलीरम्भे राधामाधवयोर्युग
कामम्बोभमहाकालमयकारसई भजे ॥

Colophon *of the Commentary* इति श्रीदानकेलिकौमुदीटीका महती श्रीविश्वनाथ चक्रवर्त्तिना विरचितेति ॥ ० ॥ ० ॥ ० ॥ ० ॥ ० ॥

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् श्रीविश्वनाथचक्रवर्त्तिविरचितमहत्याख्यटीकासहिता श्रीरूपगोस्वामिकृतदानकेलिकौमुदीनामिका भाणिका वर्त्तते ।

No 49 दानकेलिकौमुदीभाषा । Dinakelikaumudibhāṣa. Substance, country made white paper, 1¼ × 6 inches Folia, 45 Lines,

11–14 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance, nearly old, with different hand writings Verse. Not correct. Complete

A Bengali versification of the Dānakelikaumudi, noticed in the preceeding No by Jadunandana Dāsa.

पुस्तकेऽस्मिन्नुपरि समालोचितायाः दानकेलिकौमुद्याः श्रीयदुनन्दनदासकृतवङ्गीयपद्यानुवादो वर्त्तते ।

No. 50. पद्यावली । Padyāvalī Substance, country made white paper, 15 × 3 inches Folia, 49 Lines 4–6 in a page Character, Bengali Date, ! Appearance nearly fresh Verse Generally correct. *Complete*

A collection of Sanskrit poems by Rūpa Gosvamin on Kṛṣṇa and Rādhā from works of several Vaiṣṇava authors Such as Yogeśvara, Rūpa, Sarangra Śubhaṅga, Hara, Rāmānanda, Śrīdhara Svamin, *Lakṣmīdhara, Bhavananda, Vedavyasa, &c.* The numbers of poems collected here are 380

Beginning. श्रीश्रीराधाकृष्णाभ्यां नमः ।

पद्यावली विरचिता रसिकैर्मुकुन्द
सम्बन्धबन्धुरपदा प्रमदोर्म्मिसिन्धुः ।
रम्या समस्तजनसत्कृतये मया
सङ्गृह्यते ललितकृष्णकवीतुकाय ॥ १ ॥

प्रारम्भे मङ्गलाचरणम्—

नमो नलिननेत्राय वेणुवाद्यविनोदिने ।
राधाधरसुधापानशालिने वनमालिने ॥ १ ॥ कस्यचित्
भक्तिप्रह्वविलोकनप्रणयिनी नीलोत्पलस्पर्द्धिनी
ध्यानालम्बनतां समाधिनिरतैर्नीते हितप्राप्तये ।
लावण्यैकमहानिधी रसिकतां राधादृशोस्तन्वती
युष्माकं कुरुतां भवार्त्तिशमनं नेत्रे तनुर्व्वा हरेः ॥ २ ॥ सारङ्गस्य
ये गोवर्द्धनमूलकर्द्दमरसेभ्यादृष्टवर्णाङ्किता
ये वृन्दावनकुञ्जिषु व्रजवधूलीलोपधानानि च ।

ये चाभ्यङ्गसुगन्धय कुवलयापीडस्य दानाम्भसा
ते वो मङ्गलमादिशन्तु सतत कंसद्विषो बाहव ॥ ३ ॥ प्रभाकरस्य
सार्धं व्यावर्तमानामखिलसुरभिकुलाह्वानसंकेतनाम्नी
माभीरीवृन्दचेतोहठहरणकलासिद्धमन्त्राक्षराणि ।
सौभाग्यं व समन्ताद्दधतु मधुभिद केलिगोपालमूर्ते
सानन्दाकृष्टवृन्दावनरसिकमृगश्रेणयो वेणुनादा ॥ ४ ॥ इत्यस्य

End. यथैव सखीं प्रति राधावाक्यम्

य कौमारहर स एव हि वरस्ता एव चैत्रक्षपा
स्ते चोन्मीलितमालतीसुरभय प्रौढा कदम्बानिला ।
सा चैवास्मि तथापि तत्र सुरतव्यापारलीलाविधौ
रेवारोधसि वेतसीतरुतले चेत समुत्कण्ठते ॥२०७॥(१) कस्यचित्
प्रिय सोऽयं कृष्ण सहचरि कुरुक्षेत्रमिलित
स्तथाहं सा राधा तदिदमुभयो सङ्गमसुखम्
तथाप्यन्त खेलन्मधुरमुरलीपञ्चमजुषे
मनो मे कालिन्दीपुलिनविपिनाय स्पृहयति ॥ २०८ ॥ उमापतेः

समाप्तौ मङ्गलाचरणम् ।

क्षुब्ध मुञ्च विषादमत्र बलभित्कम्पो गुरुस्त्यज्यतां
सद्भावं भज पुण्डरीकनयने मान्यानिमान् मानय ।
लक्ष्मीं स्फुरत स्वयम्बरविधौ धन्वन्तरेर्वाक्कला
इत्थम्य प्रतिषेधमाकलित विधि मथ्नन् हरि पातु व ॥ २०९ ॥

विल्वमङ्गलस्य ।

माद्यद्दानवमन्दराद्रिशिखरव्याघट्टनाविस्फुरत्
केयूरा पुरुहूतकुञ्जरकराग्भारसम्वर्द्धिन ।
दैत्येन्द्रप्रमदाकपोलविलसत्पत्राङ्कुरच्छेदिनो
दोर्दण्डा कलिकालकल्मषहरा कंसद्विष पान्तु व ॥२१०॥ योगेश्वरस्य ।
जयदेवविल्वमङ्गलमुखै कृता यत्र सन्ति सन्दर्भा ।
तेषां पद्यानि विना समाहृतानीतराण्यत्र ॥

---

(1) As this śloka has no connection with the adventures of Rādhā and Kṛiṣṇa at Vṛindabana, it appears that it has been inserted among these poems under mistake by the scribe

Colophon. इति श्रीमद्रूपगोस्वामिना सङ्कलिता पद्यावली समाप्ता ॥०॥ श्रीश्रीहरि ॥ श्रीराधागोविन्दाय नमः ॥०॥०॥ श्रीश्रीकृष्णचैतन्यचन्द्राय नमः ॥०॥०

विवरणम् – श्रीमद्रूपगोस्वामिसङ्कलित राधाकृष्णविषयक विविधपद्यमय पद्यावलीनामकोऽयं निबन्धः ।

No. 51. पञ्चाध्यायटिप्पनी । Pañcādhyāyaṭippanī Substance, Foolscap paper 17 × 6 inches Folia, 72 Lines, 11–14 *in a page* Character, Bengali Date, ? Appearance, Not fresh Prose. *Generally correct* *Complete*

An elaborate commentary on the text of Rāsa Pañcādhyāya of the Śrīmadbhāgavata and on its commentary too, based on Vaiṣṇava principles, by Karuṇāmaya for *Brajanātha Rāya*

Beginning. ॥ नमः श्रीकृष्णाय रासरसिकाय । अथ टीकायां रासारम्भ इति तस्मिन् निमित्ते रासारम्भसमर्थिनं मान श्रीचैतन्यं कन्दर्पजित्वप्रसीतेरिति कन्दर्पं कर्तुकस्यैव जेतृत्वं तदयादित्यर्थं । अथ शुक श्रीबादरायणिरवर्णयदिति वक्ष्यमाणमहामहिम प्रकृष्टस्य यस्मात् तदिदं समचयति वहिरिकाश्चमं महातपपरवाद्भगवान् श्रीबादरायणः । तत्र तप श्रीकृष्णोपासनमयमेव सर्वस्य तस्य परमोत्तमं तस्मिन्नेव अवमार्थीचिन्यात् तस्य तादृश तप फलरूप एव इति सर्वश्रेष्ठश्रीभगवन्धर्मरहस्यादिकं तथापि यद्यपि स्फुरति तथापि तस्मात् निकृष्टोऽप्यपर्यवसानमेव आसन् । ततस्तादृशमकैवैतदितिश्रमिति । श्रीशुक उवाचेति पाठे तु परमोत्तम एवास्वादमात्रेण परमश्रीमद्भागवत्ता दर्शिता । ततस्तादृशविचरतैव श्रीतस्य मिदमिति व्यञ्जितम् । तथापि सम्पतितस्यमत्तीमां श्रीकृष्णस्वरोचां मनोरथपरिपूरणैव प्रियमावश्यकं । अथ कुत्र श्रीभगवतीगुणतत् प्रधोत्तममिति दर्शयन् तदेव तस्य सर्वातिशायित्वमिति च प्रकटयन् तथ च साधाभक्त इति वैष्णवपरमपदं चतुर्दशचिति भीमसप विम व्रजिति हद्रा सर्वाथा वावेदपि दुर्लभाम् सहस्त्रपरम्परसर्वसम्मताम् वैशिष्टयमानुभवान् तदीयसम रसास्वादनं तु समर्थैवासम सम्भवान् प्रत विशेषविचारेणुचिद्धया तथापामिमामि सम रासक्रीडा पश्चोन्निदगुल्ये, सवमिदस्यादेवं वर्णयति ।

End — ततश्च या निरूपणं प्रसुप्तात्। यदानन्द मार्गं वर्तते। पुनश्चैव चैतन् यत्र। भक्ति प्रमाणता यरी श्रीकीर्त्तिकाविनानुसारिणान् मन्त्री नमन्मालीयः। यति सर्व भूतलनेन लब्धा स्वदीनत्वं कामितिति भक्तविषय कामविशया व्यवस्थित। तत्र परमप्रमदपनेन तद्वेपरीत्यान् काम कृत्तयत्यसमस्वादि स्वदीनता। यथा स्मृते।

म्रद्भुत प्रसन्नाता न ग्रीवति न कार्हति।

मम मर्त्येषु भवतु तद्भक्ति लभते परामिति॥

यत्र तु स्वदीनपहत्यान् पुत्रस्य परमनिष्पादि। तस्मात् परमेश्वरहरेर्द साधनमिति भाव। श्रीर मतिरिति धैर्यो च मनस्त स्वयं। यदा काम यथेन यायमति यतिनस्य स्वदीनमाधि श्रीकृष्णायामप्रादिक्रमनविरेवाद-स्थिनाति तत्प्रार्थतिति भाव। अथात् समासं॥ ०॥

क्रोडता वहिरणय मम्बोर्ध्वं दिन गतेते।

तदा चैतन्यरपन ग्रीष्ये मनवतीश्वितम्॥ ०॥

श्रीराममोलामद्रेशाविशाली

साधिनी श्रीकृष्णामयन।

बन्धुममश्रीमस्यनायराय

त्यामादिनाय परिवेमितयं॥

श्रीहरि शरण॥

Colophon. — इति श्रीदत्तमगौपत्नी वर्णितम्॥ ०॥ इति रासपञ्चाध्यायी समाप्ता॥ अथ रासलीला मद्गमी मन्त्रवृन्दवनामासमर्ता लीला दशविनं तयोर्मध्ये ज्ञातव्येन क्रमशाप तत्प्रभावदत्तमयन्त्र ताद्भुमलीलावतिकुलजनलन तथा तदुपयुक्तम लीलासारनाद एकदति तवासनानन्तर फाल्गुनमित्ररात्री दवस॥

विवरणम्—श्रीकृष्णालयकता रासपञ्चाध्यायटीपूपन्यस सम्पूर्णा वर्तते।

No. 52. पूजाविधीराधिकायाः। Pūjāvidhī Rādhikāyāḥ. Substance country made white paper, 11 × 4 inches. Folia, 3. Lines, 5-7 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, nearly fresh, but torn in parts. Prose. Generally correct. Complete.

A guide to the worship of Rādhā. Anonymous.

Beginning. ॥ अथ पूजाविधिर्लिख्यते । तत्रादौ आसनशुद्धिः । आसनमन्त्रस्य मेरु पृष्ठ ऋषि सुतलं छन्दः कूर्म्मो देवता आसनोपवेशने विनियोगः । ओं

पृथ्वि त्वया धृता लोका देवि त्वं विष्णुना धृता ।

त्वञ्च धारय मां नित्यं पवित्रं कुरु चासनम् ॥

एते गन्धपुष्पे आधारशक्तिकमलासनाय नमः ।

End. अथ राधास्तोत्रं ॥ श्रीनारद उवाच ॥

किञ्चिद्गुह्यतरं ब्रह्मन् यच्चिन्त्यमखिलेश्वरे ।

तन्मे वदस्व तत्त्वज्ञ श्रीरीश मयि वत्सल ॥

ब्रह्मोवाच ।

शृणु गुह्यतमं तात नारायणमुखात् श्रुतम् ।

श्रुत्वैव पूजिता देवैः राधा वृन्दावने वने ॥

राधाविश्लेषित॰ कृष्ण एकदा प्रभविष्णु ।

राधामन्त्रं जपन् ध्यायन् राधां तुष्यन् पश्यति ।

अस्य श्रीराधास्तोत्रस्य ब्रह्मर्षिरनुष्टुप् छन्दः श्रीराधादेवता राधाप्रीं विनियोगः ।

अग्रे राधा वने राधा राधा पृष्ठे पुरः स्थिता ।

यत्र यत्र स्थिता राधा राधैवाराधिता मया ॥

जिह्वा राधा श्रुतौ राधा राधा नेत्रे हृदि स्थिता ।

सर्व्वाङ्गे व्यापिनी राधा राधैवाराधिता मया ॥

अर्च्चा राधा जपे राधा राधिका चाभि वर्द्धने ।

भोगे राधा स्थितौ राधा राधैवाराधिता मया ॥

गाने राधा गुणे राधा राधिका भोजने गतौ ।

रात्रौ राधा दिवा राधा राधैवाराधिता मया ॥

माधुर्य्ये मधुरा राधा माता मे राधिका गुरुः ।

सौन्दर्य्ये सुन्दरी राधा राधैवाराधिता मया ॥

कर्णाये राधिका कीर्त्तिर्म्मोये राधिका मम ।

राधारससुधासिन्धुः राधासौभाग्यमञ्जरी ।

राधा ब्रजाङ्गनामुख्या राधैवाराधिता मया ॥

नारायणकृतं स्तोत्रं राधिकाप्रीतये परं ।

यः पठेत् प्रयतो नित्यं राधाकृष्णप्रियो भवेत् ॥ ० ॥

इति ब्रह्माण्डपुराणे ब्रह्मनारदसम्वादे राधास्तोत्रं समाप्तं ॥ ० ॥ ओं तत्सत् ॥

ओं तत्सत् ॥ ० ॥ श्लोकसंख्या । ४०मात्र । श्रीदामः । वसुदामः ।

सुदामा। सुबल । अर्जुन । दयाल । वृषभ । श्रीकृष्णो। देवप्रस्थ ।
वरुथप । मद्रसेन ॥ ० ॥ इत्यादयश्चैवान् पुनरपि ॥ ० ॥ ललिता
विशाखा चम्पकलता चन्द्रावली एता पुष्पा ॥ ० ॥ ० ॥

विवरणम्—पुनकेऽस्मिन् राधिका पूजाविधिर्विंयन।

No 53. पूर्व्वविभाग (गीतचिन्तामणे)। Purvavibhāgah (Gitacintāmaneh. Substance country made white paper, 15 × 5 inches Folia, 79, of which fol 1—25 both including are replaced by fresher ones) Lines, 7-12 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance, partly fresh and partly old Verse Not correct Complete

The first half of the *Gitacintāmani*, a book of Bengali songs on Krsna by Narottama Dasa

पुस्तकेऽस्मिन् नरोत्तमदासकृतस्य गीतचिन्तामणेः पूर्व्वविभागमात्र वर्त्तते।

No 54 प्रेमामृतं विवरणसहितम्। Premāmritam vivaranasahitam Substance, country made white paper, 18 × 7 inches Folia 16 Lines, 11-18 in a page Character Bengali Date, ? Appearance, very old Prose Generally correct Complete

This codex contains the text of *Premāmritarasāyanastotra*, by Gauranga, a poem in praise of love for Krisna with a commentary, entitled Premāmritavivarana by Viththalesvara.

Beginning *of the Commentary* श्रीगोपीजनवल्लभाय नमः ॥

नमस्कृत्य श्रीकृष्णचरणाम्बुजनिभतामसी ।
परस्पर प्रणयिनोर्गोपीमाधवयोर्दृशो ॥ १ ॥
राधागीतानि नामानि मत्पाथमदनात्मकम् ।
कथञ्चित् बालगम्यार्थं व्याख्यास्येऽथ यथामति ॥ २ ॥

एतद्रसरसिकजनमन सन्तोषार्थं राधिकाकृतनामानि प्रकटयितुं भूमिका
रचयन्नेव नामोत्थानप्रकारमाह—एकदेति।

यद्यपीति गोप्यत्वादनुचितमेतत् प्रकाशनं नूनं ।
मद्दीयधनगुप्तानुचितमेव तथेति तदुचितम् ॥ २ ॥
प्रायेण रसिकाः स्वैरं पश्यन्त्विदमहर्निशम् ।
एतद्रसानभिज्ञस्तु माद्यत्योदपि वैष्णव ॥ ३ ॥
इति वृन्दावनाधीशचन्द्रद्वारार्थिना कृतम् ।
प्रेमामृतीयधन्याढ्यं विवृतन्त्वानुपालकम् ॥ ४ ॥
इत्येव प्राणनाथस्य प्रेमामृतरसायन ।
य पठेत् श्रावयेद्वापि स प्रमणि प्रतिमिद्ध्रुवम् ॥ २५ ॥

Colophon. इति श्रीकृष्णचैतन्यविरचितं प्रेमामृतरसायनं स्तोत्रं सम्पूर्णम् । इति श्रीविट्ठलेश्वरविरचितं प्रेमामृतविवरणं सम्पूर्णम् ॥ नित्यानन्दस्य कुमर दाल्पामवासिन श्रीमिकस्य स्वाक्षरमिदम् ॥

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् श्रीगौराङ्गकृतप्रेमामृतरसायन विट्ठलेश्वरकृतविवरणसहित सम्पूर्णं वर्त्तते ।

No. 55. प्रेमामृतरसायनस्तोत्रम् । Premāmṛtarasayanastotram Substance, Foolscap paper, 14 x 4 inches Folia, 5 Lines 7 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance, nearly fresh Verse Not correct Complete

Although the codex is labelled with the above name only, yet it is found to contain another work entitled Rādhākṛṣṇanāmastottarasatam As the former has been already noticed, we omit the codex, after a few remarks on its substance &c

पुस्तकेऽस्मिन् पूर्व्वलिखित प्रेमामृतरसायनस्तोत्र राधाकृष्णनामसंयोगरसतचेति पुस्तकद्वयं वर्त्तते ।

No. 56. प्रेमभक्तिचन्द्रिका । Premabhakticandrikā Substance country made colourless paper, 15 x 3½ inches Folia, 8 Lines, 7 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance old Verse Not correct Complete

A little *Bengali* poem on the love and faith upon Kṛṣṇa, entitled *Premabhakticandrikā*, by Narottama Dāsa.

पुस्तकेऽस्मिन् नरोत्तमदासविरचितप्रेमभक्तिचन्द्रिकाख्यवङ्गभाषालिखित पद्यनिबन्धविशेषो वर्त्तते ।

No 57 विदग्धमाधवनाटकम् । Vidagdhamādhavanāṭakam
Substance, country m le yellow an l ash coloured]aper, 18 x 6 inches Folia, 60 Lines 6-15 in a page Character, Bengali Date, 1549 Saka Appearance, nearly fresh Prose and verse Not correct Complete

A drammatic composition complete in seven acts on Kṛṣṇa's adventures at Vrdavana entitled Vidagdhamādhava, by Rūpa Gosvāmin The codex has also some explanatory notes in parts in both the margin

Beginning. श्रीकृष्णचैतन्यचन्द्राय नमः ।

सुधानां चान्द्रीणामपि मधुरिमोन्मादमनी
दधाना राधादिप्रणयघनसारैः सुरभिताम् ।
समन्तात् सन्तापोद्गमविषमसंसारसरणी
प्रणीतां ते तृष्णां हरतु हरिलीलाशिखरिणी ॥ १ ॥

अपि च ।

अनर्पितचरीं चिरात् करुणयावतीर्णः कलौ
समर्पयितुमुन्नतोज्ज्वलरसां स्वभक्तिश्रियम् ।
हरिः पुरटसुन्दरद्युतिकदम्बसन्दीपितः
सदा हृदयकन्दरे स्फुरतु वः शचीनन्दनः ॥ २ ॥

नान्द्यन्ते सूत्रधारः । अलमतिविस्तरेण भो भो सामाजिकाः । अद्याहं स्वप्नान्तरे समादिष्टोऽस्मि भक्तावतारेण भगवता श्रीशङ्करदेवेन । यथा अयं नाट्यकलापण्डित इह किल वल्लवीकुचकलशीतलितमकरीविहार मकराध्वजस्य निरवद्यवैदग्ध्यवादनविद्यामाध्यमिकीर्णा पर्वमाध्यापकस्य मुरलिपुष्पावलीसौन्दर्यतुन्दिला यामरविन्दनाभवर्णिनीतोरान कानन निकायामवलम्बितपुलोकिनकोलस्य परमानन्दवर्द्धिनीगोवर्द्धनसम्भृतया मधुराङ्कस्य किशोरशिरोमणेर्नन्दनन्दनस्य प्रेमभराङ्कुरदृशो नानादिग् देशत आगत रसिकसम्प्रदाया वृन्दावनविलोकनोत्कण्ठया केशितीर्थे वाक्ते समीयिवान् । स च धन्य ।

कृतं गोपीवृन्दैरिह भगवतो मार्गणमभू
दिदानीं कालिन्दीपुलिनविपिने रासरभस ।
इति ग्रावं ग्रावं चरितममृतं गोकुलपते
र्मठस्थायीऽद्य कथमपि दिशामि स्वपदमि ॥

तदिदानीमेतस्य भक्तजनस्य मुकुन्दविश्लेषोद्दीपनेन वहिर्भवन्. प्राया-
कामपि तस्यैव केलिसुधाकल्लोलिनीमुल्लासयन्ती परिरक्षणीया भवता । मत्
कृपयैवेत सामर्थ्यं समर्पयिष्यन्तीति ॥

End. कृष्ण ।

उन्मीलां परमभयाद्भुव राधा
निर्व्वाधाजनि भवती मताधिमूर्ति ।
नि मङ्' प्रमदमितास्तदाद्यसख्य
कर्त्तव्ये भगवति किं प्रियं नवास्ति ॥

पौर्ण । आनन्दास्म गोकुलवन्धो बाढमवश्यजन्माधि कृता तथापि किञ्चि
दभ्यर्थये

प्रथयन् गुणवृन्दमाधुरीमखिलवृन्दावनकुञ्जकर्म्मरम् ।
सह राधिकया भवान् सदा प्रभमभ्यसतु केलिविभ्रमम् ।

किञ्च

श्रुत कन्दलितादर श्रुतिपुटीमुद्घाटयन् सेवते
यस्ते गोकुलकेलिनिर्म्मलसुधासिन्धोर्विन्दूनपि ।
राधामाधविका मधोर्मधुरिमा स्वाराज्यमस्यार्ज्जयन्
साभीष्टान् भवतीह पादकमल प्रेमोर्म्मिरुन्मीलतु ॥

कृष्ण । (स्मित्वा) भगवति तथास्तु । तन्दि गोदोहावसरे मामपेक्ष्य
चिन्तयिष्यन्तो पितरावविलम्ब्य गोकुलं प्रविश्य नन्दयामीति निष्क्रान्त ।

निष्क्रान्ता सर्व्वे ।

Colophon. इति गौरीतीर्थविहारो नाम सप्तमोऽङ्कः ॥ * ॥

राधाविलासवीताङ्ग चन्द्र पदिकलाधर
विदग्धमाधव साधु शीलयन्तु विचक्षणा ॥
नन्दसिन्धुरबाणेन्दु सङ्ख्ये संवत्सरे गते ।
विदग्धमाधव नामनाटकं गोकुले कृतम् ॥

समाप्तमिदं विदग्धमाधवनाटकम् ॥ * ॥ अस्य श्लोकसंख्या २२०० ॥ नमो
भगवते वासुदेवाय ॥ लिपिरियं लिखिता श्रीरामप्रसादशर्म्मणा ॥

विवरणम्—श्रीरूपगोस्वामिविरचित कृष्णलीलाविषयक विदग्धमाधव नाम नाटकम्।

No. 58 विदग्धमाधवनाटकम्। Vidagdhamādhavanāṭakam
Substance, country made white paper, 16 × 4 inches Folia, 147 Lines,

1-10 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance, old Verse Not correct Complete

A Bengali versification of the above noticed work, by Yadu *nandana Dasa*

पुस्तकेऽस्मिन् श्रीयदुनन्दनदासकृतो विदग्धमाधवस्य पद्यानुवादो वर्त्तते ।

No. 59. विलापकुसुमाञ्जलि । Vilapakusumanjali Substance, country made white paper, 12 × 4 inches Folia, 10 Lines, 7-8 in a page. Character, Bengali Date, ? Appearance, not fresh Verse Generally correct Complete

A book of mourning songs in Sanskrit, relating to the separation of Rādhā and Krisna, by Yadunandana Dasa, entitled Vilapa-kusumañjali

Beginning. श्रीश्रीराधेकृष्ण ।

प्रभुरपि यदुनन्दनो य एष प्रियययदुनन्दन उन्नतप्रभावः ।
स्वयमतुलकृपामृताभिषेकं मम कृतवांस्तमहं गुरुं प्रपद्ये ॥ १ ॥
यो मां दुस्तरगेहनिर्जलमहाकूपादपारक्लमात्
सद्यः सान्द्रदयाम्बुधिः प्रकृतितः स्वैरी कृपारज्जुभिः ।
उद्धृत्यात्मसरोजनिन्दिचरणप्रान्तं प्रपद्य स्वयं
श्रीदामोदरसाच्चकार तमहं चैतन्यचन्द्रं भजे ॥ २ ॥
वैराग्ययुग्भक्तिरसं प्रयत्नै
रपाययन्मामनभीप्सुमन्धम् ।
कृपाम्बुधिर्यः परदुःखदुःखी
सनातनं तं प्रभुमाश्रयामि ॥ २ ॥
अत्युत्कटेन नितरां विरहानलेन
दन्दह्यमानहृदया किल कापि दासी ।
हा स्वामिनि क्षणमिह प्रणयेन गाढ
माक्रन्दनेन विधुरा विलपामि पद्यैः ॥ ४ ॥
देवि दुःखकुलसागरोदरे
दूयमानमति दुर्गतं जनम् ।
त्वं कृपाप्रबलनौकयाद्भुतं
प्रापयस्व पदपङ्कजालयम् ॥ ५ ॥

id.

अम्भोधरेद्धिकमलस्य महाचलस्य
मोऽद्य प्रविश्रुतमपि नार्हति मम्भुनीडे ।
मा त्वं विधास्यसि न चेन्मम नेतदान
किं जीवितेन मम दुःखदवाग्नितेन ॥ ९८ ॥
आशाभरैरमृतसिन्धुमयैः कथञ्चित्
कालो मयातिगमितः किल साम्प्रतं हि ।
त्वञ्चेत् कृपां मयि विधास्यसि नैव किं मे
प्राणैर्व्रजेन च वरोरु बकारिणापि ॥ ९९ ॥
त्वञ्चेत् कृपामयि कृपामयि दुःखितायां
नैवातनोऽप्यथि तदा किमिह प्रलापैः ।
त्वत्कुण्डमध्यमपि सद्व्रजकानन
सदह्यमानमपि किं न करिष्यतीह । १०० ॥
यदि प्रणयशालिनि प्रणयपुष्टदास्यार्थय
प्रकाममनिरोधिनि प्रसरदुःखधाराकुला ।
विलापकुसुमाञ्जलिर्हृदि निधाय पादाम्बुजे
मया तव समर्पितस्तव तनोतु तुष्टिं मनाक् । १०१ ॥

Colophon. इति श्रीविलापकुसुमाञ्जलिः ॥ ० ॥ ० ॥ श्रीश्रीराधावल्लभो जयतितरां ॥ ०॥

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् विलापकुसुमाञ्जलिनाम कश्चिद्विलापविषयको वैष्णवनिबन्धो वर्णते ॥

No. 60 वैष्णववन्दना । Vaiṣṇavavandana Substance country made white paper 12 × 14 inches Folia 6 Lines 7 in a page Character, Bengali Date ? Appearance old Verse *Not correct* Complete

A little Bengali poem on the merit of the worship of the Vaiṣṇavas, followed by an account of some of the celebrated Vaiṣṇavas Anonymous

पुस्तकेऽस्मिन् वङ्गभाषारचितपद्यैर्वैष्णवानां वन्दनापूर्वं यथाक्रमं कति विख्यातवैष्णवानां नामानि चोल्लिखितानि ।

No 61. वैष्णवतोषणी । Vaiṣṇavatoṣaṇī Substance, country.

made yellow paper, 16 × 7 inches Folia 284 Lines, 12-19 in a page Character, Bengali Date ? Appearance, not old, with different *hand writings Prose Generally correct Not complete*

A commentary on the Daśamaskandha or the tenth chapter of the Śrīmadbhāgavata, entitled Vaiṣṇavatoṣaṇī, by Sanātana Gosvāmin The author says in the introduction that he has explained those portions only which either have not been explained, or which have not been elucidated by Śrīdhara Svāmī This is the best authority among the Vaiṣṇavas and highly honoured by them

Beginning.

श्रीमन्मदनगोपालं वृन्दारण्यपुरन्दरम् ।
श्रीगोविन्दं प्रपद्येऽहं दीनानुग्रहकारकम् ॥
वन्दे श्रीकृष्णचैतन्य भगवन्त कृपार्णवम् ।
प्रेमभक्तिवितानार्थे गौडेष्ववतार य ॥
श्रीमाधवपुरीं वन्दे यतीन्द्रं शिष्यसंयुतम् ।
लोकेष्वङ्कुरितो येन कृष्णभक्तिसुधाङ्घ्रिप ॥
श्रीभागवतनिगूढार्थां टीकाद्विर्दश्यापि ये ।
श्रीधरस्वामिपादांस्तान् वन्दे भक्तैकरक्षकान् ॥
भट्टाचार्यं सार्वभौमं विद्यावाचस्पतीन् गुरून् ।
वन्दे विभूषणश्चैव गौडदेशविभूषणम् ॥
वन्दे श्रीपरमानन्दं भट्टाचार्यं रसप्रियम् ।
रामभद्रं तथा वाणीविलास श्रीपदैरकम् ॥
नमामि श्रीमदद्वैताचार्यं श्रीवासपण्डितम् ।
नित्यानन्दावधूतञ्च श्रीमच्चैतन्यवल्लभम् ॥
दामोदरस्वरूपादीन् वन्दे चैतन्यपार्षदान् ।
येषां पादरजःस्पर्शात् दयागोऽप्युत्तमो भवेत् ॥
श्रीवासुदेवदत्तं तं श्रीगोविन्दमुकुन्दकम् ।
मुरारिगुप्तमन्यांश्च वन्दे चैतन्यसेवकान् ॥
वृन्दावनप्रियान् वन्दे श्रीगोविन्दपदाश्रितान् ।
श्रीमत्काशीश्वरं लोकनाथं श्रीकृष्णदासकम् ॥
स्वामिपादैर्न यद्व्यक्तं यद्व्याख्यास्फुटं क्वचित् ।
टिप्पनीयमसौ तत्र सेयं वैष्णवतोषणी ॥
वैष्णवानां परितोष साधयन्तु तनोतु न ।
तथ्ये वैष्णवसिद्धान्तदाक्षिण्येन लिख्यते ॥

श्रीमद्भागवतमुख्यभक्तेरुत्तपुरुषार्थदिनाम् ।
नाभिदवाद इत्येव नामेति आयतामिन्म् ॥
पूर्वे पूर्वंस च व्याख्या पूर्वपक्षतया मता ।
सर्वान्तिमा तु विज्ञेया स्वसिद्धान्ततया मता ॥
येषां श्रीमन्माधवेन्द्राख्य प्रभोऽस्थनमाश्रमी ।
ते टीकासुवर्ण्यत्वात् प्रथम सम वैष्णवा ॥
राधाप्रियप्रेमविशेषपुष्टो
गोपालभट्टो रघुनाथदास ।
स्यामानुभौ यत्र सनातनस्वाथौ
को नाम तोऽर्थो न भवेत् सुसिद्ध ॥
श्रीमच्चैतन्यरूपस्य प्रीत्यै भगवतोऽखिलम् ।
तत्प्रार्थनं यदाज्ञयननैव विलिख्यते ॥
स्वयं विलिखितं किञ्चित् किञ्चिच्छोध्यैर्विलेखितम् ।
किन्तु यन्मित तसाव प्रोक्त वैष्णवपण्डितै ॥
श्रीचैतन्यकृपाप्राप्यश्रीकृष्णप्रेमलिप्सुभि
सम्यक् पर्यालोचितं प्रेक्ष्या सेयं वैष्णवतोषणी ॥
श्रीमद्भागवतं यदि स्याद् स्यात् पदे पदे ।
तस्य प्रतिपदव्याख्या कार्या तन्मतिपद्धती ॥
आद्य पाठीऽत्र गौडीयो द्वितीयोऽपीपि कामिक ।
नानागुर्वेक्ष्यपृष्टीनां टीकानामानुवादत ॥
पुरा महाभारतस्य दशमीकानि यानि वै ।
लक्षणान्यत्रिमे स्कन्दे तानि सन्ति तथैव ॥
तत्र प्राधान्यत स्कन्दे दशमेऽत्र निरूप्यते
आश्रयो भगवान् कृष्ण स्वपूर्णत्वप्रकाशक ॥
अत्र यद्यपि सामान्याकारेणाश्रयलक्षणं
तथापि कृष्ण एव स्यात् तस्य पर्यवसायिता ॥
प्रतश्री हि प्रतिष्ठा त्वमिति तद्गो सतां मता ।
आत्मारामाश्च मुनय इत्यादि सूचिता च सा ॥
परिभाषा च तत्र स्यादेते चांशेति सूतकौ ।
तदेतद्विहाय भावि भक्तकथमनुस्वधम् ॥

End. नास्ति ।

Colophon. इति श्रीदशमटिप्पण्यां समाप्तोऽयितम ॥ ० १८७ । ०॥

विवरणम्—पुनकेऽस्मिन् वैष्णवतोषण्यभिधा श्रीमद्भागवत दशमस्कन्धटीप्पनी श्रीसनातनगोस्वामि कृताऽसम्पूर्णा वर्त्तते ।

No. 62 व्रजविलासस्तव । Brajavilāsastavah Substance, country made white paper, 18 × 5 inches Folia, 9 Lines, 7–10 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance, not fresh Verse Generally correct Complete

A poem consisting of one hundred six slokas on the praise of Krisna already noticed under No 17

विवरणमुक्तपूर्व्वम् ।

No. 63 व्रजविलासस्तवविवृति । Brajavilāsastavavivritih Substance, *country made yellow and white paper 15 × 5 Inches Folia, 30* Lines, 5–15 in a page Character, Bengali Date ? Appearance, nearly old Prose Generally correct Complete

A commentary on the abovementioned work Anonymous.

Beginning. अथ सपरिकर श्रीकृष्ण स्तौति प्रतिज्ञामिमा"ह—श्रीरूपेत्यादि प्रथमतस्तु प्रथमत मातारथानामपरिकरान् स्तौति प्रतीति। अथार्थ श्रीकृष्ण भट्टाचन्यासिकवीरा मां पान्तु रचनियन्त्रय। मां किंभूतं मामाश्रे कामकीर्धर्मीमहिमदत्ताम्मर्थ्यं कर्तुमि प्रतिज्ञारम्भुमिदमिति अत्रा बहु कामाये विद्धमे कर्मदातिभि पदि निगूढं स्थिता यथादिश्रीमेष शाश्वतानकं किं कृत्वा पात्रनि ता प्रतिज्ञारञ्जुम्बिता स्थिरा कृत्वा किम्भूता मम ताम् कामादीन् संहरन्त महाराम् दर्शनं। अटी वीर विशेष च इत्यादि इन्द्रियो। यमोऽपि वीरा मारवाधे कर्पातिभि पथिकगतिं दत्ता रञ्जुम्भित्वात्मान् मारवत्र पथिके रथनीनर्थे॥१॥ यतनुपठनकममाह इत्यमिति। इयं व्रजविलासनामकार्थ चादराविहत् निरकार्य मुहुर्भावार्थ कतुकल अंशता परिपूर्णा यानी ये पठन्ति ते परिकरैश्च तर्म मह तत्त्विकुल श्यामाकृष्णपुराणं चन तथे दर्दं नितान्त इदं कृष्ण नितान्तेन पदादि चमत्कदीति संज्ञिनी। किम्भूत कर्म मत्त गम्भीयर्थ

अथ श्रीमान् श्रीऽयं ग्रन्थकार सकलभागवतलोकहिताभिलाषपरवशतया प्रकाशितैः स्वहृदयदिव्यकमलकोषविलासिभिः श्रीमद्भागवतरसैरेव भक्तिरसामृतसिन्धुनामानं ग्रन्थमपूर्वरत्नमालिकानन्दपर्यायिलभ्यरसेन सर्वोत्तमतां निर्विघ्नामसमूह्यक्षपणैव मङ्गलमाचरयति। एवं सूत्रेण ग्रन्थोऽयं मङ्गलरूप इति च विज्ञापयति अखिलेति।

Beginning *of the Text* श्रीश्रीराधाकृष्णाभ्यां नमः ।

अखिलरसामृतमूर्त्तिः प्रसृमररुचिरुद्धतारकापालिः ।
कलितश्यामाललितो राधाप्रेयान् विधुर्जयति ॥ १ ॥
हृदि यस्य प्रेरणया प्रवर्त्तितोऽहं वराकरूपोऽपि ।
तस्य हरेः पदकमलं वन्दे चैतन्यदेवस्य ॥ २ ॥
विश्रममन्दिरतया तस्य सनातनतनोर्मदीशस्य ।
भक्तिरसामृतसिन्धुर्भवतु सदायं प्रमोदाय ॥ ३ ॥
भक्तिरसामृतसिन्धौ चरतः परिभूतकालजालभियः ।
भक्तमकरानशीलितमुक्तिनदीकान् प्रणमामि ॥ ४ ॥
मीमांसकवडवाग्नेः कठिनामपि कुण्ठयन्नसौ जिह्वां ।
स्फुरतु सनातन सुचिरं तव भक्तिरसामृताम्भोधिः ॥ ५ ॥
भक्तिरसस्य प्रस्तुतिरखिलजगन्मङ्गलप्रसङ्गस्य ।
अज्ञेनापि मयास्य क्रियते सुहृदां प्रमोदाय ॥ ६ ॥
एतस्य भगवद्भक्तिरसामृतपयोनिधेः ।
चत्वारः खलु वक्ष्यन्ते भागाः पूर्वादयः क्रमात् ॥

End *of the Text* अथावधता ।

कृष्णमपरिसेविताशेषविशाखगतां मता ।
इत्यादीनां सदा मम प्राप्तिपरता मता ॥
तत त्रयोदशम ॥ १८ ॥
यथायमानसर्वेऽस्य अपर्याप्तिरप्यभवत् ।
अन्यमार्गाभवासस्य कुञ्जमनकोऽस्तु ॥ १९ ॥
पश्चमेऽपि विद्येतोऽपि तूला यथायथ ।
सनातन्तु समग्राय वैदितमतोऽन्दिता । तदादि
आत्र सर्वे तदात्मना स्वभावात् वैभव
[illegible]

भारलाद्यायनमन्तु रसाश्मानमूर्मिका ।
इत्यसौ नात्रलावनात्तदुक्ता नात्रकल्पवत् ॥
इति श्रीभक्तिरसामृतसिन्धावुत्तरविभागे रसाभासलहरी ॥ ९ ॥ * ॥
एतस्य गौरवभयादत्रा भक्तिरसार्णव ।
समाहृति समासेन मया सैव विनिर्मिता ।
गोपालरूपशोभां दधदपि रघुनाथभावविस्तारी ।
तुष्यतु सनातनोऽस्मिन्नुत्तरविभागे रसामृताम्भोधे ॥

Colophon *of the Text* इति श्रीभक्तिरसामृतसिन्धौ श्रीमद्भक्तिरसादिनिरूपणनाम चतुर्थ विभाग ॥ * ॥ * ॥ समाप्तोऽयं रसामृतसिन्धुरिति ॥ ११ ॥
रामाङ्गशक्रगणिते शाके १४६३ गोकुलमधिष्ठितेनायं ।
भक्तिरसामृतसिन्धुर्विटङ्कित क्षुद्ररूपेण ॥ * ॥ * ॥

End *of the Commentary* यथार्थेति—अत्र नरादयस्त्व हास्यादयश्च एव । अत्र चित्तमात्रस्यापि तदनुगतो भावयन्त्वा योऽप्ययमस्य कस्यचित्तस्य तदुपहासमयहासोदयमन्दा यह एव हास्यस्य ॥ १८ ॥ एवमिति अत्र सर्वप्रकरणार्थं समस्य विभावन विभावाद्या मिथोयोग्या सम्यगस्ते रसाय त । वैरस्याद्यास्तथा सा तु योग्यता लौकिकीमुता ॥ २०० नाट्यमात्रत्वात् नाट्यएव युक्तत्वादित्यर्थ । नाट्यलक्षण नाटकचन्द्रिकाख्ये यत्नेन प्रयमिति । इत्युत्तरविभागे रसाभासलहरी नवमी

Colophon *on the Commentary* इति दुर्गमसङ्गमन्याख्यायां रसामृतसिन्धुटीकायां चतुर्थ विभाग ॥ * ॥ * ॥ ४ ॥ * ॥
रामाङ्गेति शालिवाहनस्य सम्वत्सरगणनया विक्रमादित्यस्य सा च यथा । अङ्कस्य वामा गतिरिति प्रसिद्धा त्रिषष्ट्यधिकचतुर्दशशतगणित इत्यर्थ । विक्रमादित्यस्य तु अष्टनवत्यधिकपञ्चदशशतगणित इति ज्ञेय विटङ्कित । अलङ्कृत सम्यक्रूपेणैव पठितस्य दौनम्यतामत पाठेऽपि क्षुद्र रूपं दुर्बोधं रूपं स्वरूपं यस्यति यदपि च नातिविशदा तदपि च सहि कदा प्युरीकार्या दुर्गमसङ्गमनीयं श्रीजीवाख्यस्तताभीष समाप्तयं टीका सेवालिव प्रीतय भवतु ॥ * ॥

विवरणम्—दुर्गमसङ्गमनीनामटीकासहित श्रीरूपगोस्वामिविरचितभक्तिरसामृतसिन्धु रस वर्णन

No. 65. भक्तिरसामृतसिन्धु सटीका । Bhaktirasāmṛtasindhuḥ

saṭīkah Substance country made white Kāśmiri paper 15 x 5 inches Folia, 122 Lines 6-16 in a page Character Bengali Date 1701 Śaka. Appearance not fresh Prose and verse. Generally correct Complete

Another copy of the same work

निवरथमूलपूर्व्वम् ।

No 66 भक्तिरसामृतसिन्धु । Bhaktirasāmṛtasindhuh Substance country made white paper 15 x 5 inches Folia 105 Lines 3-10 *in a page Character Bengali Date ? Appearance old Verse Not correct Complete*

This codex contains only the text of the abovementioned work

पुस्तकेऽस्मिन् भक्तिरसामृतसिन्धोर्मूलमात्र वर्त्तत ।

No 67 भक्तिरसामृतसिन्धुटीका । Bhaktirasāmṛtasindhuṭīkā. Substance country made white and yellow paper 15 x 6 inches Folia, 54 Lines 11 17 in a page Character Bengali Date 1534 (1) Śaka Appearance nearly fresh Prose Generally correct Complete

This codex contains only the commentary as noticed above of the Bhaktirasamṛtasindhu

पुस्तकेऽस्मिन् भक्तिरसामृतसिन्धोर्दुर्गमसङ्गमनीनामटीकामात्र वर्त्तत ।

No 68 भक्तिरसामृतसिन्धुटीका । Bhaktirasāmṛtasindhuṭīkā Substance country made white paper 15 x 5 inches Folia 81 Lines

(1) *This is the date of composition of the commentary*

1-11 in a page Character, Bengali Date, 1682 Appearance, o Prose Generally correct Complete

The same work

विस्तरचन्द्रपूर्व्वम् ।

No 69. भक्तिसामान्यलहरी। Bhaktisāmānyalahari Substance, country made white paper, 15 x 5 inches Folia, 55 Lines, 6-12 in a page Character Bengali Date ? Appearance nearly old Prose Generally correct Incomplete

Another commentary on the Bhaktirasāmṛitasindhu, entitled Bhaktisāmānyalahari Anonymous

Beginning. श्रीराधाकृष्णाभ्यां नम ।

सर्व्वाश्चर्य्यं सुमधुररसं स्वादयन् योऽवतीर्णो
धन्ये गौड़े व्रजपतिसुत कृष्णचैतन्यनामा ।
आचाण्डालात् सकलजगति प्रेमभक्ते प्रदाता
कारुण्याब्धिर्विलसतु हृदि स श्रीशचीनन्दनो मे ॥
श्रीराधिका माधविका वसन्त
व्रजाधिपश्रावलिपद्मबन्धुम् ।
रसाब्धिभक्तिश्रीचकोरचन्द्र
नमाम्यहं नन्दतनूजमीशम् ॥
दुर्गम सुगमं तत्त्व भवेद्यस्य प्रसादत
राधाकृष्णरसे सर्व्व श्रीरूप नमामि तम ॥
रागानुगाभिभक्तौघ्नमानसान्
श्रीराधया सह सदा चरतो व्रजेन्दुम् ।
श्रीरूपपादकमलाश्रितचेतसो मे
चित्त सतो भ्रमरवद्भ्रमतो पदाब्जे ॥

अथ श्रीमान् ग्रन्थकार सर्व्वभागवतश्लोकहिताभिलाषपरवशतया श्रीचैतन्यदेवस्य कृपया प्रकाशितसर्व्वाकृष्णरसभक्त्यात्मकतयाऽत्यद्भुततम श्रीभक्तिरससिन्धुनामानं ग्रन्थं कुर्व्वन् प्रथम तावत् स्वाभीप्सितपरिपूर्त्यै स्वेष्टदेवतानुसंस्मरणं मङ्गलमाचरति तत्रैव ग्रन्थार्थं संक्षेपतो दर्शयति। अखिलेति।

End मांति।

Colophon. इति [illegible] १०४० ३।

विवरणम्—[illegible] वर्णते।

No 70. भगवद्गीता सटीका। Bhagavadgītā saṭīkā Substance, country made yellow paper, 15 x 4 inches Folia, 15 Lines, 14 16 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance, not fresh Verse and prose Generally correct. Incomplete

This codex contains the text of the famous Bhagavadgita with the well-known commentary Subodhani in margins both incomplete.

पुस्तकेऽस्मिन् सुबोधिनीटीका सहिता भगवद्गीताऽसम्पूर्णा वर्णते।

No. 71. भगवद्गीता सटीका। Bhagavadgita saṭīkā Substance, country made white paper, 22 x 9 inches Folia 6 Lines, 4-17 in a page Character, Bengali. Date, ? Appearance, old Prose and verse Generally correct Incomplete

Another incomplete copy of the above-mentioned work

विवरणमुक्तपूर्वम्।

No 72 भजनशतलीला। Bhajanaśatalīlā Substance, country made white paper, 15 x 5 inches Folia 7 Lines, 4-13 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance, old Verse Not correct Complete.

A little Bengali work consisting of one hundred and twelve Bhajanas or worship of Kṛṣṇa entitled Bhajanāmṛtalīlā, by Śrīdhruva Dāsa

पुस्तकेऽस्मिन् श्रीध्रुवदासविरचितानि वङ्गभाषानिबद्धानि द्वादशाधिकशततमसंख्यकानि श्रीकृष्णविषयकाणि भजनानि सन्ति ।

No. 73. भागवत सटीकम् । Bhāgavatam saṭīkam Substance, country made ash coloured paper, 21 × 7 inches Folia, 68 Lines, 11–19 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance, not fresh Prose and verse Not correct Incomplete

This codex contains the text of Bhāgavata with two commentaries Kramasandarbha and Bhāvārthadīpikā both incomplete, reaching upto a portion of the 16th chapter of the Prathamaskandha only In addition there are some 20 folia containing fragments of different skandhas without any order

पुस्तकेऽस्मिन् ६८ पत्रपर्यन्तं क्रमसन्दर्भभावार्थदीपिकासहित श्रीमद्भागवतप्रथमस्कन्धीयप्रारम्भा वधि षोडशाध्यायारम्भान्तको निबन्धो वर्त्तते, तत्र परं विंशति पत्राणि विभिन्नस्कन्धीयानि विशृ ङ्खलानि च सन्ति ।

No 74. श्रीमद्भागवत सटीकम् । Śrīmadbhāgavatam saṭīkam Substance, country made yellow paper, 15 × 4 inches Folia, 64 Lines, 13–15 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance, old, worn out Prose and verse Generally correct. Complete

This codex contains the text of the fifth and sixth skandhas of the Śrīmadbhāgavata with Śrīdharasvāmin's commentary on the margins, each of the skandhas having separate marks the fifth 47 and the sixth 17, total 64

पुस्तकेऽस्मिन् श्रीधरस्वामिकृतटीकासहितौ श्रीमद्भागवतपञ्चमषष्ठस्कन्धौ सम्पूर्णौ वर्त्तेते ।

Only the text of the fifth skandha

पुस्तकेऽस्मिन् पञ्चमस्कन्धस्य मूलमात्रं वर्तते ।

No. 81. **भागवतषष्ठस्कन्धः ।** *Bhāgavataṣaṣṭhaskandhaḥ* Substance, *country made white paper*, 12 x 3 inches Folia, *19* Lines 10 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance very old, worn out, torn and writing injured in parts Verse Generally correct. Incomplete

The *text of the sixth skandha incomplete*

पुस्तकेऽस्मिन् श्रीमद्भागवतस्य षष्ठस्कन्धोऽसम्पूर्णो वर्तते ।

No 82 **भागवताष्टमस्कन्धः ।** Bhāgavatāṣṭamaskandhaḥ Substance, country made white paper 12 x 3 inches Folia, 40 Lines 6–9 in a page Character, Bengali Date Śaka 1578 Appearance, *very old, worn out, torn and writing effaced in parts* *Verse* Generally correct Complete

The text of the eighth skandha

पुस्तकेऽस्मिन् श्रीमद्भागवतस्याष्टमस्कन्धः सम्पूर्णो वर्तते ।

No 83 **भागवतपञ्चमस्कन्धटीका ।** Bhāgavatapañcamaskandhaṭīkā Substance, country made white paper, 11 x 4 inches Folia, 34 Lines, 12–13 in a page Character Nagara Date ; Appearance, very old *Prose* *Generally correct* *Complete* (as regards the Pañcamaskandhaṭīkā *only*)

This codex contains Śrīdhara Svāmin's commentary on the Pañcamaskandha only

पुस्तकेऽस्मिन् भागवतीयपञ्चमस्कन्धस्य श्रीधरस्वामिकृतटीकामात्रं वर्तते ।

No. 84. भागवतैकादशस्कन्धटीका । *Bhāgavataikādaśaskandha ṭīkā.* Substance, country made white paper, 12 x 5 inches Folia, 75 Lines, 13 in a page Character, Nāgara Date, ? Appearance, very old, worn out, partly torn and writing effaced in most parts Prose Generally correct Incomplete

Śrīdhara Svāmin's commentary on the sixth skandha of the Bhāgavata incomplete.

पुस्तकेऽस्मिन् श्रीधरस्वामिकृता श्रीमद्भागवतषष्ठस्कन्धटीकाऽसम्पूर्णा वर्तते ।

No. 85. भागवतैकादशस्कन्धः सटीकः । *Bhāgavataikadaśaskandhaḥ saṭīkaḥ* Substance, country made white paper, 12 x 6 inches Folia, 101 Lines, 10-15 in a page Character, Nagara Date, ? Appearance, very old, worn out, thoroughly worm eaten and torn in parts Prose and verse Generally correct Incomplete

This codex contains the text of the Ekadaśa skandha of the Śrīmadbhāgavata with Śrīdhara Svāmin's commentary in margin both incomplete

पुस्तकेऽस्मिन् श्रीधरस्वामिकृतटीकासहित श्रीमद्भागवतीयदशमस्कन्धोऽसम्पूर्णो वर्तते ।

No. 86. भागवतदशमस्कन्धटीका वैष्णवतोषणी । *Bhāgavatadaśamaskandhaṭīkā Vaiṣṇavatoṣaṇī* Substance, country made white paper, 14 x 7 inches Folia, 383 Lines, 15-22 in a page Character, Bengali Date, 1576 * Appearance, not fresh Prose Not correct Complete, (as regards the Daśamaskandhaṭīkā)

---

* The date in which the ṭīkā was composed is given in a verse at the end of the Colophon, such as—

शाके षट्सप्ततितन पूर्वके टिप्पणी शुभा । रचिता सुगमव्याख्या पद्येनगणिते तदा ।'

This codex contains the commentary Vaishnavatoshani, by Sanātana Gosvāmin on the Daśamaskandha only. At the end of this skandha there are the following verses by Jīva Gosvāmin giving an account of the commentator his genealogy and works he wrote.

पुस्तकेऽस्मिन् श्रीमद्भागवतदशमस्कन्धस्य श्रीसनातनगोस्वामिकृतवैष्णवतोषण्यभिधा टीका वर्त्तते। तस्यास्य अन्ते श्रीजीवगोस्वामिकृता टीकाकर्त्तृवंशख्यापका कति श्लोकाः वर्त्तन्ते, तान् वयं यथायथमत्र समुदाहराम ।

य श्रीभागवतं यथा मति प्राहुश्च जानते ।
स्वप्नदृष्टान् देवविप्रान् प्रथमे वयसि स्थिताः ॥
ममास्तु श्रीभागवतप्रेमामृतमहाम्बुधौ ।
तयामेवहि सेवोऽथ श्रीसनातननामिनाम् ॥
तद्रीतिलिखितेष्वपि किञ्चिदन्यविवक्षया ।
अथो तदङ्घ्रिजीवेन जीवेनेदं निवेद्यते ॥
उद्यद्वादपदक्रमाश्रितवतो यस्यामतप्राविष्णौ
जिह्वा कल्पलता यथो मधुकरी भृयो मरीत्स्यति ।
रेजे राजसभासभाजितपदः कर्णाटभूमिपति
श्रीसर्वज्ञजगद्गुरुर्भुवि भरद्वाजान्वयग्रामणीः ॥ १ ॥
पुत्रस्तस्य नृपस्य कश्यपकुमारीवती रोहिणी-
कान्तस्याप्यप्रियगोमर सुरपतेस्तुल्यप्रभावोऽभवत् ।
यस्याख्यापतिपूजितोऽखिलयजुर्वेदैकविद्यासभू-
र्लब्धोऽनिरुद्धदेव इति य ख्यातिं क्षितौ लब्धवान् ॥ २ ॥
महिष्यौ भूपस्य प्रथितयशसस्तस्य तनयौ
प्रजातौ रूपेश्वरहरिहराख्यौ गुणनिधी ।
तयोरासीत् शास्त्रे प्रबलतरभावं बहुविधे
कलाभ्यासे शस्त्रे निजनिजगुणैर्विततया ॥ ३ ॥
विभक्ते च राज्ये मधुरिपुपुराधिष्ठितदिवि
पिता ताभ्यां रूपेश्वरहरिहराभ्यां विरचयौ ।
निरस्तोऽयं रूपेश्वरमथ कनिष्ठो हरिहर
महाराज्याद्राज्योऽस्तु कुलनिजकमर्भंसदयो ॥ ४ ॥
श्रीरूपेश्वरदेव एवमर्हितनिर्भूतराज्य अथ
दत्ताभिमुखे अष्ट अश्विनात पौरस्त्यदेशे ययौ ।

तत्रासौ शिखरेश्वरस्य विषये सन्तु सुखं संवसन्
धन्यं पुत्रमजीजनद्गुणनिधिं श्रीपद्मनाभाभिधम् ॥ ५ ॥
यजुर्व्वेदं शाखी वितनिरपि सर्व्वोपनिषदां
रसज्ञायां तस्य स्फुटमघटयत्ताण्डवकलाम् ।
जगन्नाथप्रेमोल्लसितहृदयं कर्मपदवीं
न यातः कैषां वा स किल नृपकर्पेन्द्रसुत ॥ ६ ॥
विहाय नृपतिशेखर शिखरभूमिवासस्पृहां
स्फुरत्सुरतरङ्गिणीतटनिवासपर्य्युत्सुक ।
ततो दनुजमर्द्दनक्षितिपपूज्यपाद क्रमा
दुवास नवहट्टके स किल पद्मनाभ कृती ॥ ७ ॥
भूमौ श्रीपुरुषोत्तमस्य यजनस्येव सदोत्सवे
कन्याष्टादशकेन सार्द्धमभवन् तस्य पञ्चात्मजाः ।
तत्राद्य पुरुषोत्तम खलु जगन्नाथश्च नारायणो
धीर श्रीलमुरारिरुत्तमगुण श्रीमान् मुकुन्द कृती ॥ ८ ॥
जातस्तत्र मुकुन्दतो द्विजवर श्रीमान् कुमाराभिध
कश्चिद्द्रोहमवाप्य सत्कुलजनर्वङ्गाश्रयं सङ्गत ।
तत्पुत्रेषु महिष्ठवैष्णवगणप्रष्ठास्त्रयो जज्ञिरे
य स्वं गौरमहेश चेह च पुनश्कुमारामर्च्चितम् ॥ ९ ॥
आद्य श्रीलसनातनस्तदनुज श्रीरूपनामा तत
श्रीमद्वल्लभनामधेयललितो निर्विद्य ये राज्यत ।
आसाद्यातिकृपां ततो भगवत श्रीकृष्णचैतन्यत
साम्राज्य खलु भेजिरे सुरहरप्रेमाख्यभक्तिश्रियि ॥ १० ॥
य सर्व्वावरज पिता मम स तु श्रीराममासेदिवान्
तज्जायां द्वितनयश्री पुनरमु वृन्दावन सततौ ॥
याभ्यां माथुरमण्डलोऽर्णिनवद्धो व्यक्तीकृतो भक्तिर
पुष्टं श्रीब्रजराजनन्दनतता सर्व्वत्र सम्वर्द्धिता ॥ ११ ॥
यत्रैव रघुनाथदास इति विख्यात क्षितौ राधिका
कृष्णप्रेममहार्णवोर्म्मिनिवहं घूर्णन् सदा दीव्यति ।
दृष्टात्मप्रकरप्रभाभरमतीत्यवानयोर्भाजतो
र्यन्तुल्यत्वपदमतिभुवने साधय्यमार्य्योत्तमै ॥ १२ ॥
गोपाल्यबालकव्याजाद्द्वयो साक्षाद्बभूव तु ।
साक्षाच्छ्रीयुतगोपाल भोपाहरणशीलया ॥ १३ ॥

यदमात्मानमिति ज्ञात्वा निर्विश्य सम्प्रदायानुसन्धानपरैर्यो भवतीत्य विरामतेति इत्ययं आपत्स्वप्नपुष्टिरूप आत्मान प्रसारणं स्वयं नाम देशादिव मायामयत्वानुसन्धानेन देहद्वयादेरिवानुष्ठितेन धीमिक्षा तत्र ईहाया तदनुभीतत्वमिति निक्षेपाया ॥ १८ ॥ श्रीगुरु । उद्दिष्ट सुधम्‌ ॥ * ॥

Colophon. इति कलियुगपावनस्वभजनविभजनप्रयोजनावतारश्रीश्रीभगवत्कृष्णचैतन्यदेवचरणानुचरविश्ववैष्णवराजसभासभाजनभाजन श्रीरूपसनातनानुशासनभारतीगर्भे श्रीभागवतसन्दर्भे तत्त्वसन्दर्भो नाम प्रथमः सन्दर्भः ॥ * ॥

रसाङ्कर्तुमेचन्द्रे शकाब्दे
आर्द्रीय विष्णुदिवसे तु पूर्णी व्यलेखि ।
सन्दर्भपुस्तकमिदं त्वरितं मनीष
विद्याधरद्विजवरेण हि तत्त्वकाख्यम् ॥

शकाब्दा १६८७।१० अयनायण । श्रीविद्याधरदेवशर्मेण पुस्तकमिदं स्वाक्षरम् । समाप्तश्चायं प्रथमः सन्दर्भः ॥ * ॥ श्रीहरि ॥ * ॥

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् श्रीभागवतसन्दर्भान्तर्गत तत्त्वसन्दर्भोनाम प्रथमः सन्दर्भो वर्त्तते ।

Beginning *of the fourth Sandarbha* श्रीवृन्दावननाथाय भगवते श्रीकृष्णाय नमः । श्रीवृन्दावनाधीश्वर्यै भगवत्यै श्रीराधायै नमः । श्रीमत् कृष्णचैतन्यदेवाय भगवते नमः ॥ श्रीगुरुचरणाम्बुजेभ्यो नमः ॥

तौ सन्तोषयता सन्तौ श्रीलरूपसनातनौ ।
दाक्षिणात्येन भट्टेन पुनरेतद्विविच्यते ॥
तस्याद्यं ग्रन्थनालेखं क्रान्तव्युत्क्रान्तखण्डितम् ।
पर्यालोच्याथ पर्यायं कृत्वा लिखति जीवकः ॥

अथ पूर्वसन्दर्भत्रयेण यस्य सर्वपरत्वं साधितं तस्य श्रीभगवतो निर्द्धारणाय सन्दर्भोऽयमारभ्यते । तत्र प्रथमस्य द्वितीये वदन्तीत्यादिना तदेकमेव तत्त्वं ब्रह्मादितया शब्द्यत इत्युक्तं । तदेव ब्रह्मादि यत्र तत्र तृतीये विविच्यते । ब्रह्मत्वेन यद्येते सदसद्रूपे प्रतिषिद्धे स्वसम्विदा अविद्ययापि कृते इति तद्ब्रह्मदर्शनमित्यादिना तत्र विविक्तमप्येकाकाराविर्भावतया संशयाभावात् तन्निर्द्धारणार्थं तत्सदसत् नोद्यते । श्रीभगवत परमात्मनस्तु नानावि र्भावत्वादि वचनानि तन्निर्द्धारणार्थमुद्ध्रियन्ते ।

Colophon. इति षष्ठ सन्दर्भः ॥ इति कलियुगपावनस्वभजनविभजनप्रयोजनावतारश्रीश्रीभगवत् कृष्णचैतन्यदेव चरणानुचर विश्व वैष्णवराजसभासभाजनभाजन श्रीरूपसनातनानुशासनभारतीगर्भे श्रीभागवतसन्दर्भे प्रीतिसन्दर्भो नाम षष्ठ सन्दर्भः ॥०॥

विवरणम्—श्रीभागवतसन्दर्भान्तर्गतषष्ठसन्दर्भसाधनम् ।

N B Under this number we find an incomplete copy of the Sārasangraha an abstract of the above mentioned work, probably by the same author, with the following description

Substance, country made yellowish paper, 14 x 5 inches Folia, 16 Lines, 10–12 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance, old Prose Generally correct Incomplete

Beginning. श्रीं नमो गणेशाय । श्रीकृष्णाय नमः ॥

श्रीभागवतसन्दर्भे प्रवेशं योऽभिवाञ्छति ।

तत्कृते क्रियते सारसंग्रहः साम्प्रतं मया ॥

यस्य ब्रह्मेति संज्ञां क्वचिदपि निगमे याति चिन्मात्रसत्ता

प्यंशो यस्यांशकैः स्वैर्विभवति वशयन्नेव मायां पुमांश्च ।

एकं यस्यैव रूपं विलसति परमव्योम्नि नारायणाख्यं

स श्रीकृष्णश्चन्द्रवस्तु रदुत भगवान् प्रेमतत्पादभाजाम् ॥

अथैवं सूचितानां श्रीकृष्णतद्वाच्यवाचकतालक्षणसम्बन्धतद्भजनलक्षणविधेय सपर्यायाभिधेयतत्प्रेमलक्षणप्रयोजनाख्यानामर्थानां निर्णयाय तावत्प्रमाणं निर्णीयते । तत्र पुरुषस्य भ्रमादिदोषचतुष्टयदुष्टत्वात् सुतरामचिन्त्यालौकिक वस्तुस्पर्शायोग्यत्वाच्च तत्प्रत्यक्षादीन्यपि सदोषाणि । ततस्तानि न प्रमाणानि इत्यनादिसिद्धसर्वपुरुषपरम्परासु सर्वलौकिकालौकिकज्ञाननिदानत्वाद् अप्राकृतवचनलक्षणो वेद एवास्माकं सर्वातीतसर्वाश्रयसर्वाचिन्त्याश्चर्यस्वभावं वस्तु विविदिषतां प्रमाणम् । तच्च वेदशब्दस्य सम्प्रति दुष्पारत्वा 1
दुरधिगमार्थत्वाच्च तदर्थनिर्णायकानां मुनीनामपि परस्परविरोधात् वेदरूपो वेदार्थनिर्णायकश्चेतिहासपुराणात्मकः शब्द एव विचारणीयः ।

End. नास्ति ।

Colophon. नास्ति ।

विवरणम्—भागवतसन्दर्भसाराबोधक सारसंग्रहाभिध संक्षिप्तग्रन्थविशेषोऽयमसम्पूर्णो ऽयं ।

No. 88. श्रीराधाकृष्णस्तोत्राणि (भागवतपारायणव्यवस्था)। Śrī Rādhākṛṣṇastotrāṇi Bhāgavatpārāyaṇavyavasthā (1) Substance, Kāśmīrī white paper, 10 × 5 inches Folia, 13 Lines, 7–12 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance, nearly fresh. Verse. Generally correct Complete

The codex, though labelled Bhagavata Pārāyaṇa Vyavasthā, contains only some Sanskrit poems in praise of Kṛṣṇa and Rādhā, such as, (1) Ānandacandrikāstotra (2) Premasudhāpatra, (3 Śrīrādhikāṣṭaka, (4) Prārthanāpaddhati, (5) Cāṭupuṣpāñjali, (6) Gāndharvasamprārthanāṣṭaka, (7) Brajanabīnanandaṣṭaka (8) Karpaṇyapañjikāstotra, and (9) Utkalikaballarī Most of these poems have been already described in a preceeding number while the rest are too small to be described We have changed the label and named it Śrīradhākṛṣṇastotrāṇi

उपरि भागवतपारायणव्यवस्थेति न सा समङ्कितमपि पुस्तकमिदमुपाद्दिस सदन्यथैव प्रतिपन्नम्। अत्र खलु श्रीराधाकृष्णविषयकाणि कति चुद्रस्तोत्र मयानि पद्यानि सन्ति। अत कारणादस्माभिरिदानीं श्रीराधाकृष्ण स्तोत्राणीति प्रकृतं नाम लिखितम्।

No 89. श्रीभगवद्भक्तिविलास सटीक। Śrībhagavadbhaktivilāsaḥ Satīkaḥ Substance, country made white paper, 15 × 7 inches Folia, 322 Lines, 3–23 in a page Character Bengali Date, ? Appearance, nearly old Prose and verse Not correct Incomplete

The work, though named Bhagavadbhaktivilāsa in all the colophons yet after careful perusal, turns out to be the same with the famous Haribhaktibilāsa, the voluminous work guiding the Vaiṣṇavas in the performance of their rites ceremonies &c , by Gopāla Bhatta The codex contains the text along with the commentary Digdarśinī, written in the margins from the beginning of the second Vilāsa or chapter upto the end of the eighteenth The first and last chapters are wanting

Beginning *of the Commentary on the second Tilaka* अथ दीक्षाया ।

अथ पश्यति शास्त्राणि शिवा भवति वारिधिम्
यस्य प्रभावती यस्य त श्रीचैतन्यमीश्वरम् ॥
अखण्डोऽस्य विज्ञानमयस्य मुच्यते ।
यतो यतश्च प्रविशी यस्य सोऽयं प्रपद्यते ॥
तत्रादौ विविधमताकुलितदीक्षाविधिलिखने परमाग्रमहाग्रन्थानामौ भवत्स्व
यश्च प्रथमं समाचयति प्रारिप्सितमिति पूज्यतगुरुपमिष्टदेवत
प्रणमति नमति ।

Beginning *of the second chapter of the Text*

स श्रीमत्कृष्णचैतन्य देवं वन्दे जगद्गुरुम् ।
यस्यानुकम्पया श्वापि महाब्धिं सन्तरेत् सुखम् ॥ १ ॥

अथ दीक्षाविधि ।

दीक्षाविधिर्लिख्यतेऽत्रानुसृत्य क्रमदीपिकाम् ।
विना दीक्षां हि पूजायां नाधिकारोऽस्ति कर्हिचित् ॥ २ ॥

अथ दीक्षानित्यताम

द्विजानामनुपेतानां स्वकर्माध्ययनादिषु ।
यथाधिकारो नास्तीह स्याच्चोपनयनादनु ॥
तथात्रादीक्षितानान्तु मन्त्रदेवार्चनादिषु ।
नाधिकारोऽस्त्यतः कुर्यादात्मानं शिवसंस्तुतम् ॥

End *of the eighteenth chapter of the Text*

विलसमानाद्यथा पीठं कुर्यादेवम्च तन् प्रभु
चतुरस्रश्च संविदि
चतुरस्रस्य पीठस्य कथितस्य महामुने
चतुरस्रायतत्वाय प्रमाणमवधारय ॥
विन्यासीनन्तु विस्तीर्णं मनुप्रमाणेन चोन्नतम् ।
सर्वं ईदृश्येद्यथा चतुरस्रायतं तु तत् ॥
चाथन्तु मानमस्याहं दैवतानां महामुने ।
कन्यानां वैराजस्थानां विमानां पीठमन्यथा ॥
कुर्याद्विस्तरं दैर्घ्याद् स्वल्प मानेन वा पुन ।
पादपश्चानुपर्वेण विस्तारैश्चोत्सेधं च ॥

ऊर्ध्वार्द्धेनाथवा कुर्य्यात् सविस्तारं त्रिकोणितम् ।
यद्वोऽन्तरे वा विन्यस्य तस्यार्द्धेन तु विस्तृतिम् ॥
तच्चतुर्भागहीनं वा नृपपीठ प्रमाणत ॥
विभागेनाथ पीठस्य प्रमाण सम्मतो भवेत् ।
तन्मानेन ततो दैर्घ्यं समाख्या नायत पुन ।
शेषमानेन विस्तीर्णे तस्यापीठं समन्ततः ।
लिखयेद्यतो मूलात् सतकर्ध्यान्मकरानलम् ॥ * ॥ * ॥

Colophon. इति श्रीगोपालभट्टविलिखिते श्रीभगवद्भक्तिविलासे श्रीमूर्त्तिप्रादुर्भावो नामाष्टदशो विलासः ॥ १८ ॥ + ॥ + ॥ + ॥ + ॥

End *of the Commentary of the* 18*th chapter* प्रतिमालक्षणयुक्ता सन्निहिता ह्यदा भवतीति ॥ १८ ॥

Colophon *of the Commentary* इति श्रीहरिभक्तिविलासटीकायामष्टादश ॥१८॥ + ॥

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् श्रीगोपालभट्टकृतहरिभक्तिविलासाभिध सुप्रसिद्धो निबन्धो भगवद्भक्तिविलासनामान्तरितोऽसम्पूर्णं सटीकश्च वर्त्तते ।

No. 90. गीतावली । Gītāvalī Substance, country made white paper, 10 × 3 inches Folia, 12 Lines, 3–13 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance, old and slightly worn out Verse Generally correct Complete

A small work consisting of Sanskrit songs relating the adventures of Śrīkṛṣṇa in the Brindabana, entitled Gitavali, by Rūpa Goswamin, already noticed

विवरणमुक्तपूर्वम् ।

No 91. गोवर्द्धनाश्रयदशकम् । *Govarddhanāśrayadaśakam* Substance, country made white paper, 12 × 6 inches Folia, 1 Lines 8–12 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance, not fresh Verse Generally correct Complete

A small poem consisting of ten ślokas on Kṛṣṇa's raising the *Govardhana hill with one finger only of a hand* Anonymous

दुर्नोद्युम्नवीच ये पुष्करीयां समीरित ।
अभीरा विशेनादीनामनवात्रे इष्यत ।
नदिवसश्री विद्वेव मधौ ऽहनिभारत ।
न विना विरम्भन मध्य व पुष्टिनद ।
अथादिनेद्वि स्मारदी मुदाद्दा रामो विवर्हेत ।

End.

अथ दुर्गासव्यादरमध्या लक्षणानि —
दुग्धं मध्यादरम्भा च नायिकाशिखिका कृता ।
एतासां लक्षिणं क्रम उल्लाकपुष्टतीपुषाम् ।
कलभा भवेत चेति मता मध्या प्रकृते ।
सखानदनया कृत्वा वर्णने विविधाश्रिता ।
धीरा च अधीरा चेति कापने नायिकाद्वयी ।
धीराधीराकलया च मानिन परिकीर्तिता ।
मानेन रक्ती कृत्वा मानाल स्वन्मार्दने ।
सदन्यान्तमाताय ददाति साधनार्दनम् ।
विमुखीकोपनसाम्नात अध्यते वक्रगुणिभि ।
निन्दास्तुतिभिर्मध्या च यदा सोत्प्रहसने लिख ।
यद्वमानतमाताव याति याति पुन पुन ।
मनस्ताप मानभुसा च मर्षयत् कटुकोक्तिभि ।
मद्रादिपालिका कृत्वा राधादिर्मध्यमा मता ।
चन्द्रावली श्यामलादि प्रगल्भा परिकीर्तिता ।
रसोऽस्ति रसिकोऽप्यस्ति तथैव च रसाश्रय ।
रस परब्रह्मैव परोऽय पर एव स ।

Colophon. इति श्रीरससुधार्णवस्य समाप्त ॥ ० ॥ ० ॥ ० ॥ श्रीश्रीगुरवे नम
श्रीश्रीराधाकृष्णाभ्यां नम । श्रीश्रीराधागोविन्दौ जयत ॥ ० ॥ ० ॥ लिखितं
श्रीश्रीवृन्दावनदेवशर्मणा पुस्तकमिदं । तारिख ५ कार्तिक शक [illegible] ।
श्रीराधाकृष्णपदद्वन्द्वं ध्यात्वा ध्यात्वा मुदापि च ।
कार्तिकस्य सित पक्ष पञ्चम्यां गुरोर्दिने ।
स्वातीमध्यनयोगे प्रतिपदि च तिथावपि ।
यत्नेन लिखितो ग्रन्थो अथ रससुधार्णव ।
श्रीराधाकृष्णचरणकमले भवतु भक्तिरस्तु ॥ ० ॥

विवरणम् — पुस्तकेऽस्मिन् रससुधार्णवाभिध कविकृतविवरणीनिबन्ध श्रीचानन्ददासकृत
सखानायिकाललिताद्यनुभावसहितो वर्णन ।

No 93. रागमाला । Rāgamālā Substance, foolscap paper, 15 x 5 inches Folia, 5 (of which first two are wanting Lines, 4-7 in a page Character, Bengali Date 1 Appearance, not fresh Verse Not correct Incomplete (having neither beginning nor end)

A small treatise on the Indian music, entitled Rāgamālā The text being incomplete we could not describe it properly

पुस्तकेऽस्मिन्—रागमालाविषय अविदितविषयको निरूपोऽस्त्यपूर्वविशेषे ।

No 94 रामगीता । Rāmagītā Substance, country made ash coloured paper, 24 x 8 inches Folia, 2 Lines, 11-15 in a page Character, Bengali Date, 1 Appearance not old slightly torn in parts Verse Generally correct. Complete

A portion of the Adhyātmya Rāmāyaṇa discussing the supreme god-head of Rāma, after the way of the Bhagavadgītā, under the name of Rāmagītā

Beginning. महादेव उवाच ।

ततो जगन्मङ्गलमङ्गलात्मना
विधाय रामायणकीर्तिमुत्तमम् ।
चचार पूर्वाचरितं रघूत्तमो
राजर्षिवर्य्यैरपि सेवितं यथा ॥
सौमित्रिणा पृष्टमुदारबुद्धिना
राम कथा प्राह पुरातनी शुभा ।
राज्ञ प्रमत्तस्य नृगस्य शापतो
द्विजस्य तिर्य्यक्त्वमथाह राघव ॥
कदाचिदेकान्तमुपस्थितं प्रभुं
रामं रमालालितपादपङ्कजम् ।
सौमित्रिरासादितशुद्धभावन
प्रणम्य भक्त्या विनयान्वितोऽब्रवीत् ॥
त्वं शुद्धबोधोऽसि हि सर्वदेहिना
मात्मास्यधीशोऽसि निराकृति स्वयम् ।

काव्यं कवे. काव्यतया प्रसिद्धे
काव्यस्य काव्यञ्च यतोऽस्ति काव्यम् ।
तदेव काव्यं मम काव्यकाव्यं
प्रत्येककाव्यं परमन्तु काव्यम् ॥ ३ ॥
चैतन्यरूपोदितरीतिमिका
मेकान्तमभ्यस्तुमहं ससीदे ।
तत्तद्दीयानुगतोऽभावी
भावोचितोऽयं रसो न काव्यम् ॥ ४ ॥
वैकुण्ठकोऽप्युचित चासरेऽस्य
प्रत्याख्यकोऽप्योऽपि चितोऽचितोऽपि ।
सर्व्वत्र वृन्दावनमेतदेव
यथा स कृष्णः पुलिनासनादौ ॥ ५ ॥
इदं घनीभूतचिदेकरूप
वृन्दावनं यत्र वसन्ति सर्व्वे ।
श्रीकृष्णलीलापरिवाररूपा
यथैव कृष्ण. स तथैव तेऽपि ॥ ६ ॥
सर्व्वं घनीभूतचिदेकरूपा
स्तथाप्यहो प्राकृतवत् प्रतीताः ।
परस्पर चेष्टितमप्यमीषा
मत्रैककालेऽपि चमत्करोति ॥ ७ ॥

End *of the Text*

वारिदधि. शैवविशेषरूपं
स शैवशायी स्वयमस्ति सापि ।
तत्पादसम्वाहनभक्तिमत्ता
सस्त्रीजनानां कुतुकाय कथा ॥ ६ ॥
सुप्तोऽपि च वादम कानमेतु
वृन्दावनेन्दोरखिलप्रियाणाम् ।
कुञ्जादिनानाकुतुकास्पदानि
तत्रापि नम्रा यदि वास्पदानि ॥ १८ ॥
स्तु निमग्निहास्पुदकाननानि
करैवनुविमतिरस्ति तत्र ।

तत्कोकिला काननमात्र यत्र
सङ्केतितं कोकिलनाद आसीत् ॥ ५९ ॥
सर्व्वानन्दप्रमूलमतुलं लीलैव तस्या अपि
रूपं तस्य च धाम तत्र परमं माधुर्य्यमात्रं परम् ।
श्रीवृन्दावनमेव दैवतमिह श्रीरीतिचिन्तामणौ
तल्लीलादिविशेषनिरूपणे सर्गस्तृतीयोत्तम ॥ ६० ॥

Colophon *of the Text* इति श्रीविश्वनाथचक्रवर्त्तिविरचितश्रीरीतिचिन्तामणौ समाप्त ॥ * ॥ ॥ * ॥ ॥ * ॥

End *of the Commentary* यत्र चौरीदधिरस्ति । शैवाल विशिष्टं पद्मानिवैव तथा स स्वयं श्रीकृष्णश्च यत्रास्ति सापि श्रीराधापि तस्य शेवापि च पादसम्वाहन भक्तौ तस्या सती यत्रास्ति कीदृशी सखीनां कृतार्थं तस्या सकामा ॥ ५७ ॥ वृन्दावनेऽस्मिन् श्रीकृष्णस्याखिलव्रजजनमन्दिरेभ्यो लब्धापि सम्पत्प्रदा श्रीमन्ना अपि आस्पदानि कुञ्जकुञ्जमन्दिरादिनानाकौतुकस्थानानि द्वादश मुख्यवनेषु सन्ति । तथा श्रीलक्ष्मीदेव्या हृदि आस्पदानि अपदानि ॥ ५८ ॥ अतो धनिष्ठानि हरेश्चतुर्विंशत्यवतारानि सन्ति । हार्द्दिमदीश्रीप्रभुतास्पदानीति पाठे ईशो महादेवस्तस्य ऐश श्रीकृष्णस्य सुखस्थानानि तत्र तेषूपवनेषु मध्ये कोकिला वननामास्ति यत्र कोकिला वने कृष्णस्य सङ्केतित कोकिल नाद आसीदभूत् । सङ्केतो यथा मयामुकसमये कोकिलवदुच्चैः करिष्यामि तदा त्वया गन्तव्या ॥ ५९ ॥ इह रीतिचिन्तामणौ जयति वा श्रीवृन्दावनमेव तथा तस्या श्रीराधायास्तस्य श्रीकृष्णस्य च लीलैव रूपश्च धाम च दैवते । तत्र लीलारूपधामसु परमं यन्माधुर्य्यमात्र तदेव परं सर्वोत्तमं सर्व्वानन्दस्य मूलं एकमतुलं तत्र तन्मानन्ददायिषु लीला रूपधामसु मध्ये श्रीवृन्दावनस्य दैवतं कीदृशं परमं सर्वोत्तमं माधुर्य्यं मात्र परमप्राकृत । इह रीतिचिन्तामणौ तस्य वृन्दावनस्य य उद्देश विशेष अन्येषां विशेषस्य निरूपणे नेत्रकारणे वा तृतीय सर्गं ॥ ० ॥

Colophon *of the Commentary* नास्ति ।

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् श्रीविश्वनाथचक्रवर्त्तिप्रणीतरीतिचिन्तामणिनामक श्रीकृष्णलीला विषयक कविप्रबन्ध सटीको वर्त्तते ।

No. 97. रूपचिन्तामणि । Rupacintāmaṇiḥ The codex contains leaves of the following different descriptions—(1) Substance, county

made yellowish paper, 9 × 4 inches Folia, 2 Lines, 9–15 in a page. Character, Bengali Date, ? Appearance, old Verse Not correct Complete

(2) Substance, country made white paper, 12 × 4 inches. Folia, 6 (of which first two fol are wanting) Lines 9–11 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance, old Prose and verse Not correct. Incomplete, but having explanatory notes in margins

Rūpacintāmani or a complete description of Kṛṣṇa and Rādhā from top to toe in verse Anonymous

Beginning. श्रीश्रीकृष्णाय नमः ।

चन्द्रार्द्धं कलशं त्रिकोणधनुषी खं गोष्पदं प्रोष्ठिकां
शङ्खं सव्यपदेऽथ दक्षिणपदे कोणाष्टकं स्वस्तिकम् ।
चक्रं च्छत्रयवाङ्कुशध्वजपवी जम्बूर्द्ध्वरेखाम्बुजं
बिभ्राणं हरिमूनविंशतिमहालक्ष्मार्चिताङ्घ्रिं भजे ॥ १ ॥
छत्रारिध्वजवल्लिपुष्पवलयान् पद्मोर्द्ध्वरेखाङ्कुशौ
अर्द्धेन्दुञ्च वाममनु या शक्तिं गदां स्यन्दनम् ।
वेदीकुण्डलमत्स्यपर्वतवरं धत्तेऽथ सव्ये पदं
तां राधां चिरमूनविंशतिमहालक्ष्म्यार्चिताङ्घ्रिं भजे ॥ २ ॥
कलिन्दात्मजातीरजे मञ्जुकुञ्जा-
वने कुञ्जपुञ्जात मार्गोन्मुखौ ।
सखीकृष्णमालम्बयोगपीठे
स्फुरत्कुञ्जकल्पद्रुमूले सुगम्यौ ॥ ३ ॥

End. रमोर्मिकामान् घनबिन्दुबन्धान्
सश्यामबिन्दुं चिबुकं स्मरामः ।
चोलाधरौ सत्युगं मयिव
कर्णौ लसत्कुण्डलचक्रिकाभ्यां ॥ २७ ॥
नासामणौ मौक्तिकमन्वितं हेम
दधं लसत्कुण्डलगण्डवल्लौ ।
भ्रुवौ तथा तिलकदीपर्द
भालं दुरन्तामलमौलिमानम् ॥ २८ ॥
श्रीमणरैषा स्वविनभूषा
नखिदलूनासनिदुग्धविम्बाम् ।

वेणीं विवेशोमिव कालपाशां
विराजद्यामध मन्दहासम् ॥ २८ ॥
श्रीराधिकामाधवपदचिन्ता
मग्नो मनोभिस्मितचोरुगुल्फो ।
श्रावर्षयेद्यो भुवि मानवः पठन् स
माप्नोति तद्दर्शनमाशुशामात् ॥ ० ॥ ० ॥ ० ॥

Colophon. शान्ति ।

विवरणम्—रूपचिन्तामणिनाम श्रीराधाकृष्णपदवर्णनाविषयको निबन्धः ।

No. 98. स्वरूपचतुष्टयादिप्रकाशक । Svarupacatuṣṭayādiprakāśakah Substance, country made white paper, 16 x 6 inches Folia, 12. Lines, 12–18 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance, old Prose and verse Not correct Incomplete

Although the label put on the codex marks it under a quite different name but after careful perusal the work appears the same as the Kṛṣṇacaritāmṛita which has been already noticed in No 10. Unanimous.

पुस्तकमिदं सम्यग्विभिन्ननामाङ्कितमपि पूर्वालोचितम् श्रीकृष्णचरितामृतेन भिन्नमेनाभिन्नमेव ।

No. 99. स्तवामृतलहरी । Stavāmṛitalahari Substance, country made white paper, 16 x 6 inches Folia, 28 Lines, 15-21 in a page Character, Bengali Date, 1600 (1) Appearance, old Prose and verse Not correct Complete

A collection of hymns on defferent subjects under the common name of Stavāmṛ talaharī, each of the hymns having separate name according to its subject and accompanied with commentary in both margins The codex contains the following hymns or stavas — (1) Srigurudevāṣṭakam, (2) Vrindāṣṭakam, (3) Śacinandana Vijayā-

---

(1) This is the date of composition of one of the contents the Suratakathāmṛitākhyam Āryāśataka

ṣṭakam, (4) Suratakathāmṛitākhyam Āryāśatakam, (5) Vṛindāvanāṣṭakam (6) Rūpacintāmaṇih (7) Saṁkalpakalpadrumam, (8) Śrī rādhikādhyānāmṛitam, (9) Svapnavilāsāmṛitam, (10) Jaganmohanamiṣṭadevam, (11) Gītavalī Of these Rūpacintāmaṇi only has been noticed in No 97 Separate descriptions of the rest of the works are given below

(1) **गुरुदेवाष्टकम्** । Gurudevāṣṭakam, eight stanzas on the greatness of Guru by Viśvanātha Cakravartin

Beginning *of the Commentary* श्रीराधाकृष्णाभ्यां नमः ।

प्रभुः श्रीकृष्णचैतन्यो जीयात् यत्कृपया भवेत् ।
अपि सिन्धुत्वं मेरुर्मूर्खोऽपि विद्वान् यतोऽणुमान् ॥

अस्मत्कर्तादौ श्रीभागवतस्य श्रीभगवद्गीतायाश्च स्वकृतटीकायां भक्तेरेव साधन साध्यसारभूतत्वं निर्णीय श्रीमद्वृन्दावनचम्पू वर्णितं यत् श्रीकृष्णतत्परिकरलीलाश्रीवृन्दावनौचित्यसत्तादीनां स्वरूपमाधुर्यादिकं तत् सम्यक विवृन्वमपि स्वकृतटीकायां प्रकाश्य श्रीरूपगोस्वामिकृत उज्ज्वलनीलमणि विदग्धमाधवदानकेलिकौमुद्यपरिस्वकृतटीकायां यस्य कर्तुराशयं पूर्वापर सङ्गत्या सम्यक प्रकटय्य ब्रह्मसंहितोपरि स्वकृतटीकायां यथार्थं निर्णीय तत श्रीकृष्णभावनामृताख्यमहाकाव्यं कृत्वा श्रीराधाकृष्णतत्परिकराणां माष्टकालिकलीलापरिपाटीं अधिमाधुर्यास्वादरसमयीं अधिकारियोग्य भक्तेभ्य प्रदर्श्य भक्तमनस्तुरीतिपूरणार्थं माधुर्यकादम्बिनीं कृत्वा माधुर्यप्रदि प्रकारं दर्शयित्वा चमत्कारचन्द्रिकाख्यस्वकृतग्रन्थान्तरे लीलाचमत्कारं तथा प्रेमसम्पुटे प्रेमप्रकारञ्च प्रकटीकृत्य स्वकृतरागवर्त्मचन्द्रिकाख्यग्रन्थे विदग्ध मतवर्त्मगमनप्रदरागानुगाख्यभक्तिमतं संस्थाप्य श्रीमद्वृन्दावनचम्पोलया भक्तिरसामृतसिन्ध्वादरोज्ज्वलनीलमणिलया भागवतामृतस्य च सारसङ्ग्रह मिव तेषां प्रतिमूर्तिरूपमिव सूक्ष्ममिव च सर्वेषामवलोकनेऽसमर्थानां बाल बुद्धीनाञ्च यथातात्पर्यज्ञानार्थं क्रमेण रीतिचिन्तामणिनाम्नी बिन्दाख्य किरणाख्य कणाख्यञ्च ग्रन्थं कृत्वा गानद्वारा श्रीराधाकृष्णयोरूपलीलादि सारसमारु—णं रसकमलभृङ्गीभावार्थञ्च पूर्वक्षणदाख्यं पश्चिमक्षणदाख्यं ग्रन्थद्वयं सङ्कलितं स्वकृतपदैर्विस्तार्य श्रीचिन्मयषट्सन्दर्भस्य श्रीचरणामृतस्य वैदान्तभाष्यं च केनापि कारणेनासमाप्येव अन्यदपि लिखनदाविरता सम्प्रतासाय

पिबन्ति ये भगवत आत्मन सतां
कथामृतं श्रवणपुटेन संभृतम् ।
पुनन्ति ते विषयविदूषिताशयं
व्रजन्ति तच्चरणसरोरुहान्तिकम् ॥

इत्यादिना भगवत् कथाया भागवतकथायाश्च श्रवणप्रभृतिपूर्व्वकभगवच्चरण प्राप्तिफलत्वेन तत्कथ्यतां महाभाग इत्यादिना सतामर्थे सारभृतां निसर्गो इत्यादिना च भक्तानां स्वतश्च भागवतभगवत्कथायां प्रवृत्तिः च चादौ गुर्व्वादौ स्तुत्वा भगवत्स्तुत्यादिना भगवत्कथायां भागवतकथामय स्तवामृताच्छं ग्रन्थं करोति श्रीविश्वनाथचक्रवर्त्तिनामा कविवरोऽस्माकमनुग्रहार्थमिति ।

Text

संसारदावानललीढलोकत्राणाय कारुण्यघनाघनत्वम् ।
प्राप्तस्य कल्याणगुणार्णवस्य वन्दे गुरोः श्रीचरणारविन्दम् ॥ १ ॥
महाप्रभोः कीर्त्तननृत्यगीतवादित्रमाद्यन्मनसो रसेन ।
रोमाञ्चकम्पाश्रुतरङ्गभाजो वन्दे गुरोः श्रीचरणारविन्दम् ॥ २ ॥
श्रीविग्रहाराधननित्यनानाशृङ्गारतन्मन्दिरमार्जनादौ ।
युक्तस्य भक्तांश्च नियुञ्जतोऽपि वन्दे गुरोः श्रीचरणारविन्दम् ॥ ३ ॥
चतुर्व्विधश्रीभगवत्प्रसादस्वाद्वन्नतृप्तान् हरिभक्तसङ्घान् ।
कृत्वैव तृप्तिं भजतः सदैव वन्दे गुरोः श्रीचरणारविन्दम् ॥ ४ ॥
श्रीराधिकामाधवयोरपारमाधुर्य्यलीलागुणरूपनाम्नां ।
प्रतिक्षणास्वादनलोलुपस्य वन्दे गुरोः श्रीचरणारविन्दम् ॥ ५ ॥
निकुञ्जयूनो रतिकेलिसिद्ध्यै या यालिभिर्युक्तिरपेक्षणीया ।
तत्रातिदाक्ष्यादतिवल्लभस्य वन्दे गुरोः श्रीचरणारविन्दम् ॥ ६ ॥
साक्षाद्धरित्वेन समस्तशास्त्रैरुक्तस्तथा भाव्यत एव सद्भिः ।
किन्तु प्रभोर्यः प्रिय एव तस्य वन्दे गुरोः श्रीचरणारविन्दम् ॥ ७ ॥
यस्य प्रसादाद्भगवत्प्रसादो यस्याप्रसादान्न गतिः कुतोऽपि ।
ध्यायन् स्तुवंस्तस्य यशस्त्रिसन्ध्यं वन्दे गुरोः श्रीचरणारविन्दम् ॥ ८ ॥
श्रीमद्गुरोरष्टकमेतदुच्चैर्ब्राह्मे मुहूर्त्ते पठति प्रयत्नात् ।
यस्तेन वृन्दावननाथसाक्षात्सेवैव लभ्या जनुषोऽन्त एव ॥ ९ ॥

Colophon *of the Text* इति श्रीगुर्व्वष्टकम् सम्पूर्णम् ।

End *of the Commentary* यस्य गुरोः प्रसादात् भगवत्प्रसादो भवतीत्यत्र प्रमाणं यो मन्त्रः स गुरुः साक्षात् यो गुरुः स हरिः स्मृतः । गुरुर्यस्य भवेत् तुष्टस्तस्य तुष्टो हरिः स्वयमिति । यस्य गुरोरप्रसादात् कुतोऽपि गतिर्न स्यात् ।

तथाहि आदित्यपुराणे अविद्यो वा सविद्यो वा गुरुरेव जनार्दनः । मार्गस्थो वाप्यमार्गस्थो गुरुरेव सदा गतिः ॥ अन्यत्र च हरौ रुष्टे गुरुस्त्राता गुरौ रुष्टे न कश्चन । तस्मात् सर्वप्रयत्नेन गुरुमेव प्रसादयेत् । ब्रह्मवैवर्त्ते अपि ब्रह्म सपत्नी वा विरुद्धा अपि ये क्रुधा । गुरव पूजनीयास्ते इत्यादि साधकस्य गुरौ भक्तिं मन्दीकुर्वन्ति देवता । यस्तोऽस्तीत्य अजेविष्णु मिथो भक्त्या गुरौ कुर्वमिति । श्रीभागवते तु तु बहूनि प्रमाणानि सन्ति । यदि यत्नादि दोषदृष्ट्या गुरौ यदि कदाचिदवज्ञादि स्यात् तस्मात् तथा भगवति स्वस्मिन् वैष्णवादौ भक्तिरादित्यन कुचेष्टादिना अन्यतो वा यदि गुरोरप्रसाद स्यात् तदा न कुतोऽपि गति स्यादिति इतीयेन गुरु प्रसन्न स्यात् तदेव कर्त्तव्यमिति भाव अतस्तस्य गुरोर्यश त्रिसन्ध्य ध्यायं स्तुवन् तस्य चरणारविन्दं वन्दे ॥ ८ ॥ यो जन एतदष्टकं पठति तेन वृन्दावननाथयो साक्षात् सेवा अनुयोऽन्ते एव लभ्या ॥ ९ ॥

(2) वृन्दाष्टकम् । Vṛindāṣṭakam or eight stanzas on the greatness of Vrinda, by the same author with commentary in margin

Beginning *of the Commentary* हे वृन्द ते तव चरणारविन्दं नुम स्तुम । गाङ्गेय स्वर्णस्य तथा चाम्पेयतडितोर्विनिन्दिरुचीनां प्रवाहेण स्नपितमात्मवृन्दं आत्मीयसमूहो यया हे तादृशि बन्धूकवन्धु पुष्पस्यद्युतिरिव द्युतिर्यस्य एवम्भूतोदिव्यवासो यस्या हे तादृशि ।

Text

गाङ्गेयचाम्पेयतडिद्विनिन्दिरोचिःप्रवाहस्नपितात्मवृन्दे ।
बन्धूकबन्धुद्युतिदिव्यवासो वृन्दे नुमस्ते चरणारविन्दम् ॥ १ ॥
बिम्बाधरोदित्वरमन्दहास्यनासाग्रमुक्ताद्युतिदीपितास्ये ।
विचित्ररत्नाभरणश्रियाढ्ये वृन्दे नुमस्ते चरणारविन्दम् ॥ २ ॥
समस्तवैकुण्ठशिरोमणौ श्रीकृष्णस्य वृन्दावनधन्यधामनि ।
दत्ताधिकारे वृषभानुपुत्र्या वृन्दे नुमस्ते चरणारविन्दम् ॥ ३ ॥
त्वदाज्ञया पल्लवपुष्पभृङ्गमृगादिभिर्माधवकेलिकुञ्जाः ।
मध्वादिभिर्भान्ति विभूष्यमाणा वृन्दे नुमस्ते चरणारविन्दम् ॥ ४ ॥
त्वदीयदूत्येन निकुञ्जयूनोरत्युत्कयोः केलिविलाससिद्धिः ।
त्वत्सौभगं केन निरुच्यतां तद्वृन्दे नुमस्ते चरणारविन्दम् ॥ ५ ॥
रासाभिलाषो वसतिश्च वृन्दावने त्वदीशाङ्घ्रिसरोजसेवा ।
लभ्या च पुंसां कृपया तवैव वृन्दे नुमस्ते चरणारविन्दम् ॥ ६ ॥

त्वं कीर्त्यसे सात्वततन्त्रविद्भिर्लीलाभिधाना किल कृष्णशक्तिः ।
तवैव मूर्त्तिस्तुलसी नृलोके वृन्दे नुमस्ते चरणारविन्दम् ॥ ७ ॥
भक्त्या विहीना अपराधलक्षैः क्षिप्ताश्च कामादितरङ्गमध्ये ।
कृपामयि त्वां शरणं प्रपन्ना वृन्दे नुमस्ते चरणारविन्दम् । ८ ।
वृन्दाष्टकं यः शृणुयात् पठेद्वा वृन्दावनाधीशपदाब्जभृङ्गः ।
स प्राप्य वृन्दावननित्यवासं तत्प्रेमसेवां लभते कृतार्थः ॥ ९ ॥

Colophon *of the Text.* नास्ति ।

End *of the Commentary* भक्त्या रहिता लक्षापराधैश्च कामादीनां तरङ्गमध्ये क्षिप्ताश्च वयं हे कृपामयि त्वां शरणं प्रपन्नाः ॥ ८ ॥ पदाब्जयोर्भृङ्गः सन् वृन्दावननित्यवासं प्राप्य तत कृतार्थः सन् तयोः प्रेमसेवां लभते ।

Colophon *of the Commentary* इति श्रीवृन्दाष्टकम् ॥ * ॥

(3) शचीनन्दनविजयाष्टकम् । Śacīnandanavijayāṣṭakam, eight stanzas on the victory of Śacīnandana or Caitanya, by the same author.

Beginning *of the Commentary* श्रीकृष्णचैतन्यदेवस्य सर्वैव लीलातिमनोहरा तद्‌ग्रह्यावतारस्य प्रेमास्वादप्रेमदानमेव मुख्यप्रयोजनमतस्तत्सहितस्य तस्य विजयतां वर्णयति गदाधरेति—गदां कृपामयां प्रमाविष्ट श्रीकृष्णचैतन्यदेव आह—पाण्डितो गदाया अथवा स गां येन तेन गदा पर सर्वोत्तम अधर इति पाठेऽप्येष एवार्थः कथम अनिर्वचनीय एको तुल्यो गदाम्बुद इति मधुरमूर्त्तिर्मदा आलोकितमदा स घेनाम्बुदो हुवन् प्रेमोद्रेकेणाम्बुदत्व न प्रमाद अयन नैवद्योधृतनवाम्बुद एतान्धार निजदयाक च सन् शची नन्दनो भुवि लुण्ठन् विजयते विशेषेण जयते सर्वोत्कर्षेण वर्त्तते । विशब्देनाम अन्यावतारेषु प्रेमदानादेरभावात् एवैतीत्कर्ष्यते कृपादयवदस्यापि विजयता बोध्यति ॥ १ ॥

Text

गदाधर सदापर स किल बालमोलितो
मयार्चिता गदाम्बना मधुरमूर्त्तिरेकमदा ।
घनाम्बुद इव द्रुवन् प्रलनवाम्बुदो नैवद्य-
धृतम् भुवि निदयवाग्विजयते शचीनन्दन ॥ १ ॥
अलम्बितचरौ हरोद्यदितमावत क्व दय-
महाविनिदुधावघोरगुणकल्पसम्पादिकाम् ।

व्रजमहह श्रीदो न पुनरेव शाखी विनि
सान्द्रस्तवरैरिन्दो विजयते यशोनन्दन ॥ २ ॥
यदा किलिन्दसुताटे दत्र पठाव हस्त हरी
विना सलिल यामुना दधति किं सुधा भातव ।
मधिव दह सर्वसंघटितसम्पन्नाथाय
समापि यदिति मुरद् विजयते यशोनन्दन ॥ ३ ॥
मदाम्बुजदृशि दद्भवसपर्दीवंने यदा
सभुंद आप्तमा यदि नाधना रम् पदम् ।
न पादपति विकितान् विचनमठ सचिता
निति यतिथकाद्ये विजयते यशोनन्दन ॥ ४ ॥
क्व यामि करवानि किं क्व नु मया हरिर्लभ्यता
तमुदिश्य च मथे वदय वा प्रपदेत माम् ।
इति द्रवति पूर्वेन कलितमत्रकच दशा
स मूर्च्छयति मानवं विजयते यशोनन्दन ॥ ५ ॥
कराम्बुदद्रावरागुरुविषटादापदा
मम चलितम कुल निखिलमेव निर्मूलयन् ।
सुधा-मदनभीमद दिविशदा् कुपेलाश्रयन्
न यदिविधवं प्रभुर्विजयते यशोनन्दन ॥ ६ ॥
चर्य कचकमुकर प्रकटरत्नमुखे किरन्
कृपातुरतया व्रजप्रभवदय विश्वर ।
यदपि पदस्वरसुषुप्तनीरदृष्टेर्निजं
परम जगदादयम् विजयते यशोनन्दन ॥ ७ ॥
गतोऽसि मथुरां मम प्रियतमा विशाखा सखी
गता नु बत किं दशां वद कथं नु वेदानि ताम् ।
इतीव स निशीथया भजपते सुत प्रादित
यदीयरसचर्वणा विजयते यशोनन्दन ॥ ८ ॥
इद पठति योऽष्टकं गुणनिधे यशोनन्दन प्रभो
तव पदाम्बुजे स्फुरदमन्दविलम्भनान् ।
तमुज्ज्वलमति निजप्रणयिदर्पणोगुरुं
विधाय निजधामनि द्रुतमुरीकुरुष्व स्वयम् ॥ ९ ॥

hon *of the Text* इति यशोनन्दनविजयाष्टकम् ।

f the Commentary हे गुणनिधे तव पदाम्बुजे स्फुरदमन्दविलम्भनान् विधासयुक्तो

योऽदर्कं पठति स निर्मलमति निजधामनि दुर्लं स्वयमुरीकुरुत्व श्रीकृष्ण किं कृत्वा प्रणयिरूपवर्गानुगं विधाय। निजप्रणययुक्तो योरूप, रूपगोस्वामी तस्यानुगं विधाय कृत्वा अथवा निजप्रणयिरूपा ये वर्गा निजपार्ष-दर्गाः ॥ ८ ॥

Colophon *of the Commentary* नास्ति।

(4) सुरतकथामृताख्यं आर्य्याशतकम्। Suratakathāmṛtākhyam Āryā-atakam, one hundred Āryās on a discourse between Rādhā and Kṛṣṇa about their mutual affection, by the same author

Beginning *of the Commentary* श्रीराधाकृष्णाभ्यां नमः ॥

श्रीरूपगोस्वामिचरणै सुरतसूचकवाक्यानां सुरतापेक्षयाधिकानन्द जनकत्व स्फुटमुक्तम्। विदग्धमाधवकाव्यादौ विस्तार्थ्य लिखितश्चेत्यत सुरतादपि सुरतकथायाः अधिकानन्दजनकत्वमायातमत सुरतकथास्वादस्य दिग्दर्शनार्थं मेकादिवसीयसुरतकथामार्य्याशतकेन कथयितुमादौ श्रीरूपगोस्वामिनोर्थं प्रार्थनाश्लोक प्रमाणयति कदाहमित्यादि पद्ये मनुवाचाश्नोन्यमित्यथ परस्परकथने सुरतकथाभिन्नत्वासम्भवात सुरतकथाया एव रसबहुलात्व। सुरतकथैव सा कथा यदा श्रीकृष्ण प्राह—हे प्रिये मह्यमधरसुधा निकामं यद्येद्स्वित न वितरसीदं चिव अतिक्रपणोपि अनीषदान्यतमता दाद्यतमता कदाचिद्द धत्ते त्वम्‌नु मदनुभूतातिप्रसिद्धा दाक्षो ॥ १ ॥

Beginning *of the Text.* श्रीराधाकृष्णाभ्यां नमः ॥

कदाहं सेविष्ये व्रततिचमरीचामरमरुद्
विनोदेन क्रीडाकुसुमशयने न्यस्तवपुषौ।
दरीमौलप्रेमो धनमधुरकण्ठिप्रदलको
नुवाचावन्योन्य प्रणयधुवावाविह युवाम् ॥ १ ॥

कृष्ण —

चिरमिदं मेह यदत्तो वितरस्यधरसुधां निकामं मे।
अतिकृपणोपि कदाचिददान्यतमता जगं प्रिये धत्से ॥ १ ॥
स्वयमपि न याति दाने प्रत्युत हृदि रत्नाधिका सभने।
अधरसुधीत्तमविद्या विबुधवराम मे देहि ॥ २ ॥
स्वान्ते विशति भवतीं स्वान्तेवासिस्थितिस्थिवे।
नवि किमु पूर्व्वे भादास्त्वमितामममीषामपि विदुष्यन्ती तव ॥ ३ ॥

राधा

कुसुमरसपीनतिलम्भानिर्मूलनतनकोमलोद्गारे ।
प्रथयसि किमु निजसख्ये ख्यातं पाण्डित्यमसि नैव ॥ ४ ॥
देवाधिपधनुषामपि मयि याञ्चा यत समेव सुहृदर्थ्या ।
स्मरार्त्ते तव हसे वाते रुष्टाभिवैदने तस्मात् ॥ ५ ॥
स्वयमपि परमोत्कर्षे राधा मधुतो तवैव वेदा ।
भुवनपवनमपि चेदं कुसुमायुधपीडनं यदहो ॥ ६ ॥

End *of the Text*

प्रविशतु सखे सखेऽयं मुक्तिमधुपं जगमत्र ।
गाने निमील्य गुण्यौ श्रवणपराजी पिधाय यत्नात् ॥ १०१ ॥
काव्यदर्शितैर्नवाभिर्लक्षणमथाने तावद्गलन ।
योगस्तु गमनमिव प्रत्यहमोचितं निदधातु ॥ १०२ ॥
कमलकलितैर्निश्वसिते स्मरभयतो स्वामिनीरवाप्नोत्पम् ।
निद्रालहिमवेष्ट प्रमोदसिद्धा वयं जन मृगताम् ॥ १०३ ॥
राधाकुण्डतटस्थितवाससम्पदां मद कोऽयम् ।
किमु वाञ्छितमतिदुर्लभे वस्तुनि तस्मै समास्तु सभाव्यम् ॥ १०४ ॥
अविरतगुणाकुलिते शाके रूपार्णस्थिते दिवाधीशे ।
सुरतकथ सततमुदगादुदयत भक्तहृदयमसि ॥ १०५ ॥

Colophon *of the Text* सुरतकथामृताख्यानाख्यं शतकं सम्पूर्णम् ।

End *of the Commentary* ग्रन्थकर्त्ता भावावेशेनाभिलाषं कृत्वा पश्चात्कुण्डे केय देशोदयात् स्वस्य सर्वायोग्यतां मत्वा पुनर्विचारितं केनापि मदनामृत । एतादृश को वा मद येन मम तादृशी वाञ्छा जाता । ततो विचार्य वितर्कयन्नाह— राधाकुण्डतटे स्थिरं स्थितिरेव वासरूप महासम्पदा यथेष्ट मतिशो मद । समते तादृशमदं विना अतिदुर्लभवस्तुनि तयो सेवारूपे मम वाञ्छितं किमु सभाव्यमस्तु नेत्यर्थः । तदाच येन केनापि प्रकारेण यदि राधाकुण्डतटे वास स्यात् तदा एतादृशी वाञ्छा स्वयमधीदितिति भाव ॥ अङ्कस्य वामा गतिरिति देतो खं शून्यं वसु अट पञ्च एक १०८ ॥ एतद्गुणिते १६०० शीकृष्णतनस्थकशाके रूपेति ख्यातमासि सुरतकथाख्यमधतहृद यात् भक्तहृदयाकाशे सुदानन्द भागात् ॥ १०५ ॥

Colophon. नास्ति ।

(6) वृन्दावनाष्टकम् । Vṛndāvanāṣṭakam or the eight stanzas on the greatness of Vṛndāvana, by the same author

Beginning *of the Commentary* योगसिद्ध्यादिर्मम मास्तु प्रेमापि चेद्यदि न स्यात् मास्तु न भवतु ममतु वृन्दावने तदासनियमेन वासोऽस्तु ॥ १ ॥

Beginning *of the Text* नम श्रीवृन्दावनाय ॥

न योगसिद्धिर्न ममास्तु मोक्षो वैकुण्ठलोकेऽपि न पार्षदत्वम् ।
प्रेमापि न स्यादिति चेत्तरां तु ममास्तु वृन्दावन एव वासः ॥ १ ॥
तार्क्ष्यं नहुषं विधिर्यद्यपि सकलभूतानविरदवोऽपि
कोऽप्येव माधुर्यधुरी तदस्मिन् ममास्तु वृन्दावन एव वासः ॥

End *of the Text*

सदा रुदन्तो मुखा विहगा रौदन्ति कुजन्ति पिकालिकीरा ।
शिखण्डिनो यत्र नटन्ति तस्मिन् ममास्तु वृन्दावन एव वासः ॥ ८ ॥
वृन्दावनस्याष्टकमेतदुच्चैः पठन्ति ये निश्चलबुद्धयस्ते ।
वृन्दावनेशाङ्घ्रिसरोजसेवां साक्षाल्लभन्ते जनुषोऽन्त एव ॥ ९ ॥

Colophon *of the Text* नास्ति ।

End *of the Commentary* वृन्दावनमयौ श्रीराधाकृष्णयौ ॥ ९ ॥

Colophon *of the Commentary* नास्ति ।

(7) सङ्कल्पकल्पद्रुमम् । Saṁkalpakalpadrumam one hundred and four stanzas on prayer to Rādhā by the same author

Beginning *of the Commentary* राधिकाप्रार्थनतत्त्वमारभ्य मस्तकपर्यन्त वर्णयित्वा अधुना तस्या निकटे प्रार्थनां करोति शतश्लोकैः — हे वृन्दावनेश्वरि, हे यौवन रूपादीनां जलधिस्वरूपे त्वं अवधेहि, तव दासीभवानि दासीभूत्वा आत्म सहितां आलिभिः परिवृतां च त्वां सुखयानि इदमेव अहं याचे ॥ १ ॥

Beginning *of the Text.* नमो वृन्दावनेश्वर्यै ।

वृन्दावनेश्वरि वयोगुणरूपलीला
सौभाग्यकेलिकरुणाजलधेऽवधेहि ।
दासीभवानि सुखयानि सदा सकान्तां
त्वामालिभिः परिवृतामिदमेव याचे ॥ १ ॥

End *of the Text*

वृन्दावनावनिपते जय सोम सोम
मौले सनन्दनसनातननादिभिरीड्य ।
गोपीश्वर व्रजविलासि युगाङ्घ्रिपद्मे
प्रेम प्रयच्छ निरुपाधि नमो नमस्ते ॥ १०२ ॥
दिव्याश्चा किल वासना भजत रे वृन्दावन तत्र चे
राधाकृष्णविलासवारिधिरसास्वादे न चेद्विन्दथ ।
त्यक्तुं शक्नुत न स्पृहामपि पुनस्तत्रैव तद्वर्त्मनी
विश्वेशा नयते ममैव सतत सङ्कल्पकल्पद्रुमम् ॥ १०३ ॥

Colophon *of the Text* नास्ति ।

End *of the Commentary* रे मम तद्वृत्तय यूयं वृन्दावनं भजत । तत्र वृन्दावने चेद्यदि तं प्रविश्य राधाकृष्णविलासवारिधेः रसास्वादं न विन्दथ तत्र विलासरसास्वादे स्पृहामपि त्यक्तुं न शक्नुत तदा विश्वनाथ' विशिष्टा श्रद्धा यासु ता श्रद्धान्विता वा मम तद्वृत्तय इमं सङ्कल्पकल्पद्रुमं नयत । अस्य पाठादेव सम्यक् रसास्वादोऽन्येषामपि भविष्यतीति । १०४ ॥

Colophon *of the Commentary* नास्ति ।

(8) राधिकाध्यानामृतम् । Rādhikādhyānāmṛitam, *consisting of thirty-two stanzas on meditation of Rādhikā, by the same author*

Beginning *of the Commentary* श्रीवृन्दावनेश्वर्या ध्यानामृतं शाखिना श्लोकेराष तडिदिति स्वकान्त्या करणभूतया तडिताद्विभास कान्त्या प्रहसतिम दग्धवितानस्ता स्वरूपस्य विलास कस्य जगत्य वर्ण्यविवर्णनविषयोऽस्तु न कस्यापीत्यर्थः । सुधा अमृतं ऋषीदृक सुरभ्यादुग्धादि पयासत इति भाव मधवपाऽपरोपि प्राकृतत्वात् पश्चादेवतादिजन्यत्वाच्च श्रीकृ कर्णे क' रोचक एव न तथा इव गुणमाधुर्यादिभि पूर्ण इति भाव । १ ।

Beginning *of the Text* श्रीवृन्दावनेश्वर्यै नमः ।

तडिच्चम्पकस्वर्णकाश्मीरभास
स्वकान्त्या भृशं दग्धविभ्राजिलास ।
स्वरूपस्य तस्यास्तु कस्यास्तु वर्ण्यं
सुधीर्वर्द्धको नाम यत्रोऽपि कर्णे ॥ १ ॥

End *of the Text*

सज्जागर्ति तस्याः परीवारचैत
कटेऽनुचर्य रम्यलीलासमन ।
अथाप्यष्टयामिकामुष्या सपर्या
यथाकालमाचर्य्यते तेन चर्या ॥ १२ ॥

Colophon *of the Text* इति श्रीराधिकाष्टयामामृतम् ॥

End *of the Commentary.* तस्याः राधिकायाः यः परीवारस्तस्य चैतन्यः रम्यलीलासमनमहारासकर्पूरलिप्सीमानित्यवर अनुचर्य जागर्ति परिवारपदेन साधकभक्तोऽपि तदभिमानी तस्य चतसि यदि सदा महारासलीला जागर्ति तदा तेनापि अमुष्या अष्टयामिकी चर्या सपर्या तेन परीवारेण यथाकालमाचर्य्यते क्रियते अनेन ध्यानेन तस्य फलमिदमुक्तम् ॥ १२ ॥

Colophon *of the Commentary* इति श्रीराधिकाष्टयामामृतव्याख्या ॥ • ॥

(9) **स्वप्नविलासामृतम् ।** Svapnavilasamṛtam nine stanzas describing a dream of Krisna about Radha, by the same author

प्रत्यक्षिन् श्रीकृष्णकर्तृक राधिकास्वप्रदर्शनवर्णनम् नवभि श्लोकैर्विलसति ।

(10) **जगन्मोहनमिष्टदेवम् ।** Jaganmohanamiṣṭadevam, a prayer *to Jaganmohana, the God of special worship consisting of nine* stanzas, by the same author.

तत्रापि जगन्मोहनमिष्टदेवस्य सकाशे नव प्रार्थना श्लोका वर्तन्ते ।

(11) **गीतावलि ।** Gitavalih, consisting of songs on Kriṣṇalila, by the same author

Beginning *of the Commentary* श्रीगाविन्देत्यादीनि सम्बोधनपदानि । व्रजजने सह भगंजनकर्तृकैवा गीता लीलाया गाथा कथा यस्य ह तथाभूत कृपया मां प्रेमसुधा पायय । तथा कृपया मां बहुधा बहुप्रकारां निजसेवां कारय । कृपया कारय इत्यादि पदेन प्रेमसुधापान सेवादौ च कृपाकृपां विना स्वस्य सामर्थ्याभावो ध्वनित । मधुरिमो गरिमा गौरवेण सरस करुणालक्ष यशोधनकौशस्य विकास तत् तथा चातिमधुरं सरस कृपाकटाक्ष कृपया मामनुभावय अनुभवं कारय । यदा मधुरिम्णो गरिमा यत्र ह तथाभूत ह सरस हे करुणामय इत्यादि पृथक् पदानि ।

Beginning *of the Text* अथ श्रीतास्वी ।

पावन रूपया प्रेमसुधा मां कारय निजसेवां वसुधा मां श्रीगोविन्दमदन गोपालगोपीनाथ । श्रीकृष्ण दर जननमदैवतीलामाया । मधुरिमपरिम सरयकदयान्दवनीवनकीचविकार । मानमुमापद मावय निजगुणदर कलापविकास । श्रीवृन्दावनकलविहारिति राधे हरिदयिते । नव नित्य चरणसरोजलग मानुदरीकृष्ण भणित ॥ १ ॥

End *of the Text* मदनमूर्ति कृष गोविन्द इन्दुनिलिदिश मयि निजरसदा मां जीवय मन्दस्मित मुखया । पीतवसन मम कलय मनो नवनीलनलिनकमनीयतनो । वल्लव मदनदर्शन विभो बल्लभ मानुदरीकृष्ण भो ॥ ११ ॥

Colophon *of the Text* समाप्तं सदागतलहरी ।

End *of the Commentary* पीत वसन यस्य स नवनीलनलिनादपि कमनीया तनुर्यस्य मम मनसापि क्षणमपि कलय प्रेरय । तथा च भगवत्प्रेरण विना भगवद्रूप गुणमाधुर्यादौ मनस प्रवृत्ति न भवतीति च ध्वनित । वल्लवत्वात् सर्वदाकलत्वात् विषयाभिनिवेश एव जायते । मदनगोपस्य मदनजाय वर्तन दर्शिन विरोधभूतवदय । हे विभो सर्वं कर्तुं समर्थं वल्लभ भो प्रिय इति पदद्वयम । स्व यथा प्रियोऽभिप्रेतया मानुदरीकृष्ण श्रीकृष्णचैतन्य । पददर्शनमवमिति ॥ ११ ॥

Colophon *of the Commentary* नास्ति ।

No 100 पदकल्पतरु । Padakalpataruh Substance, country made white paper, 15 × 6 inches. Folia, 459 Lines, 12 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance, nearly fresh Verse. Not correct. Incomplete

An anthology of Padas or Bengali songs of Vaiṣṇava poets collected under the name of Padakalpataru by Vaiṣṇavadāsa. In this work two introductory verses only are in Sanskrit

Beginning. श्रीकृष्णचैतन्यचन्द्राय नमः

वन्देऽहं श्रीगुरोः श्रीयुतपदकमलं श्रीगुरून् वैष्णवांश्च

श्रीरूपं साग्रजातं सहगणरघुनाथान्वितं तं सजीवम् ।

नादेन सार्द्धं परिजनसहितं कृष्णचैतन्यदेवम्
श्रीराधाकृष्णपादान् सहचरनिलयान् श्रीनिवासान्वितांश्च ॥
वन्दे श्रीकृष्णचैतन्य कारुण्यातीतविग्रहम् ।
यल्लीलाकारुण्यातीतधामभक्त्यादिभि सह ।

पुस्तकेऽस्मिन् श्रीवैष्णवदाससङ्कलितानि वैष्णवगीतानि वर्त्तन्ते, तत्र पदकल्पतरुनाम्ना प्रसिद्धो ऽयं निबन्धः ।

No 101. श्रीमन्नामामृतसमुद्र । Śrīmannamāmṛtasamudrah
Substance, country made white paper, 10 x 4 inches Folia, 8 Lines, 13 in a page Character Bengali Date, ? Appearance, not old Verse. Not correct Complete

A Bengali poem invoking Gauranga and his followers, by Narahari Dāsa

पुस्तकेऽस्मिन् श्रीनरहरिदासकृतानि श्रीगौराङ्गतत्सहचरसम्बोधनपदानि सन्ति बङ्गभाषा लिखितानि पद्यानि सन्ति ।

No 102 श्रीराधाकृष्णपूजापद्धतिनिबन्ध । Śrīradhākṛṣṇapujā paddhatinibandhah Substance, white foolscap paper 12 x 4 inches Folia, 7 Lines, 4 8 in a page Character Bengali Date, ? Appearance, nearly fresh Verse and prose Generally correct Complete

A manual of worship of Radha and Kṛṣṇa In the beginning the superiority of Radha over her companions has been established from the authority of several Puranas

Beginning. श्रीश्रीराधाकृष्णाभ्यां नमः । श्रीराधाया प्राधान्यम् ।
पाद्मे कार्त्तिकमाहात्म्ये उत्तरखण्डे तत्कृष्णसङ्गे ।
यथा राधा प्रिया विष्णोस्तस्याः कुण्डं तथा प्रियम् ।
सर्व्वगोपीषु सैवैका विष्णोरत्यन्तवल्लभा ॥ इति
अतएव मात्स्ये शक्तित्वसाधारण्येनाभिन्नतया गणनायामपि तस्या एव वृन्दावने प्राधान्याभिप्रायेणाह ।

वाराणस्यां विशालाक्षी विमला पुरुषोत्तमे।
रुक्मिणी द्वारवत्यान्तु राधा वृन्दावने वने॥ इति

तथाच बृहद्गौतमीये तत्रा एव मन्त्रकथने—

देवी कृष्णमयी प्रोक्ता राधिका परदेवता।
सर्वलक्ष्मीमयी सर्वकान्तिः सम्मोहिनी परा॥ इति

ऋक्परिशिष्टश्रुतावपि

राधया माधवो देवो माधवेनैव राधिका।
विभ्राजन्ते जनेष्विति।

अतएवाह अनयाराधितो नूनमित्यादि। भविष्योत्तरे सूर्यमे—

गोपालिपालिका धन्या विशाखाख्या धनिष्ठिका।
राधानुराधा सोमाभा तारका दशमी तथा॥ इति

विशाखा ध्याननिष्ठिकेति पाठान्तरम्। तथा दशम्यपि तारकानाम्न्येवेत्यथ।
दशमीत्यप्येक नाम वा।

After this it enumerates thirty-two bodily signs of a Mahāpurusa, thus—

पञ्च दीर्घं पञ्च सूक्ष्मं सप्त रक्तं षडुन्नतम्।
त्रिह्रस्व पृथु गम्भीरं द्वात्रिंशल्लक्षणामहान्॥
बाहू नेत्रान्तरञ्चैव जानुजङ्घे तथैव च।
स्तनयोरन्तरञ्चैव पञ्च दीर्घं प्रशस्यते॥
सूक्ष्माण्यङ्गुलिपर्वाणि दन्तकेशनखत्वच
पञ्च सूक्ष्माणि यस्यैव न नरा दीर्घजीविन।
पाणिपादतलौ रक्तौ नखान्तरदशानि च।
जिह्वाधरोष्ठतालुश्च सप्त रक्तं प्रशस्यते॥
नासाभिश्च दन्ताश्च ललाटश्च शिरस्तथा।
हृदयञ्चैव विज्ञेयमुन्नतं षट् प्रशस्यते॥
ग्रीवा चैव कटिश्चैव तद्वोदरमेव च।
ह्रस्वानि यौनि वै यस्य ते नरा दीर्घजीविन॥
स्वरोरश्च नाभिश्च त्रिकमेव त्रिधोदित।
भाल वक्ष कटीश्च त्रित्रिभैर्व प्रशस्यते॥

After this the Sakhis or *female companions of Rādhā and Krsna* are thus enumerated—

मङ्गलायै ॥ १ ॥ विशाखा ॥ २ ॥ सुचित्रा ॥ ३ ॥ चम्पकलता ॥ ४ ॥
रङ्गदेवी ॥ ५ ॥ सुदेवी ॥ ६ ॥ तुङ्गविद्या ॥ ७ ॥ इन्दुरेखा ॥ ८ ॥
॥ ९ ॥ धन्या ॥ १० ॥ भद्रा ॥ ११ ॥ चन्द्रावली ॥ १२ ॥

End. अथ पूजाविधि ।
अनेनैव क्रमादिदलपद्मान् व्रजपालकान् सम्पूज्य ततोऽष्टदलादिकं व्रजपालेभ्यो नमः । इत्यनेन क्रमविधानेन संपूजयेत् ॥ अथ श्रीकृष्णायुधाः । पाञ्चजन्यशङ्ख ॥ १ ॥ सुदर्शनचक्रम् ॥ २ ॥ कौमोदकी गदा ॥ ३ ॥ पद्म ॥ ४ ॥ शार्ङ्गधनु ॥ ५ ॥ एतान्यायुधानि च सम्पूज्य ततः श्रीकृष्णस्य सर्वायुधेभ्यो नमः ॥ इत्यनेन क्रमविधानेन संपूज्य विसर्जयेदिति । समाप्तम् । आगच्छेति विसर्जनवाक्यं क्षम्योपचारपूर्णमत्रेति चैवम् ।

क्लीँ कृष्णाय गोविन्दाय गोपीजनवल्लभाय स्वाहा । इत्यष्टादशाक्षरमंत्रो दशाक्षरमहामन्त्रराज ॥ ८ ॥ १८ ॥ श्रीँ राधायै नमः ॥ इति षडक्षर मन्त्रराज ॥ क्लीँ कामदेवाय विद्महे पुष्पबाणाय धीमहि तन्नोऽनङ्गः प्रचोदयात् ॥ इति कामगायत्री ॥ श्रीँ गान्धर्विकायै विद्महे कृष्णप्रियायै धीमहि तन्नो राधा प्रचोदयात् । इति राधागायत्री ॥ * ॥ ० ॥ * ॥ ० ॥ गोपीनाथाय विद्महे गोपीवल्लभाय धीमहि तन्नो कृष्ण प्रचोदयात् ॥ इति गोपालगायत्री ॥ * ॥ ० ॥ * ॥ ० ॥ ॐ नमो नारायणाय ॥ इति अष्टाक्षरमन्त्रराज । ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ इति द्वादशाक्षरमन्त्रराज ।

Colophon. शान्ति ।

विषयः श्रीकृष्णराधापूजापद्धतिविषयोऽयं निबन्ध ।

No. 103. गोविन्दलीलामृतम् । Govindalīlāmṛitam Substance, country made colourless paper, 11 × 4 inches Folia, 223 (of which fol. 1–113 both including and fol 123 134 both including are wanting) Lines, 3-5 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance, very old Verse Not correct. *Incomplete*

A poem relating the adventures of Kṛiṣṇa at Vṛindāvana, by Raghunātha Bhatta, complete in twenty-three chapters already described.

विषयस्तूक्तपूर्वम् ।

No. 104. हरिभक्तिविलासटीका (दिग्दर्शिनी) । Haribhaktivilāsaṭīkā (Digdarśinī Substance country made white paper, 10 × 4 inches. Folia, 20 Lines, 7–3 in a page. Character, Bengali Date ? Appearance, nearly fresh Prose Not correct Incomplete

The commentary on the Haribhaktivilāsa, entitled Digdarśinī, already described This Codex contains upto the end of the first chapter only

पुस्तकेऽस्मिन् हरिभक्तिविलासटीकाया दिग्दर्शिन्याः प्रथमविलासमात्रं वर्त्तते ।

Under this No we find also a fragment of the text of the Haribhaktivilāsa.

पुस्तकेऽस्मिन् हरिभक्तिविलासस्यापि कतिपयपत्राणि सन्ति ।

No. 105. उज्ज्वलनीलमणि । *Ujjvalanīlamaṇih Substance, country made white paper, 14 × 4 inches Folia, 105 Lines, 5–7 in a page* Character, Bengali Date, ? Appearance, old Prose and verse. Generally correct. Complete

Another complete copy of the Ujjvalanīlamaṇih, described before

विवरणमुक्तपूर्व्वम् ।

No. 106. मुक्ताचरितम् । Muktācaritam Substance, country made white paper, 15 × 5 inches. Folia, 48 Lines, 3–10 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance, very old Prose Not correct. Complete.

A story in prose supposed to be told by Kṛṣṇa under the name of Muktācarita. Anonymous. In order to make the purport of the work clear to the readers we quote below the introductory part of it in extenso.

Beginning. श्रीराधागोविन्दौ जयताम् ।

कन्दर्पकोटिरम्याय स्फुरदिन्दीवरत्विषे ।
जगन्मोहनलीलाय नमो गोपेन्द्रसूनवे ॥
कथञ्चित्कथञ्चिल्लाभ्यौ सुखानां मज्जितात्मनो ।
निर्मोजयार्थिनोर्वन्दे राधामाधवयोर्युगम् ॥
निजाङ्गमुक्तखिता भक्तिसुधामर्पयितुं क्षितौ ।
उदितं तं शचीगर्भव्योम्नि पूर्णं विधुं भजे ॥
नामश्रेष्ठं मनुमपि शचीपुत्रमत्र स्वरूपं
रूपं तस्याग्रजमुरुपुरीं माथुरीं गोष्ठवाटीम् ।
राधाकुण्डं गिरिवरमहो राधिकामाधवाशां
प्राप्तो यस्य प्रथितकृपया श्रीगुरुं तं नतोऽस्मि ॥
हरिचरितामृतलहरीं वृन्दाविपिनाम्बुराशिसंभूताम् ।
रसवद्वृन्दारकगणपरमानन्दाय सन्तनुम ॥

एकदा किञ्चिन्मानव्यतपूर्व्वहसालया सत्यभामया कृष्ण साकूतं पृष्ट —

लतासौ मधुरा कस्मिन् जायन्ते धन्यगौव्रति ।
नाथ मत्कङ्कणस्यास्य यासां मुक्ताफलं फलम् ॥

ततस्तद्वृत्तान्तस्मरणात् कृष्ण सानन्दनिर्वेदमिवाह —

गतः स कालो यत्रासीन्मुक्तानां जन्म वल्लीषु
वर्त्तन्ते साम्प्रतं तासां हेतव शुक्तिसंपुटा ॥

ततस्तदपूर्व्वं श्रुत्वा सविशेषश्रवणोत्कण्ठितया भामयेरित कृष्ण पुनराह । एकदा कार्त्तिके मासि गोकुले गोवर्द्धनगिरौ दीपमालिका महोत्सव आसीत् । तत्र सर्व्वो जनो विविधनैपथ्यसामग्रीणां संस्काराय साधनाय च परमासक्तोऽभूत् । गोप्यश्च महाविरतसाधना भवन्तो भूषणार्थं नानालङ्कारसंस्कारसाधनपरा बभूवु । राधा तु मामधरणाख्य सरसीतीरोपान्तमाधवीवनमालिकायां स्वसखीसमुदयेन परमोत्तमसुक्ताभि विविधभूषणानि रचयितुमारेभे । मया च विचक्षणेतियथार्थनामकीर कुमारमुखतस्तच्छ्रुत्वा सकौतुकं तत्र गत्वाऽतिप्रेमास्पदस्य हंसी-हरिणीति नाम्नोर्धेनुयुगलस्य भूषणोत्सवेन तासां सकाशात् प्रार्थितानि + + +

\+ + + + + + +

ततस्ताभिरीषत्स्मित्वाऽन्योन्यमालोकयन्तीनां मध्ये प्रगल्भा ललिता विहस्य शरीरमिव व्याजहार । अये नागर एतानि बहुमूल्यानि मौक्तिकानि

राजमहिषीयोग्यानि तव महिषीणामेवालङ्क्रियार्थे सत्यमभिरूपाणि कथं न दास्याम । ततश्च श्रुत्वा मया कौतुकेनाविष्टेन साथा पुनः पुनरिदमेवोक्तं । भो प्रियसुहृदा सर्वाण्यपि यदि न देयानि तदा वदाम्यहमपि धेनुयुगलमङ्गचतुष्टयभूषापर्याप्तान्येवापि दीयन्तां । ततो ललिता सर्वाणि मौक्तिकानि पुनः पुनश्चालयन्ती भूय आह । हे कृष्ण किं करोमि तव धेनुयोग्यमेकमपि नास्ति । तदाहमुक्तवान् । अयि परमचतुरे ललिते तिष्ठ तिष्ठ चह कार्पण्यभागिनि यथा राधा वस्तु न भक्ष्य इत्यपास्य सत्वरमम्बा गोवर्धनमायान्त्यात् मातरैहि मे मौक्तिकानि अहं तु तानि क्षेत्र केदारे वपामीति पुनः पुनरवोचम् । ततो माताविहसन्ती कथं न मौक्तिकानि प्ररोहन्ति तदा मया तत्र मातरवश्यमेव दीयन्तां दिनचतुष्टयान्तरे तानि प्ररूढानि भवन्त्येव साक्षात्कारिष्यामि । इत्यभिनिवेशपरिहाराय मय्या तया दत्तानि बहूनि मौक्तिकानि । मया गोकुलजलाशयतटसमीपवर्तिनि यमुनोपकण्ठे पीवलवयस्यगाढा केदारिका निष्पाद्य सहासं प्रयत्नेन क्षोदु बालुचित् गोपीषु तन्मुग्धा सा पुनः परितो हसिताक्षैर्निविडोन्नता

\+ + + + + + +

मया स्वगृहाद्गावो गर्वा घटाभि पयोभिरेव ता दर्शयता सम्यक् सेव क्रियतञ्च । ततश्चतुर्थदिवस एव मौक्तिकानि प्ररूढानि तदङ्कुरोद्गमविशेषेण मया मातुरवलम्ब्य दर्शिता तदङ्कुरा दर्शिता । ततो नातिविलम्बेन मुक्तावल्लिका मौक्तिकलता विस्तारिण्यः समालोक्य समीपवर्तिना कदम्बानामुपरिष्टात् क्रमशारोहिता । ततोऽद्भुतविचित्रनिजमौक्तिकैरपि विलक्षणानि दर्शित मुक्ताफलानि तासु जातानि तानि दृष्ट्वा व्रजवासिनां विस्मयोऽभवद्भत

End. तत सर्वाद्भुतमुद्वीक्ष्य ललिता तदवहरणेन मानन्दमानन्दिता राधां प्रत्याचचक्षे । तदनु ललिताविशाखादय सख्योऽपि परस्पर तत्र मधुराम्बराभूषणादाय । ततश्च स्वयमेव तथा तत्पशुरत्नादुत्तमौक्तिकदत्तेन सम्यगति स्वमणुक च परं सखीभ्य पुनराश्चर्यतरकौतुकालम्बमाधुर्यामृत मिथश्चरणक्रीडाविनोदेन विष्णु । सख । कौतुकविलासारामसमर्पणालिव ततस्तत । कृष्ण । किं पुन नीतम्य तदर्थं तदतिचर्वणतया इति विस्तरशास्त्रानुचारकौतुकाविष्टा मुक्ती निषेध तदनु प्रावल्ली कवि मे श्रोत्रानुरूपा राधास्वीति कण्ठं समर्पयं मधुर मा सदा परिभाष्य मुक्तमञ्जुदीर्घभुजाय निवेदयामास । अवलाना च मधुरोलाप निजमाटिकालयेन तं कौतुकी मुमोचाशीत् । + + +

\+ + + + तदामोदित मधुरोदारा नयनोत्सवपूर

इत्थमादिश्रीजगन्नाथर गोकुलपुरप्रवेशसम्पादयित्रीं परममङ्गलकृतोज्ज्वलित यात्रां विधाय सविनयमिश्रेण श्रीमदग्रजमहानुभावं गोकुलजनमात्रमनुग्-कांक्षितमपि द्वारकापुराभिमानमनर्थमभिमंत्रस्य सार्द्धमुद्धवदारुकाभ्यां श्रीमता नान्दीमुखीपादेन श्रीगोकुलोपकण्ठमासाद्य प्रमदसम्भृतचिराभिलषित निजाभीष्टगृहाभिगमनविधानप्रमाणेन. श्रीमति निजभवनपुरि शुभप्रवेशमङ्गलं करिष्यतीति सुहृद् सम्भ्रमध्वनिना निर्णीतमस्तीति तत् परिवेशितमधुरसमा-चारसुधासारमानन्दासारचुम्बिता श्रवणपथके समाधाय परमसौभाग्यवती सत्यभामा श्रीमुकुन्दं सल्लाप। सखि समञ्जसे एतन्मधुरसरसवार्त्तावय-श्रादरोमोहकाङ्क्षिताह श्रीयादवेन्द्रेण सार्द्धं गोष्ठेन्द्रगोष्ठमवाप्य राधाश्रीकृ-ष्णयोरभेदाभ्यास वाञ्छितुमभिलषामि। समञ्जसा—सखि तथैव सर्वथा भवतु भवत्या इति ॥ ० ॥

आदरादनुरूपं दर्शितं याचे पुनः पुनः ।
श्रीमद्रूपपदाम्भोजधूलिर्भूया भवे भवे ॥ ० ॥
यस्यादाद्रसधया मयोचितधिया मुक्ताचरित्रैर्मया
गुम्फं पुष्पभरैर्व्यधायि य इह श्रीरूपसंजिघ्रया ।
श्रीवाञ्छास मदंकश्रीचिततनीलस्येव द्रुक षट्पदी
प्रायेण परिभुषितं तु ततुतां तत्केलिश्रीभृत्कथी ॥
मुक्ताचरितपुष्पोघैर्गुम्फ गुम्फितमद्भुतं ।
वर्त्तयतु यत्प्रसादात् श्रीमद्रूपनवोदक ॥
यस्य सङ्कल्पतोऽद्भुता मया मौक्तिकोत्सवकथा प्रचारिता ।
तस्य कृष्णकविभूपतेर्व्रजे सङ्गतिर्भवतु मे भवे भवे ॥ ० ॥

Colophon. इति मुक्ताचरितं समाप्तम्। यस्य श्रवणमात्रेण पापविशुद्धी भवति यत्र भूतेन दुष्टदुर्गतदुर्ज्जनदुराचारदीनहीनपतिताधमपापिष्ठपामरलब्धधीन केनचित् रसिकदासनाम्ना मजमूर्खतोधिकतरेण प्रेमशून्यनिष्फलप्राण भूतेन लिखितम् ॥ ० ॥ * ॥ ० ॥

विवरणम्—मुक्ताचरितं नाम गोकुले श्रीकृष्णकर्तृकसकलमुक्ताफलविषयकाख्यानविषयोऽयम्

No. 107. रसनिरूपणग्रन्थः। *Rasanirūpaṇagranthaḥ* Substance, white foolscap paper, 14 × 5 inches *Folia*, 12 *Lines*, 8 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance, *not fresh*, *torn* in parts Prose and verse Not correct *Incomplete*

A w rk treating of Rasas or sentiments and Bhāvas or emotions with their varieties each illustrated with a Sanskrit verse on the adventures of Kṛṣṇa and Radhā as hero and heroin and their companions Anonymous

Beginning श्रीश्रीकृष्णचैतन्यचन्द्राय नमः ।

अखिलालम्बना गीता कृष्णस्य च वल्लभा

अथ विषयालम्बनं नायकचूड़ामणि श्रीकृष्ण । यथा—

पदद्युतिविनिर्धूतशरद्राकेन्दुपीडृति

दृंगबलकलानटीपटिमभिर्मनोहारिणी

स्फुरन्नवघनाकृति परमदिव्यलीलानिधि

क्रियात्तु वो जनमयोयुवतिभाग्यसिद्धिर्मुदम् ।

अयं सुरम्यो मधुर सर्वसल्लक्षणान्वित ।

बलीयान्नवतारुण्यो वावदूक प्रियम्वद ।

सुधी सप्रतिभोधीरोविदग्धश्चतुर सुखी ।

कृतज्ञो दक्षिण प्रेमवश्योगम्भीरताम्बुधी ।

वरीयान् कीर्तिमान् नारीमोहनो नित्यनूतन ।

अतुल्यकेलिसौन्दर्यप्रेष्ठवंशीस्वनाङ्कित ।

इत्यादयोऽस्य मधुरे गुणा कृष्णस्य कीर्तिता

उदाहृतिरमीषां तु पूर्वमेव यदीरिता ।

प्रथम गोकुलमदुरादारकास क्रमेण पूर्णतम, पूर्णतर पूर्ण इति त्रिविध

End नास्ति ।

Colophon नास्ति ।

विवरणम्—रसविषयकग्रन्थविशेष ।

No 108 महाप्रभुरकरचा । Mahāprabhurkaracā Substance, country m de white p p r 12 × 4 inches Foli 10 Lines, 8 13 in a page Character, Bengali Date ? Appearance not fresh Not correct Complete

Bengali songs of special character on Caitanya life and exploits with the na ne of Mahāprabhurkaracā by Vāsu leva Ghoṣa

पुस्तकैरपि महाप्रभुचरणाश्रितानि बाह्मणैरपि विरचितानि चैतन्यचरितविषयकाणि कति बङ्गभाषामयगीतानि सन्ति ।

No. 109. संक्षेपभागवतामृतम् । Saṁkṣepabhāgavatāmṛtam

Substance, country made white paper, 15 × 5½ inches Folia, 32 Lines, 8-10 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance, nearly fresh Verse and prose Not correct Complete

A sketch of the Bhāgavatāmṛta, a large work by Caitanya relating to Kṛṣṇa and his devotees with allusions from several Purāṇas and Bhaktiśāstras The work is divided into two parts the first is Kṛṣṇāmṛta, and the second Bhaktāmṛta This sketch too has been made according to the original text Anonymous.

Beginning. श्रीकृष्णचैतन्यचन्द्राय नमः ।

नमस्तस्मै भगवते कृष्णायाकुण्ठमेधसे ।
यो धत्ते सर्वभूतानामभवायोशतीः कलाः ॥ १ ॥
हृत्पद्मे स्थित्वा कृष्ण भाष्टीकाद्भिस्तवार्थं ।
यस्ते सङ्गमुपादिकालि द्विजमध्ये ॥ २ ॥
कृष्णाद्विज निम्नकृतमस्य तुष्टिमा ।
स्वमात्मन्द प्रकृत्यर्थं च वस्तुनि काम्यो । ३ ॥
श्रीवत्सचक्रगदा च वर्तमानि च का ।
तमङ्गमा गतपदाप्त विश्रान्ता सर्व ह ॥ ४ ॥
मामकृपयवदा गामये दाताकृतनम् ।
यदाकुनन्द नमव्य निर्दिष्टा ॥ ५ ॥
१. श्रीकृष्णकृतस्य वादेषत तथा ।
यादौ कृष्णदर्त तत महत्तं च तविचार ॥
मिश्रैः पुष्टिविचार सवा व परिम्हता
प्रथमतायाम कमाप्यु सम्प्रत्य समाप्ता ॥ ७ ॥
यतश्च आसायानिवार्य त भावदत्तमात् ।
मन्दस्वर प्रसादेन श्रीकृष्ण परमाद्वैत ॥ ८ ॥
किञ्च तत्त्वनिष्ठानादिलिप्सायदिभाषात ।
यथोभिरव वमन तर्कादाभावरोहत ॥ ९ ॥

षष्ठीपार्श्वेषु मुख्यत्वं वस्तुभूतकथंभूमत ।
कृष्णस्य तत्स्वरूपाणि निगद्यन्ते क्रमादिह ॥ १० ॥
स्वयं रूपस्तदेकात्मरूप आवेशनामका ।
इत्यसौ त्रिविधं भाति प्रपञ्चातीतधामसु ॥ ११ ॥

End. आदिपुराणे च श्रीमदर्जुनवाक्यम्—
केचित्को भगवद्भक्ता, के त्वां जानन्ति सर्व्वेपि ।
वद वा त्वं सदाधार कथं प्रभ तवातुलम् ॥

श्रीभगवद्वाक्यम् ।

न तथा मे प्रियतमो ब्रह्मा रुद्रश्च पार्थिव ।
न च लक्ष्मीर्न चात्मा च यथा गोपीजनो मम ॥
भक्ता मामनुरक्ताश्च कति सन्ति न भूतले ।
किन्तु गोपीजनः प्राणाधिकप्रियतमो मम ॥
न मां जानन्ति मुनयो योगिनश्च परन्तप ।
न च रुद्रादयो देवा यथा गोप्यो विदन्ति माम् ॥
न तपोभिर्न वेदैश्च नाचारैर्न च विद्यया ।
वशोऽस्मि केवलं प्रेम्णा प्रमाणं तत्र गोपिका ॥
मन्माहात्म्यं मत्सपर्य्यां मच्छ्रद्धां मन्मनोगतम् ।
जानन्ति गोपिका पार्थ नान्ये जानन्ति सर्व्वेपि ॥
निजाङ्गमपि या गोप्यो ममेति समुपासते ।
ताभ्यः परं न मे पार्थ निगूढप्रेमभाजनमिति ॥
न चित्रं प्रेममाधुर्य्यभाषा वाञ्छेदयत्युत ।
पादरजूषितं येन तृणजन्मापि याचते ।

तथाहि श्रीदशमे ।

आसामहो चरणरेणुजुषामहं स्यां
वृन्दावने किमपि गुल्मलतौषधीनाम् ।
या दुस्त्यजं स्वजनमार्य्यपथञ्च हित्वा
भेजुर्मुकुन्दपदवीं श्रुतिभिर्विमृग्याम् ॥
इति कृष्ण निर्णयार्थे कृष्णश्रीपादसर्व्वमे ।
देव्या महादेव्याद्यवग्र्यं मतमुत्तम ।
तथापि सर्व्वगोपीनां राधिकातिवरीयसी ।
सर्व्वाधिक्येन कथिता यत् पुराणागमादिषु ॥

यथा पाद्मे—

यथा राधाप्रिया विष्णोस्तस्याः कुण्डं प्रियं तथा।
सर्व्वगोपीषु सैवैका विष्णोरत्यन्तवल्लभा॥

आदिपुराणे च —

त्रैलोक्ये पृथिवी धन्या यत्र वृन्दावनं पुरम्।
तत्रापि गोपिका पार्थ यत्र राधाभिधा मम॥ इति॥ ८॥

Colophon. इति स्तवस्य श्रीभागवतामृत श्रीमतानन्द नाम परखण्ड समाप्तम्॥ * ॥

श्रीमन्मदनगोपाल पदारविन्दमकरन्दम्
पुरन्दरपुरीदृग्राजीवराजिपुत्र नम॥
श्रीगोविन्दं व्रजेन्द्रस्य सुत (सम्पात १) परात्परम्।
सुरेन्द्रसत्यपादाब्ज सुनीन्द्रैरपि संस्तुतम्।
श्रीगोपीनाथनामानं वन्दे माधवं मुदा।
सुधाकरकराकारा यत् कृपा जगतां मुदे। ०॥ ०॥ ०। ०॥
हरे कृष्ण हरे कृष्ण कृष्ण कृष्ण हरे हरे।
हरे राम हरे राम राम राम हरे हरे॥ ०॥ ०॥ ०
श्रीं नमः सच्चिदानन्दरूपाय कृष्णाय परमात्मने।
सर्व्वचिन्त्यस्वरूपाय जगतामीश्वराय च॥

विवरणम्—संक्षिप्तभागवतामृतनामा निबन्धोऽयं श्रीमन्महाप्रभुगौराङ्गकृतभागवतव्याख्यासार रूप।

No 110 श्रीमद्वेदस्तवीय संक्षिप्तसुगमसारार्थसङ्कलन। Srîmad vedastavîya samkṣiptasugamasārārthasaṃkalanam Substance country made white and yellow paper 16 × 5 inches Folia, 41 Lines 2–13 in a page Character, Bengali Date ? Appearance not old Prose Generally correct Complete

An easy explanatory note on the Srutistava belonging to the Dasamaskandha of the Bhāgavata with illustrations from several Puranas and Vaisnava works &c Anonymous

Beginning. श्रीकृष्णचैतन्यचन्द्राय नमः। श्रीहरिदासवर्य्यं प्रणम्य।
श्रीश्रीकृष्णपद वन्दे चैतन्यानन्दरूपम्।
गुरु पितागुरुं भक्तिं तत्कृतिसर्व्वस्वम्।

महागहापण्डितसत्तमानां
व्याख्यासु वेदार्थतया प्रसिद्धे ।
संक्षेपसारं सुगमं विलोक्य
वेदस्तवार्थं लघयेव तेषाम् ॥
पूर्व्वापरे प्रश्नसदुत्तरेषु
तर्केऽसिद्धान्ते निगमे स्मृतौ च ।
श्रीस्वामिश्रीस्वामिगुरूदितञ्च
वक्षाय धैर्यं विदधेव किञ्चित् ॥

संक्षेपसारसुगमश्रुतिवेदार्थव्याख्यानं सुबोधाय यथामति विधीयते ।

वदन्ति तत्तत्त्वविदस्तत्त्वं यज्ज्ञानमद्वयम् ।
ब्रह्मेति परमात्मेति भगवानिति शब्द्यते ॥

इत्यादिभिरद्वयस्य ज्ञानस्य मायातीतत्वेनाप्यमायस्यैकस्यैव वस्तुनो विलः भेदेन ब्रह्मेत्यादि नामादिभिर्नामगुणोपासनाभेदेऽपि तत्त्वितयस्यैव सा मायाकार्यागोचरत्वमेव प्राप्तम् ।

End. साधनान्तरापेक्षमपि तस्य क्वचित् सत्यान्निस्तारकत्वमिवाह केवलेति केवल भाव कैवल्य मोक्षनिष्ठकत्व तेन साधनान्तरं भक्तिसाधनप्राप्तयोगादिक विनापि निरस्ता दूरीकृता मोक्षाविद्या येन तम् । यमिह निरीक्ष्य दर गता स्वरूपमिति श्रीश्रीधरस्वामिकेशवादीनामप्यथा च मोक्षसाधनं विना मोक्षदर्शनादिति भाव । विशेषणेनानेन स्वयं भगवान् श्रीकृष्णएव द्योतित स्ते भयं नास्ति भय यस्मात् भयं यथास्यात् तथा इत्यनेन च स्वीयकर्मकाल कूट भगादि विविधविवादिभ्यो भयं परित्यज्यैव निरन्तर ध्यायेदिति विधि रुक्त ॥ * ॥

Colophon. इति श्रीमद्वेदस्तवीय संक्षेपसुगमसारार्थमङ्गलं समाप्तम् ॥ अथ भक्तलक्षणम्
भक्त्यश्वैराग्यजितेन्द्रियत्व
क्षमा दया सर्व्वजनप्रियत्वम् ।
निर्लोभदाता भयशोकहीन
भक्तस्य चिह्नानि दशैव तानि ॥

विषयः—श्रीमद्भागवतीयवेदस्तुत्याख्यानं वेदस्तवीयसुगमसारार्थमङ्गलस्तोत्रं विभक्त ।

No. 111 चैतन्यचन्द्रामृतम्। Caitanyacandrāmṛtam Substance, country made colourless paper, 18×6 inches Folia, 6 Lines, 11–13 in a page. Character, Bengali Date, Śaka 1719। Bengali era 1204 Appearance, very old, worn out, partly torn and writing effaced in parts. Verse Not correct Complete

A little poem consisting of 141 Sanskrit verses on Caitanya, by Prabodhānanda Sarasvatī The author before his conversion to Vaiṣṇavism was a follower of the non dual theory of Śankarācāryya and his name was Prakāśānanda In the course of a conversation which he had with Chaitanya he was charmed with the excellence of the latter's doctorine and became his disciple under the name of Prabodhānanda Sarasvatī

Beginning. श्रीश्रीकृष्णचैतन्यचन्द्राय नमः।

यस्यैव पादाम्बुजभक्तिलभ्य
प्रेमाभिधानः परमः पुमर्थः।
तस्मै जगन्मङ्गलमङ्गलाय
चैतन्यचन्द्राय नमो नमस्ते ॥ १ ॥
यत्राप्तं ब्रह्मनिर्वृत्तैर्न समधिगतं यत्पदं ज्ञानयोगै
र्वैराग्यत्यागतपःस्तुतिभिरपि न यत् तर्कितं चापि कैश्चित्।
गोविन्दप्रेमभाजामपि न च कलितं तद्रहस्यं स्वयं तत्
नाम्नैव प्रादुरासीदवतरति परे यत्र तं नौमि गौरम् ॥ २ ॥
उद्वैराग्याश्रयस्त्वं कचरशमदोद्दण्डपाण्डी
यत्र श्रीकृष्णसङ्गामृतरसस्वतनं पुण्डरीकायताक्षम्।
विश्वस्यामङ्गलघ्नं किमपि हरिहरीशब्दनामस्वनाढ्ये
वन्दे तं देवचूडामणिमतुलरसाविष्टचैतन्यचन्द्रम् ॥ ३ ॥
दृष्टः स्पृष्टः कीर्तितः संस्मृतो वा
दूरस्थैरप्यानतो वादृतो वा।
प्रेम्णः सारं दातुमीशो य एक
श्रीचैतन्यं नौमि देवं दयालुम् ॥ ४ ॥
धर्मास्पृष्टः सततपरमाविष्ट एवात्यधर्मे
दृष्टिं प्राप्तो न च खलु सतां दृष्टिवर्त्मापि नो सन्।
यद्दत्तश्रीहरिरसमुधास्वादमत्तः प्रनृत्य
त्युच्चैर्गायत्यथ विलुठति स्तौमि तं कञ्चिदीशम् ॥ ५ ॥

श्रवणमननसङ्कीर्त्यादिभक्त्या मुरारे
यदि परमपुमर्थं साधयेत् कोपि भद्रम्
मम तु परमपारप्रेमपीयूषसिन्धो
किमपि रसरहस्य धामगौर नमस्यम् ॥ ९ ॥
रक्षो दैत्यकुलं हतं कियदिदं योगादिवर्त्मक्रिया-
मार्गो वा प्रकटीकृतः कियदिदं सृष्ट्यादिकं वा कियत् ।
मेदिन्युद्धरणादिकं कियदिदं प्रेमोज्ज्वलाया महा
भक्तेर्वर्त्मकरीं परं भगवतश्चैतन्यमूर्तिं स्तुम ॥ १० ॥

End. चलद्धारं पद्मदलनयननिस्यन्दिपयसां
प्रवाहैः सम्मुक्ताफलसुललितैर्यस्य वपुषि ।
तदुच्चैर्नामाग्रैरपि च परमा यस्य सुषमा
तमालम्बे गौरं हरिमरुणरोचिष्णुवसनम् ॥ १३८ ॥
सदा रङ्गे नीलाचलशिखरिशृङ्गे विलसतो
हरेरेव भक्त्युन्मुखकमलभृङ्गेक्षणयुगम् ।
महासङ्गप्रेमोन्मदरसतरङ्ग जगदृशा
मनङ्ग गौराङ्ग चरतु गतसङ्ग मम मन ॥ १३९ ॥
जितं जितं मयाद्यापि गौरचन्द्रानुभावत ।
तीर्णा कुमतिकान्तारा पूर्णाः सर्व्वे मनोरथाः ।
ब्रह्मादिमहाश्चर्यमहिमापि महाप्रभु ।
मुग्धबालोदितं श्रुत्वा स्निग्धोऽयं भविष्यति ॥ १४० ॥
दृष्टं न शास्त्रं गुरवो न पृष्टा
विवेचितं नापि बुधैः सहात्र ।
यथा यथा जल्पतु बालभावात्
तथा तथा गौरहरि प्रसीद तु ।

Colophon. इति श्रीप्रबोधानन्दसरस्वतीविरचितं श्रीचैतन्यचन्द्रामृतं सम्पूर्णम् ॥ लिखि
श्रीकृष्णदासस्य शुभमस्तु शकाब्दा १७१९ सनरसत छय हस् शके भाद्र
द्वितीयदिने कुजादिने साकिम कलिकाता चादवन श्रीविजयकृष्ण दासी
लिति सन १२०४ साल ॥ ० ॥ ० ॥

विवरणम्—श्रीप्रबोधानन्दसरस्वतीविरचितश्रीचैतन्यचन्द्रामृतनामकं श्रीचैतन्यस्तुतिविषयकं कश्चित् पद्यनिबन्धः ।

No. 112. भागवतामृतम् (सटीकम्) । Bhāgavatāmṛtam (saṭīkam) Substance, country made white and foolscap paper, 18 × 6 inches Folia, 194 Lines, 6–18 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance, nearly fresh Prose and verse Generally correct Complete

The work, though it professes to have been related by Parikṣita at the request of his mother Uttarā and afterwords by Jaimini to king Janamejaya, is in reality a latter Vaiṣṇava compilation relating to the greatness of Viṣṇu and appears to be different from the work of the same name, the description of which has been given in No 109, complete in two khaṇḍas each having seven adhyāyas along with a commentary entitled Digdarśinī in margins Anonymous.

Beginning *of the Commentary* ओं नमः कृष्णाय ॥

भक्तिर्या निखिलार्थधर्मजननी या ब्रह्मसाक्षात् कृते
रानन्दातिशयप्रदा विषयजात् सौख्यादिमुक्तिर्यया ।
श्रीराधारमणपदाम्बुजयुग यस्या महामाधुरी
या व्याप्ता भगवत्प्रेमसुधेव तस्यै नमः ॥
नमश्चैतन्यदेवाय स्वनामामृतसेविने ।
यद्रूपायथार्थ यस्य भेजे भक्तिमयं जगत् ॥
अभिप्रतार्थगाथानामकस्य दर्शनात् ।
दिग्दर्शिनीति नाम्नीयं टीकापि लिख्यते ।

इह हि ग्रन्थे धर्मार्थकाममोक्षप्रदायिनी भगवती भक्तिर्निरूप्यते । तस्यास्तु प्रथमानुभवादपि परममहान् सुखराशिः सम्पद्यते । सा श्रीगोपीपादपद्मयोः विन्दद्वन्दमधिकृत्यैव विधेया । तत्र प्रेम्णैव । तथापि श्रीमन्नन्दनन्दन प्रेमवत् सर्वनिरपेक्षतया परममहत्त्वमेवेति निर्द्धार्यते । एतादृशीं भक्तिं कुर्वतां जनानां वैकुण्ठोपरि श्रीमद्गोलोके श्रीमन्नन्दकिशोरेण सह निरन्तर स्वैरविहारप्राप्य फलमिति चात्र प्रदर्श्यते । एतद्वाखिल यथास्थानमग्रे व्यक्ततया विस्तरेण निर्वचनीयम् । तदर्थमेव परमाभीष्टतरस्य श्रीमद्देव वस्यासाधारण परमोत्कर्षवर्णनेन तन्महाप्रसादं याचमान इव प्रथम मङ्गल माचरति जयतीति ।

ginning *of the Text* ओं नमः श्रीकृष्णाय ।

जयति निजपदाब्जप्रेमदानावतीर्णो
विविधमधुरिमाब्धिः कोऽपि कैशोरगन्धिः ।

गतपरमदशान्त यस्य चैतन्यरूपा
दनुभवमननसान्ति प्रेम गोपीषु नित्यम् ॥ २ ॥

श्रीराधिकाप्रभृतयो नितरां जयन्ति
गोप्यो नितान्तभगवत्प्रियताप्रसिद्धाः ।
यासां हरौ परमसौहृदमाधुरीणाम्
निष्क्रमोषदपि जातु न चापि प्राप्तः ॥ ३ ॥

स्वदयितजनभावं यो विभाव्य स्वभावात्
सुमधुरमवतीर्णो भक्तरूपेण लोभात् ।
जयति कनकधामा कृष्णचैतन्यनामा
हरिरिह यतिवेशः श्रीशचीसूनुरेष ॥

जयति मथुरा देवी श्रेष्ठा पुरीषु मनोरमा
परमदयिता कंसारातेर्जनिस्थिति रञ्जिता ।
दुरितहरणान्मुक्तभक्तेरपि प्रतिपादना
जगति महिता यत्र क्रीडा कथास्तु विदूरत ॥ ४ ॥

जयति जयति वृन्दारण्यमेतन्मुरारेः
प्रियतममतिसाधु स्वान्तवैकुण्ठमासीत्
रमयति स सदा गाः पालयन् यत्र गोपीः
स्वरितमधरवंशे स्थापयन् प्रेम राशी ॥ ५ ॥

\+ + + + + + +

नमः श्रीकृष्णचन्द्राय निरुपाधिकृपाकृते ।
यः श्रीचैतन्यरूपोऽभूत् तनुवन् प्रेमरसं कलौ ॥ १० ॥
भगवद्भक्तिशास्त्राणामयं सारस्य संग्रहः ।
अनुभूतस्य चैतन्यदेवे तत् प्रियरूपतः ॥ ११ ॥
मुक्तानु वैष्णवा शास्त्रमिदं भागवतामृतम् ।
सुगोप्यं माह यत्प्रत्नं जैमिनिर्जनमेजयम् ॥ १२ ॥
मुनीन्द्राज्जैमिनेः श्रुत्वा भारताख्यानमद्भुतम् ।
परीक्षिन्नन्दनोऽपृच्छत् खिलश्रवणोत्सुकः ॥ १३ ॥

श्रीजनमेजय उवाच ।

न वैशम्पायनात् प्राप्तो मया यो भारते रसः ।
श्रुतो यस्य स तच्छ्रेय मधुरेण समापय ॥ १४ ॥

श्रीजैमिनिरुवाच ।

श्रुतदेवोपदेशेन निहताशेषसाध्वसं ।
सम्यक्प्राप्तसमस्तार्थं श्रीकृष्णप्रेमसम्प्लुतम् ॥
सन्निकृष्टनिजाभीष्टपादपीठप्यकालकम् ।
श्रीमत्परीक्षितं माता तथाप्यां कथ्यतत्परा ।
विराटतनयैकान्तेऽपृच्छदेनमपीश्वरम् ।
यशोध्या मानिता नम पवेद्य खेदसंप्लुता ॥ १५ ॥

श्रीमदुत्तरोवाच ।

यत्पृष्टेनोपदिष्टं ते वत्स निश्चत्य तत्त्व मे ।
सारं प्रकाशय चिरं श्रोत्राभीषेचिरामृतम् ॥ १६ ॥

End *of the Text* श्रीजनमेजय उवाच ।
कृतार्थोऽस्मि कृतार्थोऽस्मि निदिश भगवन् गुरो ।
गुह्यं गीतामाहात्म्यं यदहं श्रावितस्त्वया ॥ ५८ ॥

श्रीजैमिनिरुवाच ।

तल्लोकं मर्त्यो यदृच्छया श्रवणादपि कीर्त्तनात् ।
तस्याख्यानस्य व्याख्यानात् तत्पदं लभते नरः ॥ ५९ ॥
तस्मै नमोऽस्तु निरुपाधिकृपाकुलाय
श्रीगोपराजतनयाय गुरूत्तमाय ।
यः कारयन्निजजनं स्वयमेव भक्तिं
सद्यो नितुष्यति यथा परमोपकार्यं ॥

End *of the Text* इति श्रीभागवतामृते गीतामाहात्म्यसंवादे जगदानन्दो नाम सप्तमो-
ध्याय ॥ समाप्तश्चायं द्वितीयखण्डः ॥ * ॥ श्रीतत्सत् ॥ ० ॥ ओं तत्सत् ॥

End *of the Commentary* यः श्रीगोपराजतनयः कृपाकुलं निजजनं भक्तं वा स्वयमेव
सदोषाधिकारसत्यावनपेक्ष्यैव भक्तिं निजश्रवणादिलक्षणां कारयन् सर्वे-
न्द्रियसमर्पणेन निष्पादयन्नपि तस्य भक्तिं कर्तुं जनस्य अत्यन्तं तुष्यति तं प्रति
नितरां प्रीतो भवति । अतितोषे दृष्टान्तः । परमोपकारकस्य जनस्य यथा
कश्चिदतितुष्यति । यथासौ जनोऽस्यैव कृपया परमोपकारं कृत-
वानित्येवमित्यर्थः ॥ ६० ॥

स्वयं प्रवर्तितः कृपयैवमेतज्ज्ञापयन्मम ।
दीनार्थं सन्दवासी भगवान् प्रीयतां मम ॥

श्रीमान् चैतन्यचैतन्यभगवान् प्रसिद्ध । श्रीमन्नीलाद्रिनन्दनन्दनमूर्तिः भगवान् श्रीकृष्णदेव । अथ श्रीमान् चैतन्यस्य तस्यैव विश्वम्भरो रूपान्तर् संज्ञको विश्वम्भर । तत्र प्रमाणमिति

पयति निवृत्तिधैर्य भूतानामानन्दभावनिम् ।
इति विचार्य स वाच्या भगवानित्यभिधीयते इति दिक् ।

Colophon *of the Commentary.* इति श्रीभागवतामृतटीकायां दिग्दर्शिन्यां द्वितीयखण्डे सप्तमोऽध्याय ॥ ० ॥ ० ॥ ० ॥

इष्टानन्दो विश्वमनामधिप
स्वरूपं यस्य मनोरमश्च ।
भक्तानिष्यामयपोषणोदधि
सखे त्वदीयानुभवोऽस्तु मे सदा ॥

समाप्ता च बृहद्भागवतामृतटीका ॥ ० ॥ ० ॥ ० ॥ श्रीश्रीगुरवे नमः । श्रीश्रीकृष्णाय नमः । श्रीश्रीराधाकृष्णाभ्यां नमः । श्रीश्रीगुरवे नमः । ओं तत् सत् ओं तत्सत् ॥

प्रियः भवतु चैवाय किमजितोऽपि प्रेव स्वयम्
तथा समतयास्तु वा विविधरागिदिग्भिर्नयम् ।
विलोक्य भववैभवो क्वमपि भक्तवर्गोत्तमं
प्रणम्य शिरसा पि तान् यदुपेन्द्रदासान्विता ॥
प्रह्लादप्रमुखावतारजनामि प्राचीनवार्ता अमी
किंवा सेवकतोऽपि यत्प्रभवादीनां प्रिया जल्पिरे ।
यस्मै रावणरायपीडुकाश्वकोशधाकाया यही
यद्भक्त्या न च तत् प्रिया न च कर्तव्याभ्यसवैरिच ॥

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् भागवतामृताख्यो भगवद्भक्तिमाहात्म्यविषयक कश्चिद्वैष्णवदिग्दर्शिनीनामटीकासहित सम्पूर्णो वर्तते ।

N B—Under this No a portion of the 5th Skandha of the Śrīmad bhāgavata has been placed

पुस्तकान्तरेण सह श्रीमद्भागवतपञ्चमस्कन्धस्य कियदंशो वर्त्तते, अस्मिन्नात् नाम्नो समालोचन मर्हति ।

No. 113. वेदस्तवीयसंक्षेपसारार्थ । Vedastavīyasaṃkṣepasārārthaḥ, Substance, Foolscap paper, 14 x 6 inches. Folia, 26 Lines, 11-14 in a page Character, Bengali Date ? Appearance, not old Prose. Generally correct Incomplete

An incomplete copy of the same work

विवरणसूत्रपूर्णम् ।

No 114. संक्षेपभक्तिसाधनपद्धति । Saṃkṣepabhaktisādhana paddhatiḥ Substance, country made yellow paper, 18 x 6 inches Folia, 17 Lines, 9-10 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance, nearly fresh Prose Generally correct Complete

A hand-book of the devotion to and worship of Rādhā and Kṛṣṇa for Vaiṣṇavas of the Madhvisampradāya

Beginning. श्रीश्रीकृष्णचैतन्यचन्द्राय नमः । अथ श्रीराधागोविन्दोपासनायाः पद्धतिः । साधको ब्राह्मे मुहूर्त्ते उत्थाय कृष्ण कृष्णेत्यादिकं कीर्त्तयेत् । यथा—

कृष्ण कृष्ण कृष्ण कृष्ण कृष्ण कृष्ण कृष्ण हे
कृष्ण कृष्ण कृष्ण कृष्ण कृष्ण कृष्ण कृष्ण हे ।
कृष्ण कृष्ण कृष्ण कृष्ण कृष्ण कृष्ण पाहि मां
कृष्ण कृष्ण कृष्ण कृष्ण कृष्ण कृष्ण रक्ष माम् । इति

बहिर्गत्वा पादौ पाणी च प्रक्षाल्य दन्तधावनं कुर्य्यात् । ततो रात्रिवस्त्र परित्यज्यान्यवस्त्रं परिधायाचमनं कृत्वा गृहमध्ये पद्मासने पूर्व्वाभिमुखो उपविश्य पुनराचम्य निजाभीष्टमन्त्रं जपेत् । ततो नियतमना, श्रीगुरुदेवं ध्यायेत् । यथा ध्याने ।

कृपामरन्दान्वितपादपङ्कजं
श्वेताम्बरं गौररुचिं सनातनम् ।
शन्दं सुमाल्याभरणं गुणालयं
स्मरामि सद्भक्तिमयं गुरुं हरिम् ॥ ततश्च

अज्ञानतिमिरान्धस्य ज्ञानाञ्जनशलाकया ।
चक्षुरुन्मीलितं येन तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥

इति पठित्वा । श्रीगुरुभ्यो नमः । इत्युक्त्वा श्रीगुरुं प्रणमेत् । ततः प्रणामवाक्यानि पठित्वा श्रीपरमगुर्वादीन् प्रणमेत् । प्रणामवाक्यानि यथा

पादाम्बुजन्मा सद्वीकृतनिखिलमानीनाटकम्
भजनभरसुदिनं प्रणतापहारकम् ।
श्रीकृष्णचरितं सुधयस्तुतिभिः प्रादकम्
नमामि परमं गुरुं भवसिन्धुतारकम् ॥

इति श्रीपरमगुरुभ्यो नमः ।

राधाकृष्णेन्द्रात्मजभावमूर्तये
वृन्दावनप्रेमसुधाप्रदाय ।
कारुण्यवारां निधये महात्मने
परात्पराय गुरवे नमोऽस्तु ते ॥

इति परात्परगुरुभ्यो नमः ।

महामहिमवन्दितं सकलसत्त्वभद्राकरं
व्रजेन्द्रसुतसेवनप्रणयकौतुकविभ्रमम् ।
कृपामयकलेवरं रसविलासप्रभाधरं
नमामि परमेष्ठिनं गुरुमहं सदा शङ्करम् ॥

इति श्रीपरमेष्ठिगुरुभ्यो नमः ॥
ततः पुटाञ्जलिर्भूत्वा श्रीगुरुचरणं शरणं प्रार्थयेत् ।

त्रायस्व भो जगन्नाथ गुरो संसारवह्निना ।
दग्धं मां कालदष्टञ्च त्वामहं शरणं गतः ॥ इति

End. अथ निशामङ्गलम् । तत्र श्लोकाश्चर्यं ।
शिथिला शान्तुभावम् कौतुकीवनराजिषु ।
विहारैर्विविधैर्मत्ताश्चश्रीनगुरु वरैः ।

साहंयामद्य गोत्वा राधेरकविद्दारत ।
मुपुप्मुर्बिंशत कुञ्च पञ्चधाभिरलङ्कृती ॥
नित्यंलकुसमी कुमकन्तिलम्भी मनोहर ।
भुत्री च तिष्टतस्तव सेव्यमानी प्रियालिभि ॥ इति

तत श्रीगुरुपादपद्मानिकटे श्रीवल्लभसाधकप्रयित । इति नित्यान्तकृत्यम् ।

Colophon. इति श्रीमाध्वीसम्प्रदायिश्रीराधागोविन्दोपासकश्रीवैष्णवानां भक्तिपभक्ति साधनपद्धति सम्पूर्णम् (?)

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् माध्वीसम्प्रदायानुगतवैष्णवानां मन्त्रभक्तिसाधनपद्धतिर्वर्णित ।

N B—Under this number another codex containing श्रीविवाहप्रयोग is also found, which we describe below

No. 115. श्रीविवाहप्रयोग । Srīvivāhaprayogah Substance, country made red paper, 18 x 6 inches Folia 4 Lines 7-11 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance old Prose and verse Generally correct Complete

A manual treating of the fictitious marriage of Goddess Laksmi with Nārāyana as performed by devotes, by Candrasekhara Vacaspati Bhaṭtacharyya

Beginning. ओं नमो नारायणाय । अथ श्रीविवाहप्रयोगः ।

अत पर प्रवक्ष्यामि महासौभाग्यकारणम् ।
भक्तिमुक्तिप्रद पुंसां सर्व्वकामफलप्रदम् ॥
श्रीविवाह कृतं लोके पुराणेषु स्वयम्वरम् ।
स्त्रीभि कार्य्यं विशेषेण सर्व्वसौभाग्यकारणम् ॥
वसन्तर्त्तौ सदा कार्य्यं वैशाखे माधवोऽपि च ।
द्वादश्यां वा त्रयोदश्यां श्रीपञ्चम्यां विशेषत ।
वैशाखस्य तृतीयायां पूर्णिमायां वाथ कारयेत् ॥

तत्र पूर्व्वदिने स्वयम्वरपटलोक्तविधिना केशादिदोषरहिते सुचित्रोधंपटे श्रीरीदनागरादिश्रीकृष्णप्रतिमान्त विलिख्य तदभावे गोरक्षादिपुस्तकमुद्रा शालिग्रामदर्शे वा तत्तत्प्रतिमां विलिख्य प्राणप्रतिष्ठां कुर्य्यात् । ततो वैदिकपठितवैदर्भानिभि सुक्तिश्रीगन्धैर्गानावाद्यादिमङ्गलैश्च विवाहसम्पद

रङ्गस्थानं वामवेदिं च कुर्यात् तमपि च गोमयेनोपलिप्य रक्तवस्त्रपुष्पमाला
वितान ध्वजपताकाघण्टाचामरकदलीस्तम्भाश्वत्थादिपल्लवैर्भूषयेत्। वैदिक-
ब्राह्मणमङ्गलगायनक्रीडनकेश्वरूपी सधवाभिरविधवाभि स्त्रीभिश्च गापयन् चातु
र्वर्णिकचतस्र स्त्रियो वस्त्रादिना भूषयन्। तदभावे एका द्वे वा।
ततश्चतुरोऽपुष्पलान् मृत्पात्रकाञ्चनयुक्तान् ताम्रद्रीद्रुमलान् यवगोधूमषष्टिका-
शालिमुद्गमाषतिलरूपसप्तबीजपूरितान् चतुर्दिक्षु स्थापयेत्। वेदीमध्ये वस्त्र-
रत्नयुता करकां संस्थाप्य नम इत्युच्चार्य्येतया अश्वत्थपत्राग्रस्तम्भमूलं जल
धारां दद्यात् ततः स्वाहान्तेन नैऋत्यमभ्युक्ष्य वषट् इत्यनेन वायव्यमभ्युक्ष्य
हुमित्यनेन ऐशानमभ्युक्ष्य तथैव जलधारां दद्यात्। धारापातक्रमेण
तान्कार्य्ये स्तम्भमूलानि चन्दनचूर्णयमङ्गलध्वनिभिश्च। तत आचार्य्य चतु-
रश्रस्थण्डिलीन् तमन्नूपलैरवदन्यात्। ततोयजमानोऽधिवाससङ्कल्पं
कृत्वा स्वस्ति ऋद्धि पुण्याहं ब्राह्मणान् वाचयित्वा गन्धादिभि प्रतिमामधि-
वास्य ब्राह्मणादीन् ताम्बूलचन्दनादिना परितोष्य विसर्जयेत्। •

End. संक्षेपतस्तु ओं श्रीकृष्णशक्तिभ्य स्वाहा ओं श्रीकृष्णपरिवारेभ्य स्वाहेति
जुहुयात्। तत प्रायश्चित्त होम कुर्यात्। बीजमन्त्रेण पुष्पाञ्जलिमन्त्रेण
पूर्णहोम कुर्यात्। तत श्रीकृष्णयोरैक्य विभाव्य मूर्त्तेस्तु लाजाञ्जलीय
चि प्रक्षिप्य देवी प्रदक्षिण कारयेत्। तत अग्निगुरवे हेममासव दद्यात्।
ततो मिथुनेन सप्तमण्डलेषु सप्तपदीं नीत्वा पाणिग्रहण कारयेत्। ततो
विदग्धा स्त्री देवहस्तं तद्धस्तमाले वा गृहीत्वा तिष्ठन्ती केनचित् मोचय
मोचयति वक्तव्या। सा सौभाग्यं धनादिकं वा याचेत। तत कृष्णाग्रे
हेममासव दद्यात्। कृष्णाकर्षकाय वैष्णवाय च मासक। ततो होम
दक्षिणा हेमखण्डो देया। ब्राह्मणेभ्यो गोविन्दी यथाशक्ति दक्षिणां दद्यात्।
तत प्रदक्षिणं तीर्थधारां दत्वा हासाद्युत्सवं कारयित्वा सर्व्वजनान् गन्ध
पुष्पताम्बूलैस्तोषयेत्। तत श्रीकृष्ण शयनागारे नीत्वा पर्य्यङ्के स्थापयेत्।
गृहोपकरणमद्यभोज्यादिखाद्यभाण्डानि च दत्वा पुष्पगीतवाद्यैः कृष्णं
तोषयेत्। एव क्रमश एकरात्र त्रिरात्र वा नयेत्। तत कङ्कणं मोच
यित्वा ब्राह्मणान् स्त्रियश्च भोजयन्। तेभ्यो यथाशक्ति दक्षिणां वेश्या
चारणादिभ्यो वस्त्रादि च दद्यात् ॥ ००४ ॥

Colophon. इति श्रीचन्द्रशेखर वाचस्पति भट्टाचार्य-कृताचारमोदीय श्रीविवाहपद्धति
समाप्ता ॥ ०० ॥

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् श्रीविवाहप्रयोगनामको कल्पित कृष्णनारायणविवाहपद्धतिरूपो निबन्धो

No 116. वैष्णवाह्निकपद्धति । Vaiṣṇavāhnikapaddhatiḥ Substance, foolscap paper, 9 × 3 inches Folia, 5 Lines, 10 in a page. Character, Bengali Date, ? Appearance, not fresh. Prose Generally correct Complete

A guide for the daily rites to be performed by Vaiṣṇavas. Anonymous.

Beginning. श्रीराधाकृष्णौ जयतः ॥ अथाह्निकपद्धति । श्रीगुरुचरणेभ्यो नमः ॥
आत्मनो दासीभावं विचिन्त्य साधकः प्रातरुत्थाय रात्रिवासं परित्यज्य धौत-
वाससी परिधाय हस्तौ पादौ प्रक्षाल्य आचम्य पूर्व्वाभिमुखं उपविश्य
ध्यानमुद्रया आदौ श्रीवृन्दावनमध्ये श्रीराधाकृष्णयोः नित्यसखीरूपां श्रीगुरु
मूर्त्तिं ध्यायेत् ॥ यथा

तप्तकाञ्चनगौराङ्गीं किशोरीं गुणशालिनीं ।
राधाकृष्णरसे मग्नां प्रेमदां करुणामयीम् ॥

एवं ध्यात्वा समयोचितां सेवां कुर्य्यात् ।

End. एवं पूजयित्वा पुनर्ध्यानं कुर्य्यात् । ततः इष्टमन्त्रमष्टोत्तरशतवारं जपेत् ।
पुनर्ध्यात्वा गन्धपुष्पं गृहीत्वा जपसमर्पणं कुर्य्यात् । गुह्यातिगुह्यगोप्ता
त्वमित्यत्र हरिप्रिये इति कश्चित् इत्यादि । एवं ईश्वरयोर्दक्षिणहस्ते जपसमर्पणं
कुर्य्यात् । ततो स्तुतौ प्रणाम्य स्तवपाठं कुर्य्यात् । ततो दण्डवत् प्रणमत् ।
ततो जलपुष्पं गृहीत्वा आत्मसमर्पणं कुर्य्यात् । यथा । इत पूर्व्वमित्यादि ।
एवं पठित्वा ईश्वरयोश्चरणकमले पुष्पोदकं समर्पयेत् । ततः पुष्पाञ्जलित्रयं
दद्यात् ततो मन्त्रं यथाशक्ति जप्त्वा १८ सर्व्वहृदि संस्थाप्य निर्माल्यं शिरसि
धारयेत् । ततः पुष्पाञ्जलिमवनिम्य तुलसीं स्थापयेत् यथा गोविन्दवल्लभा-
मित्यादि एवं स्थापयित्वा तत्स्थाने किञ्चित् भ्रमयेत् । ततः प्रणमेत् । यथा
इष्टानि आदौ गायत्र्यादि ।

Colophon इत्याह्निकपद्धति समाप्ता ।

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् वैष्णवानां नित्यक्रियानुष्ठानपद्धतिर्वर्ण्यते ।

No. 117. गोविन्दलीलामृतम् । Govindalīlāmṛtam Substance, country made colourless paper, 15 × 5 inches Folia, 131 Lines, 6-7 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance, very old, worn out and writing effaced in parts Verse Generally correct. Incomplete

The codex contains the text of the Govindalilā of Raghunātha Bhaṭṭa, described before upto the end of the Madhyalilā

पुस्तकेऽस्मिन् पूर्व्वोल्लिखितगोविन्दलीलामृतस्यादिनिबन्धस्य मध्यलीलावसानावधिकोऽंशो विद्यते।

No. 118. गोविन्दलीलामृतम्। Govindalilāmṛitam Substance, country made and foolscap papers of several colours, 17 × 5½ inches Folia, 120 Lines, 5–11 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance, old, and fresh (fol 1–101 both included having been recently replaced by *new ones*) *Verse Not correct. Complete*

Another complete copy of the abovementioned work.

विवरणमुक्तपूर्व्वम्।

No. 119. क्रमसन्दर्भः। Kramasandarbhah Substance, country made yellow paper, 15 × 5 inches Folia, 96 (1st 25, 2nd 19, 3rd 35, and 4th 17). Lines, 8–16 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance, nearly fresh Prose Generally correct, Incomplete

This codex contains the first portion (from the beginning upto the end of the fourth Sandarbha) of the Kramasandarbha, by *Jiva Gosvāmin, described before*

पुस्तकेऽस्मिन् श्रीजीवगोस्वामिकृतस्य क्रमसन्दर्भस्य प्रथमतश्चतुर्थसन्दर्भावसानपर्य्यन्तमंशो वर्त्तते।

No 120 दानकेलिकौमुदी सटीका। Dānakelikaumudī saṭīkā Substance, country made papers of several colours, 15 × 6 inches Folia, 24 Lines, 6–14 in a page. Character, Bengali Date, ? Appearance, not fresh. Prose and verse Not correct. Incomplete

This codex contains an incomplete copy of the Dānakelikaumudi of Rupa Gosvāmin with commentary in parts already described

पुस्तकेऽस्मिन् श्रीरूपगोस्वामिकृता दानकेलिकौमुदीसटीकाऽसम्पूर्णा वर्तते ।

No 121 चैतन्यचन्द्रोदय । Caitanyacandrodayah Substance country made paper of white and green colours 14 x 5 inches Folia 79 Lines 10 11 in a page Character Bengali Date ? Appearance old Prose and verse Generally correct Complete

A complete copy of the Caitanyacandrodaya the famous drama of Paramānanda already described

पुस्तकेऽस्मिन् चैतन्यचन्द्रोदयाख्य नाटकं सम्पूर्णं वर्तते ।

No 122 सारार्थसन्दर्शिनी । Sārārthasandarśinī Substance country made papers of several colours 14 x 5 inches Folia 100 Lines 12-13 in a page Character Bengali Date Bengali era 1244 Appearance old worn out and torn in parts Prose Not correct Incomplete

An anonymous commentary on the Śrimadbhagavata entitled Sarartha sandarsini This codex contains the commentary on the first Skandha only

Beginning श्रीराधाकृष्णाभ्यां नमः । श्रीदुर्गायै ।

कृपासुधाप्लुतस्वभक्ति
स्वर्वाङ्गिमौलिललितश्रीपद्मो ।
श्रीकृष्णचैतन्यघन सच्चिद्
गौरो मनो ध्वान्तनि नयवतात् ॥ १ ॥
नित्यानन्दाद्वैतचैतन्यैक
तत्त्व नित्यानन्दघनस्वरूपम् ।
नित्यैर्भक्तैर्नित्यया भक्तिदेव्या
भातं नित्यं चाभि नित्यं भजामि ॥ २ ॥

दर्पं नाम गतास्तं गुरुकृपानिचयात् गुर्व्वाज्ञया तान्
श्रीमद्भागवतात्मदैव विदितान् गूढार्थविशेषाश्रयान् ।
दृष्ट्वा मेचकनीचकौ प्रमुखतं विज्ञानसन्दर्शनं
टीकां भाष्यगुणान्वितोऽस्य विदधे सारार्थसन्दर्शिनीम् । ३ ।

न कश्चिद्वैदुष्यप्रभवगुणगर्वादत्र रुच
मनीषां वा दैन्यैर्निरुपधिकृपाया भगवत ।
प्रभुत्वं वा श्रीमेत्युदयति यदार्थो विलसितं
द्वितीयं स्वान्तः प्रतिपदमिह धीस्थित सताम् । ४ ।

श्रीपरमात्मसन्दर्भदर्शितिग्रन्थे ।
तदीयमिवदाश्रय मा मदीयमह ददे । ५ ।

सुरतरुफलदीपाद्भक्तरसप्रदर्शात्
यदिदमखिल शास्त्रं नातिविच तदेतत् ।
हरिचरितसुधानां पायनाय प्रवृत्ते
सदसि सदसतां यन्नोदितत्वं सुमहत् । ६ ।

इह खलु निखिलकल्याणगुणमाधुर्य्यवारिधौ सर्वैश्वर्यसमाजि स्वयं भगवति परमधामन्यधिकरणि यथासमयं विलसत्याविर्भूते नानाशास्त्रे पुराणेतिहासादौ सर्व्वजननिकायवायवलदपेक्षयैषु यस्मिन्कस्मिंश्चित् कालेन दैवाद्वैगुण्यादालस्येनैव केषुचित् प्रवृत्तेषु तेष्वेव मध्ये कैश्चित् कैश्चित्

जुगुप्सितं धर्म्मकृतेऽनुशासत
स्वभावरक्तस्य महान् व्यतिक्रम ।

इत्यादितोऽवगतैर्मर्यादाकारैर्वीरैर्विषादभय तत्तत्प्रदेशपर्य्यन्तानां सर्व्वेषां चित्तप्रसादकवर्येषु महाधनेष्वदत्तेषु ।

यदा यदा हि धर्म्मस्य ग्लानिर्भवति भारत ।
अभ्युत्थानमधर्म्मस्य तदात्मानं सृजाम्यहमिति ॥
परित्राणाय साधूनां विनाशाय च दुष्कृतामिति

श्रीश्रीकृष्णनिखिलभक्तवत्सलया यादवु महामीन इव मनेषु यम्यवराह इव विहङ्गमेषु श्रीहंस इव यदुस्वयं भगवान् श्रीकृष्ण इव देवपूपेन्द्र इव वेदेषु श्रीभागवतशास्त्रचूडामणि

कृष्णे स्वधामोपगते धर्म्मज्ञानादिभिः सह ।
कलौ नष्टदृशामेष पुराणार्कोऽधुनोदितः ।

इति यचलत्यक्तिश्रीकृष्णप्रतिमूर्त्तिताकृत्येन समाहमेवाभिरूप कैवल्यादिति निरन्तरविमान्यमाहात्म्यतया श्रीशुकपरीक्षिद्भ्यां श्रीकृष्ण एव ज्योतिमु मह सांग्रहिव पुराणेषु भावान् द्वादशस्कन्धात्मकोऽष्टादशसहस्रकदनी महाजन मान्त्रिकसाथकन्तत्तदरिवावततार। तत्प्रणेता प्रथमत एवाचार्य्यचूडामणि श्रीकृष्णद्वैपायन स्वाभीष्टदेवतध्यानलक्षण मङ्गलमाचरति। जन्माद्यस्येति।

End *of the Prathamaskandha* त्वद्दर्शनस्य पुनर्दुर्लभत्वादिना कथनीयमित्याशयेनाह। नूनमिति। गोदोहनकालमपि ॥ ३६ ॥ श्लक्ष्णया मधुरया गिरा ॥ ० ॥ ० ॥ ० ॥ ० ॥

श्रीधरस्वामिनो श्रीमत्प्रभूणां श्रीमुखाद्गुरौ।
व्याख्यासु सारपद्मपादिव सारार्थदर्शिनी ॥ ० ॥ ० ॥ ० ॥

Colophon समाप्तश्चाय प्रथमस्कन्धः ॥ ० ॥ ० ॥ ०
श्रीश्रीव्यासकृत श्रीमद्भागवत तत्टीका श्रीचक्रवर्त्तिरचिता सत दिष्ट लिखित श्रीहरियन्द्रचट्टोपाध्यायलिखिता दोष नास्ति इति तारिख सन १२१४ सालेर चैत्रमासेर शनिवारे महामहावारपति वेला एकप्रहरे समाप्त प्रथम स्कन्धेर टीका इति श्रीश्रीगुरुचरणभरसा इति ॥ श्री राम ॥

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् सारार्थसन्दर्शिनी नाम श्रीमद्भागवतटीका प्रथमस्कन्धव्याख्यानपद्धता विद्यते।

N B—Under this number an incomplete copy of the Vaiṣṇava toṣiṇī of the following description is to be found also

Substance, country made papers of several colours 15 x 5 inches Folia, 81 Lines, 7–15 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance, old, partly worn out Prose Not correct Incomplete

पुस्तकेऽस्मिन् वैष्णवतोषिण्यसम्पूर्णा विद्यते।

No 128. उज्ज्वलनीलमणिटीका (आनन्दचन्द्रिका)। Ujjvala nīlamaṇiṭīkā (Ānandacandrikā) Substance, country made colourless paper, 14 x 5 inches Folia, 169 Lines 3–13 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance, old Prose Generally correct Complete

A commentary on the Ujjvalanilamani entitled, Ānandacandrikā, noticed in No 4

पुस्तकेऽस्मिन्नुज्ज्वलनीलमणिनामकस्य सुप्रसिद्धनिबन्धस्यानन्दचन्द्रिकाख्याटीका सम्पूर्णा विद्यते ।

No. 124 भक्तिरसामृतसिन्धुः सटीकः । Bhaktirasāmṛtasindhuḥ Saṭīkaḥ Substance, country made colourless paper, 12 × 6 inches Folia, 153 Lines, 10–17 in a page Character, Bengali Date, Śaka 1463 * Appearance, old Prose and verse Generally correct Complete

This codex contains a complete text of the Bhaktirasāmṛtasindhu along with the commentary Durgamasangamani, previously described

पुस्तकेऽस्मिन् दुर्गमसङ्गमनीनामधेयया टीकया सहिता भक्तिरसामृतसिन्धुः सम्पूर्णो वर्त्तते ।

No. 125 रासलीला (रासपञ्चाध्यायवैष्णवतोषणीटीका) । Rāsalīlā (Rāsapañcādhyāyavaiṣṇavatoṣaṇīṭīkā) Substance, country made yellow paper, 12 × 6 inches Folia, 41 Lines, 10 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance, not old Prose Generally correct Incomplete

This codex contains an incomplete of the Vaiṣṇavatoṣaṇī on the Rāsapañcādhyāyas only

पुस्तकेऽस्मिन् रासपञ्चाध्यायवैष्णवतोषण्यसम्पूर्णा वर्त्तते ।

No 126. गीतगोविन्दम् । Gītagovindam Substance, country made colourless paper, 14 × 3 inches Folia, 30 Lines, 4 in a page. Character, Bengali Date ? Appearance, old Verse. Generally correct Complete

---

* This is of course the date of composition of the text

A complete copy of Jayad va's Gitagovinda, described before.

[illegible]

Under this number is found also—

No 127. स्मरणमङ्गलटीका। Smaraṇamaṅgalaṭīkā Substance country made white paper, 15 × 1 inches Folia 5 Lines 3 8 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance old Prose Not correct Complete

A *commentary on the Smaraṇamaṅgala, a Vaiṣṇava work, by* Viśvanātha Cakravartin.

Beginning. [illegible] ॥ १ ॥

End [illegible] ॥ ११ ॥

Colophon   इति श्रीभगवद्भक्त्यष्टीकासम्पूर्णा। श्रीविश्वनाथचक्रवर्त्तिना कृतेयं टीका।

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् श्रीविश्वनाथचक्रवर्त्तिविरचिता भगवद्भक्तिटीका सम्पूर्णा वर्त्तते।

No 128. भगवद्भक्तिविलास। Bhagavadbhaktivilāsah Substance, country made white and foolscap paper, 15 x 5 inches. Folia, 358 Lines, 7-8 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance, fresh Verse and prose Not correct Complete

A complete copy of the Bhagavadbhaktivilāsa previously described.

विवरणमुक्तपूर्व्वम्।

No 129. श्रीकृष्णभजनानन्दविलास। Śrīkṛṣṇabhajanānanda vilāsah Substance, country made white paper, 14 x 5 inches Folia, 13 Lines 10 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance, fresh Verse Not correct Complete

A small Bengali poem on the worship of Śrīkṛṣṇa, entitled Śrīkṛṣṇabhajanānandavilāsa Anonymous

पुस्तकेऽस्मिन् कृष्णभजनजन्यानन्दविषयकानि कानिचिद्भाषालिखितानि पद्यानि वर्त्तन्ते।

N B—Under this number many fragments of works on several subjects are found but almost all of them being valueless we have rejected them Out of these only the following small works appear not only complete but interesting too at the same time, hence we describe them—

(1) स्मरणमङ्गल। Smaranamangalam Substance, foolscap paper, 12 x 4 inches Folia, 2 Lines 6-9 in a page Character Bengali Date ? Appearance old Verse Not correct Complete

Twelve verses on the repetition of the names of Krisna and Radha under the name of Smaranamangala, by Narottama Dāsa We quote below the whole text

श्रीकृष्णचैतन्यचन्द्राय नमः ॥

अज्ञानतिमिरान्धस्य ज्ञानाञ्जनशलाकया ।
चक्षुरुन्मीलितं येन तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥

श्रीराधाप्राणबन्धोश्चरणकमलयोः केशशेषाद्यगम्या
या साध्या प्रेमसेवा व्रजचरितपरैर्गाढलौल्यैकलभ्या ।
सा स्यात् प्राप्ता यया तां प्रथयितुमधुना मानसीमस्य सेवां
भाव्यां रागाध्वपान्थैर्व्रजमनुचरितं नैत्यिकं तस्य नौमि ॥ २ ॥

कुञ्जाद्गोष्ठं निशान्ते प्रविशति कुरुते दोहनान्नाशनाद्यां
प्रातः सायञ्च लीलां विहरति सखिभिः सङ्गवे चारयन् गाः ।
मध्याह्ने चाथ नक्तं विलसति विपिने राधयाद्धापराह्णे
गोष्ठं याति प्रदोषे रमयति सुहृदो यः स कृष्णोऽवतान्नः ॥ ३ ॥

रात्र्यन्ते त्रस्तवृन्देरितबहुविरवैर्बोधितौ कीरशारी
पद्यैर्हृद्यैरहृद्यैरपि सुखशयनादुत्थितौ तौ सखीभिः
दृष्टौ हृष्टौ तदात्वोदितरतिललितौ कक्खटीगीःसशङ्कौ
राधाकृष्णौ सतृष्णावपि निजनिजधाम्न्याप्ततल्पौ स्मरामि ॥ ४ ॥

राधां स्नातविभूषितां व्रजपयाहूतां सखीभिः प्रगे
तद्गेहे विहितान्नपाकरचनां कृष्णावशेषाशनाम् ।
कृष्णं बुद्धमवाप्तधेनुसदनं निर्व्यूढगोदोहनं
सुस्नातं कृतभोजनं सहचरैस्तां चाथ तं चाश्रये ॥ ५ ॥

पूर्वाह्णे धेनुमित्रैर्विपिनमनुसृतं गोष्ठलोकानुयातं
कृष्णं राधाप्तिलोलं तदभिसृतिकृते प्राप्ततत्कुण्डतीरं ।
राधाञ्चालोक्य कृष्णं कृतगृहगमनामार्ययार्कार्चनायै
दिष्टां कृष्णप्रवृत्त्यै प्रहितनिजसखीवर्त्मनेत्रां स्मरामि ॥ ६ ॥

मध्याह्नेऽन्योन्यसङ्गोदितविविधविकारादिभूषाप्रमुग्धौ
वाम्योत्कण्ठातिलोलौ स्मरमखललिताद्यालिनर्माप्तशातौ ।
दोलारण्याम्बुवंशीहृतिरतिमधुपानार्कपूजादिलीलौ
राधाकृष्णौ सतृष्णौ परिजनघटया सेव्यमानौ स्मरामि ॥ ७ ॥

श्रीराधां प्राप्तगेहां निजरमणकृते क्लृप्तनानोपहारां
सुस्नातां रम्यवेशां प्रियमुखकमलालोकपूर्णप्रमोदाम् ।
कृष्णञ्चैवापराह्णे व्रजमनुचलितं धेनुवृन्दैर्वयस्यैः
श्रीराधालोकतृप्तं पितृमुखमिलितं मातृमृष्टं स्मरामि ॥ ८ ॥

सार्धं राधां स्वसख्या निजरमणकृत प्रेषितानेकभोज्या
सख्यानीतैश्शदावनमुदितवदनं साध नव वनेन्दु ।
सुमाते रम्यवेव गृहमनुगननीलाखित प्रासनीत'
निर्व्यूढीथालिखीद स्वरदगुरु पुनर्भुक्तवन्तं स्मरामि ॥ ९ ॥
राधां सालीयथाल्पामसितसितनिशायोग्यवेशां प्रदोषे
दूत्या वृन्दोपदेशादभिसृतयमुनातीरकल्पाङ्कुशाम् ।
कृष्णं गोष्ठे सभायां विहितगुणिकलालोकनं स्निग्धमाता
यत्नादानीय संशायितमथनिभृत प्राप्तकुञ्जं स्मरामि ॥ १० ॥
तावत्फौ लब्धसङ्गौ बहुपरिचरणैर्वृन्दयाराध्यमानौ
गानैर्गन्धर्वहेलीलपनसुनटनैरासलास्यादिरङ्गै ।
प्रेष्ठालिभिर्लसन्तौ रतिगतमनसौ मृष्टमाध्वीकपानौ
क्रीडाचार्यौ निकुञ्जे विविधरतिरणौ लब्धविस्तारिताङ्गौ ॥ ११ ॥
ताम्बूलैर्गन्धमाल्यैर्व्यजनहिमपय पादसम्वाहनाद्यै
प्रेम्णा संसेव्यमानौ प्रणयिसहचरीसञ्चयेनाप्तशातौ ।
वाचाकान्तैरथाभिर्निभृतरभिरसे कुञ्जसुप्तालिसङ्घौ
राधाकृष्णौ निशायां सुकुसुमशयने प्राप्तनिद्रौ स्मरामि ॥ १२ ॥

Colophon इति श्रीगौरीगणदासकृतं स्मरणमङ्गलं समाप्तं ॥ * ॥ * ॥ श्री नमो राधाकृष्णाभ्यां नमः ॥

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् गौरीगणदासकृत स्मरणमङ्गलाख्य खण्डकाव्य विद्यते ।

No. 130. गौराङ्गभक्तवैष्णवपूजापद्धति । Gaurāṅgabhaktavaiṣṇava pujāpaddhatiḥ Substance, foolscap paper 10 × 4 inches Folia, 4 Lines, 8–10 in a page Character Bengali Date, ? Appearance, nearly fresh Prose and verse Not correct Complete

A guide to the worship to be performed, by Vaiṣṇava followers of Gauranga. In the beginning the author gives the formulæ of meditations of Nava dvipa Gauranga and Nityānanda

Beginning. श्रीनवद्वीपस्थ सपार्षदं महाप्रभु ध्यायेत् । तत्रादौ श्रीनवद्वीपस्य ध्यानं ॥ यथा ॥

स्वर्धुन्याश्चारुतीरे स्फुरितमतिबृहत्कूर्मपृष्ठाभगात्रं
[illegible]

नित्यं प्रत्यासपीयत्प्रणयभरलसत्कृष्णसङ्कीर्त्तनाढ्य
श्रीवृन्दाटव्यभिन्न त्रिजगदनुपम श्रीनवद्वीपमीडे ॥

इति ध्यात्वा महाप्रभु ध्यायेत् ॥ यथा ॥

श्रीमन्मौक्तिकदामबद्धचिकुरं सुस्मेरचन्द्राननम्
श्रीखण्डागुरुचारुचित्रवसनं स्रग्दिव्यभूषान्वितम् ।
नृत्यावेशरसानुमोदमधुरं कन्दर्पवेशोज्ज्वलं
चैतन्यं कनकद्युतिं निजजनैः संसेव्यमानं भजे ॥ १ ॥

श्रीनित्यानन्ददेवस्य ध्यानं ॥ यथा ।

विद्युद्दामसदाभिमर्द्दनरुचिं विस्तीर्णवक्षःस्थलं
प्रेमोद्घूर्णितलोचनाञ्चलकलन्मुग्धस्मिताभ्याननम् ।
नानाभूषणभूषितं सुमधुरं बिभ्रद्घनाभाम्बरं
सत्यानन्दकरं परं प्रभुवरं श्रीनित्यानन्द भजे ॥ २ ॥

nd. ततः स्तवपाठः ॥ ततः श्रीकृष्णलीलास्मरणपूर्वकश्रीचरणानुगमश्रीनिकुञ्जप्रदक्षिणं कुर्य्यात् ॥ वाक्यानि यथा ॥

श्रीसनातनपादाब्जरजोभक्तिसमन्वितः ।
यः सेवेत जनो नित्यं स भजेद्वासमाप्नुयात् ॥
श्रीश्रीवल्लभपादाब्जरजः संसेव्यते यदा ।
तत्कृपालवमात्रेण पूर्णो भवति वाञ्छितम् ॥
यमुनापीलिनं दासरजोऽभ्यवहराम्यहम् ।
श्यामकुण्डसमुद्भूतं सेवेत प्रेमभाग्भवेत् ॥
यः श्रीराधास्थलरजो नित्यं सेवेत शुद्धधीः
जन्मे तस्याचला भक्तिर्भवेद्रासविनोदिनी ॥
श्रीश्यामबन्दिनी नाम सर्व्वतीर्थसमाश्रिता
श्यामकुण्डसमुद्भूतां सेवते प्रेमभाग्भवेत् ॥
श्रीकृष्णपादयुगलं यः सेवते मनोविदः ।
तस्मात् क्षणमात्रेण भक्तिभाजो भवन्ति ते ॥
कृतार्थोऽहं कृतार्थोऽहं कृतार्थोऽहं न संशयः ।
दैवदेव जगन्नाथ तव निर्माल्यभक्षणात् ॥

Colophon. नास्ति ।

विवरणम्—श्रीगौराङ्गभक्तपूजापद्धतिरूपोऽयं निबन्धः ।

No. 131. रामनवमीव्रतकथा । Rāmanavamīvratakathā Substance, white foolscap paper, 14 x 3 inches Folia, 2 Lines, 6 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance, fresh Verse Generally correct Complete

This codex contains the celebrated tale told by Brāhmana to Sanatkumāra about the vrata of Rāmanavamī

पुस्तकेऽस्मिन् रामनवमीव्रतकथा वर्त्तते ॥

No. 132 सटीकं कृष्णकर्णामृतम् । *Saṭīkam Kṛṣṇakarṇāmṛtam Substance, country made white paper, 15 x 5 inches Folia, 44 Lines, 6-12 in a page Character, Bengali Date, Śaka 1666 Appearance, old Prose and verse Generally correct Complete*

This codex contains the text of Śrīkṛṣṇakarṇāmṛta, a poem on Kṛṣṇa's adventures by Lilāsuka alias Vilvamangala, already noticed before, with an extensive commentary on margins, entitled Sārangarangadā, by Kṛṣṇa Dāsa As the extracts from the text has already been quoted we need not make here further repetition of the same, only extracts from the commentary only are quoted below. In the beginning of the commentary the commentator has told the story of Vilvamangala, the author of the text in extenso Although it is well known but on consideration that it would be interesting to the public we quote it

Beginning *of the Commentary* श्रीश्रीगोपीनाथाय नमः ।

यद्भावभावितधियां प्रणयीव वाचां
मुद्रापि दुर्लभतरा मुनिपुङ्गवानाम् ।
यामीनृपुत्रं मदनमोहनमण्डलं तं
राधापदैर्वितरमौक्तिक मतोऽस्मि ।१।
लघापुंवाचाद्रियथ्य ।पिसमाज्ञवचनादि ।
श्रीचैतन्य सदा भाति न श्रीचैतन्यमाश्रये ॥२।
यस्मौ कृष्णमाधुर्य्यलिपीश्वसमदम् ।
केचित भावज्ञा समनुपेया श्रीगौरपदम गौ ॥३॥

मन्दोऽपि कश्चित् श्रीरूपपदाम्भोजमधुव्रतः ।
कृष्णकर्णामृतस्यास्य विवृणोति यथा मति ॥ ४ ॥
स्पष्टे बालप्रबोधार्थे निर्बन्धे परिशुद्धता ।
निगूढोऽन्तर्दशीत्यर्थो व्याख्येय सादर मया ॥ ५ ॥
यदास्यमकरन्दधाराक्लिन्नां गोकुलोन्मुखीम्
मम पुष्यन्त्विमा स्निग्धा सर्व्वकामारसन्निधौ ॥ ६ ॥
सद्भक्तभावगन्धर्व्वगान्धर्व्वरसलम्पटे ।
सारङ्गे श्रीध्वनामिका टीकासारङ्गरङ्गदा ॥ ७ ॥

अथ दाक्षिणात्य कृष्णवेणापश्चिमतीरनिवासी पण्डितकवीन्द्र श्रीबिल्वमङ्गल नामा कश्चिद्ब्राह्मण आसीत्। स च पूर्व्वं दुर्व्वासनाप्रेरितस्तत्पूर्व्वतीर वासिन्याः सङ्गीतविद्याधिकलितकिन्नरीनिकरायाः कस्याश्चित् चिन्तामणि नाम्न्याः वेश्यायामतीवासक्तो बभूव। स कदाचित् प्रावृट्तमिस्रायां जीमूत मन्द्रगर्ज्जितजातहृच्छयोऽस्य द्वारापिहितगमनप्रत्यूहचय सुप्तान्निर्गत्य तां नदीं शवाभ्यां प्रधावन्नप्रमेणोत्तीर्य्य कीलितकवाट तद्वासागारमाससाद। तथापि तदर्थे भुजगफूत्कारेण ... भवन् भित्तिगतगवाक्षप्रविष्टलम्ब मानभुजङ्गमालम्ब्य भित्तिमुल्लङ्घ्य प्रकोष्ठिकामध्ये निपतन्मूर्च्छितो बभूव। तत सा सखीभि सह विस्मितेव तं दृष्ट्वा हा कष्टमिति वदन्ती तस्य शीतोपचारैः मूर्च्छां जहौ। ततस्तेन कथित तदागमनवृत्तान्तं श्रुत्वा जात खेदा सा सनिर्वेद तमाह अहो सकलशास्त्रज्ञमपि भवन्तमृते विना कोऽन्य परिवर्तितविवेकसमीक्षार्थमात्मानं घातयेत्। हा धिगस्तु मां याहं पापीयसी कपटभावैः पुरुषान् प्रतार्य्य तेषां सर्व्वाणि धनानि चाहरम्। अहो एतादृश्यामासक्तिर्यदि भगवति श्रीकृष्णे जायते तदा किं न स्यात्। अ सर्व्वं परित्यज्य श्रीकृष्णभजनमेव मया कार्य्यमिति निश्चित्य तां रात्रि तं शुश्रूषमाणा सखीभि सह श्रीकृष्णस्य श्रीराधया सह रासक्रीडादिलीला मयगीतान्यगासीत्। स चापि तद्वाक्यमाकर्ण्य जातनिर्वेद स्वं भर्त्सयन् तथापि च सर्व्वं त्यक्त्वा भगवद्भजनमेव कार्य्यमिति चिन्तयन्नुषित एव सद्गीतश्रवणावेश प्रोद्बुद्धपूर्व्वसिद्धप्रेमाङ्कुरस्तं रात्रिकालमेव प्रायः कोटि दयितदयितं मन्यमान प्रातस्तां नमस्कृत्य तेनैव पथा नदीतीरस्थ श्रीम गिरिनामानं वैष्णवोत्तममासाद्य निवेदितस्ववृत्तान्तस्तस्मात् श्रीगोपालमन्त्र राजमयाचीत गृहीतमन्त्रश्च श्रीकृष्णानुराग कम्पाश्रुपुलकादिव्याकुल श्रीवृन्दावनोत्कण्ठितोऽपि गुरुसेवार्थं कतिचिद्दिनानि तत्रैवावात्सीत्। तथापि श्रीकृष्णलीलावर्णनमयान् पद्यान्यकार। तदद्य गुरवा शीलादक

इति ख्यापितोऽभूत्। तत्र श्रीचैतन्यपदतलतल एव सन्न्यासं चक्रे। तत परमोत्कण्ठया श्रीगुरुं विज्ञाप्य श्रीवृन्दावनाय प्रतस्थे। अथ प्रेमीश्वर स्वालयात् श्रीवृन्दावनाय प्रस्थानं कुर्वन्नेव श्रीलीलाशुक स्वगुरौ श्रीमगुरुत्वे नैव स्वेष्टदेवतस्य च कीर्त्तनरूप मङ्गलमाचरति।

End *of the Commentary* तद्दिनातिवाहनोपाय प्रार्थयन्नाह हे देव यतो यतो यत्र यत्र म विलोचनं प्रसरति कीदृशं सत् अनुसरत् ततस्ततस्तत्र तव सहजविभ्रा न्त्यपि मद्विषयानुग्रह हिगुणविभ्रमाणि युवयोर्विलोकनानि तैस्तथा मृगलीरवामतैव सहायया सहितस्य तवैव वैभव सौन्दर्यवैदग्ध्यविलासादि मयं स्फुरतु अनु निरन्तरं स्फुरन्निति वा।

यच्छीरये सदा तिष्ठ नयन्या मां मदान्तिकं।
इति दीन कथं ब्रूयां नेत्रयो स्फुर तत् सदा ॥ १११ ॥
जयतां सुरतौ पङ्गोर्मम मन्दमतेर्गती ।
मत् सर्वस्वपदाम्भोजौ राधामदनमोहनौ ॥
जयति मधुरराधाकृष्णलीलारसौघ
प्रटनविधिपुषाभि सार्थसञ्जामकार्षीत् ।
विश्वविश्वविमलो घोरसर्वा मटीं मे
सरसभजनलाभे सूत्रधार स एष ।
अद्भुते यदि मन्वस्य सकलप्रदमतेर्मुङ ।
स्वकृपाथेष्टिदानन्द सन्त सन्तनमव्ययम् ॥
श्रीकृष्णचरणाम्भोजकृष्णदासेन निर्म्मिता ।
कृष्णकथामृतस्यैषा टीका सारङ्गरङ्गदा ॥

Colophon. टीकेयं समाप्ता ॥ * ॥ श्रीचैतन्यचन्द्राय नमः ॥ शुभमस्तु शकाब्दा १६६६ सौरज्येष्ठस्य त्रयोदशदिवसे शनिवारे समाप्ता ।

विवरणम्—श्रीकृष्णकर्णामृताख्यस्य काव्यस्य सारङ्गरङ्गदा नामटीकारूपोयं निबन्ध श्रीश्रीकृष्ण दासविरचित ।

Under this No (1) there is an incomplete copy of Gopālatāpanī paniṣat with a commentary, by Paramahamsa Parivrājakācarya Śrī abodha Sarasvatī of the following description—

Substance, country made white paper, 15 x 5 inches Folia, 17 (of hich first two fol are wanting) Lines, 11-19 in a page Character,

Bengali Date ... Appearance, old. Prose and verse. Generally correct. Incomplete.

Beginning *of the Commentary* [illegible]

Beginning *of the Text* [illegible]

End *of the Text* [illegible]

Colophon *of the Text* [illegible] . . . .

End *of the Commentary* [illegible]

Colophon *of the Commentary* [illegible]

[illegible]

And also (2) a nameless work on the worship of Krsna sketched from the Haribhaktivilāsa with following description—

Substance, country-made white paper. 10 × 3 inches. Fol[s]. 33. Lines, 8-10 in a page. Character, Bengali. Date ... Appearance old, worn out in parts. Prose and verse. Generally correct. Complete.

Beginning. [illegible]

[illegible]

[illegible]

अथ प्रणाम । आगम

दोर्भ्यां पद्भ्यां च जानुभ्यामुरसा शिरसा दृशा । १

मनसा वचसा चैव प्रणामोऽष्टाङ्ग ईरित ॥

जानुभ्याञ्चैव बाहुभ्यां शिरसा वचसा धिया ।

पञ्चाङ्गक प्रणाम स्यात् पूजासु प्रवराविमौ ।

End

ते भक्ता लोकनाथस्य नामकर्म्मादिकीर्त्तने ।

मुञ्चत्यश्रूणि संहर्षाद्ये प्रहृष्टतनूरुहा ॥

स्वप्नेपि नाम स्मृतिरादिपुंस

क्षयं करोत्यक्षयपापराशिम् ।

प्रत्यक्षत किं पुनरत्र पुंसां

संकीर्त्तिते नाम्नि जनार्द्दनस्य ॥

य कश्चिद्वैष्णवो लोके मिथ्याचारोप्यनाश्रमी ।

पुनाति सकलान् लोकान् सहस्रांशुरिवोदित ॥ ० ॥

Colophon

इति समाप्तश्चाय ग्रन्थ ॥ ० ॥ श्रीहरिर्ज्जयति ॥ ० ॥ श्रीश्रीहरि हे कृष्ण विष्णो श्रीहरे मुरारे मां दीनहीन परिपालयस्व ॥ ० ॥ ० ॥ ० ॥

पुस्तकेऽस्मिन् बहुविधप्रमाणोपन्यासै सह विस्तृतविष्णुपूजाप्रकारो वर्त्तते ।

No 133. नारायणकवचोपदेश । Nārāyaṇakavacopadeśaḥ Substance country made white paper, 18 x 6 inches Folia 11 Lines, 12 in a page Character, Bengali Date ? Appearance, not fresh Prose Not correct Complete

A translation in Bengali prose of the eighth chapter of the sixth skandha of Śrīmadbhāgavata

पुस्तकेऽस्मिन् श्रीमद्भागवतषष्ठस्कन्धाष्टमाध्यायस्य बङ्गगद्यानुवादो वर्त्तते ।

No. 134 उज्ज्वलनीलमणि सटीक । Ujjvalanīlamaṇiḥ Saṭīkaḥ Substance, country made yellow paper, 15 x 6 inches Folia, 160 Lines,

10-17 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance, nearly fresh Prose and verse Generally correct Incomplete

This codex contains the Ujjvalanilamaṇi of Rūpagosvāmin with two commentaries, one Locanarocani of Jiva Gosvāmin the other by Visvanātha Cakravartin, described before

इत्येतस्मिन् श्रीरूपगोस्वामिकृतोज्ज्वलनीलमणिनाम श्रीजीवगोस्वामिविरचितलोचनरोचन्या श्रीविश्वनाथचक्रवर्त्तिकृतयाऽपरया च टीकया सहितो वर्त्तते ।

N B Under this No we find also a complete copy of the Bhaktirasāmṛtasindhu with Durgamasangamī of the following description—Noticed already

Substance, country made yellow paper, 15 x 6 inches Folia, 144 Lines, 11-15 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance, nearly fresh Prose and verse Generally correct Complete

इत्येतस्मिन् सटीको भक्तिरसामृतसिन्धुः सम्पूर्णो वर्त्तते

No 135, वैष्णवतोषणी । Vaiṣṇavatoṣaṇī Substance, country made white and red papers 15 x 6 inches Folia, 34 Lines, 9-16 in a page Character Bengali Date ? Appearance, nearly fresh Prose Generally correct Incomplete

An incomplete copy of the Vaiṣṇavatoṣaṇī of Sanātan Gosvāmin described before.

इत्येतस्मिन् श्रीसनातनगोस्वामिकृता वैष्णवतोषण्यसम्पूर्णा वर्त्तते ।

Under that No there is also a Bengali work in prose, by the name of Śrīkṛṣṇatattva, with following description—

श्रीकृष्णतत्त्व । Śrīkṛṣṇatattva Substance, country made white and red papers, 15 x 6 inches Folia, 141 Lines 7-14 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance, nearly fresh Prose Not correct Incomplete

इत्येतस्मिन् श्रीकृष्णतत्त्वाभिध वङ्गभाषालिखितो ग्रन्थोऽपि वर्त्तते ।

No. 136, सारसंग्रह । Sārasamgrahah Substance, country made colourless paper, 15 x 5 inches Folia, 93 Lines 8-9 in a page Character, Bengali. Date, ? Appearance, very old, worn out, torn, and worm eaten in parts Prose and verse Not correct Complete

A work on the mystery of Kṛiṣṇalīlā under the name of Sārasaṅgraha. Anonymous.

Beginning. श्रीकृष्णचैतन्यचन्द्राय नमो नमः ।
श्रीचैतन्यमुखोद्गीर्णं हरे कृष्णेति वर्णकाः ।
मज्जयन्तो जगत्प्रेम्णि विजयन्तां तदाह्वयाः ॥
आददानस्तृणं दन्तैरिदं याचे पुनः पुनः ।
श्रीमद्रूपपदाम्भोजधूलिः स्यां जन्मजन्मनि ॥
श्रीकृष्णवाञ्छां नौमि सर्वं मम सुमङ्गलम् ।
यस्य सम्पद् धाम्ना यस्य यत्र तमपि ॥
श्रीवृन्दावनदर्शनं आनन्दमानन्दसन्तति ।
तमोस्तु मयि कारुण्यं समावेशनतो मङ्गलम् ॥
रसनीयाद्भिमेकार्थलाभाय व्याख्ये यथा ।
श्रीरूपसनातनयोः कोऽपि कोऽपि रस स्फुटम् ॥

तत्र श्रीस्वरूपलिखा ।

प्रकाशनस्य चत्वारो वैलक्षण्यस्थितेरपि ।
भेदा निरघनश्च साधनस्य तथैव च ॥
विरोध खण्डन चेष्टा समर्था ये रते क्रमात् ।
प्रकाशन दुर्दम्य निरासा विसतस्य च ॥
वैलक्षण्यं द्वयोरैक्यं मतयोश्चाभिन्न मतम् ।
असत्त्वं विमतं चैव सद्वेव मतमुच्यते ॥
वैलक्षण्यपदत्वेऽपि वैमत्याय पृथक् तथा ॥

End. श्रीराधितरसज्ञानां मूर्त्तौ ललितमाधवे ।
समर्था व्याधिकोऽप्योऽपि सम्भोगो न हि दृश्यते ॥
समस्त पूर्वरागस्थोऽपि प्रथमश्च न ।
सत्यादीनां किलाद्यानां मध्ये ललितमाधवे ।
अपेक्षायां किलैकस्य सर्वेषां सा प्रतायते ॥
समाधाने किलैकस्य सर्वेषां तद्विधोदते ।
अष्टानां ध्वनिभेदानां प्रत्येकं स्थानभेदयोः ।
प्रकारकयोः सिद्धिरिति पौराणिकं मतम् ॥
अष्टानां ध्वनिभेदानामेकत्राललितमाधवे ।
अलङ्कारकयोः सिद्धि प्रत्यक्षं नापि विद्यते ॥

यथा देहादिमिथ्यात्वस्थले मुनिरुदितं ।
एक देवाग्रमन्यत्र भर्मि जनयति क्रमात् ।
तथोपपन्नमिथ्यात्वस्थले वै प्रवीनकै ।
बहिरङ्गसमाधानं भगवान्नैशकारकै ।
श्रीमद्वैष्णवतोषण्यां यद्गुदविसतं स्फुटं ।
अभीमादेरेममुना इत्याद्यैकविराकृतम् ।
आयमग्नकादेकवैधार्थेऽपि विखण्डितम् ।
विमलं गुरुनाम्नि बहिरङ्गपथम् ।
श्रीमद्वैष्णवतोषण्यां यत्किश्चिद्दर्शितं स्फुटम् ।
तद्वैतोत्पादयेत् स्पष्ट विमतस्य विखण्डन ।
यथोद्धरेत् कण्टकेनैव कण्टकम् (?) ।

Colophon. इति मारदवह गुरुविमतम् । • । • । • । इति मारमेवह समाप्त ।

विवरणम् - पुस्तकेऽस्मिन् सारसंग्रहोनाम श्रीकृष्णलीलारहस्यव्यञ्जक कविविरचितो वर्तते ।

Under this No there are the following Vaiṣṇava works in Bengali verses (1) Vaisgdhamādhava, by Jadunandanadasa in 67 folia of which fol 1-11 both including are wanting, worn out torn and writing effaced in most parts (2) Vrindāvanavilāsa, (3 Smaranamamgala not worth describing

पुस्तकऽस्मिन् अपि बङ्गभाषालिखितानि पद्यपुस्तकानि सन्ति यथा श्रीयदुनन्दनदासानूदित विदग्धमाधवनाटकं, वृन्दावनविलास , स्मरणमङ्गलमिति ।

No. 137. भागवतसन्दर्भानुव्याख्या । Bhāgavatasandarbhānuvyākhyā Substance, foolscap paper, 11 × 4 inches Folia, 88 Lines 6-8 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance nearly fresh Prose Generally correct Incomplete

A commentary on the Bhāgavatasandarbha entitled Sarvasamvādini. Anonymous The codex contains upto the end of the third Sandarbha

Beginning. श्रीकृष्णाय नम ।

श्रीकृष्णं नमता नाम सर्वसम्वादिनी मया ।
श्रीभागवतसन्दर्भानुव्याख्या विलिख्यते ।

अथ श्रीभागवतसन्दर्भनामानं पञ्चमाद्यमाहो महाभागवतकोटिवि
दकोट्टिदिनिर्दिष्टमतवाद लिखितरत्नवाचस्पतिस्वगदपदरत्नपद
कमलानन्दिस्वरूपमपि तत्पीयूषमयसागरसम्भव मन्दारमकरन्दविदं
श्रीश्रीकृष्णचैतन्यनामानं श्रीभगवत्पदं कलियुगे जिन् वैष्णवजीवातवे
तारतवासर्वविशेषाभिहित श्रीभागवतसंवादेन कीर्त्ति लभते। एकादश
स्कन्धे कलियुगीयोपास्यकरे पद्यमिदम्।

End. पञ्चरात्रस्य कृत्स्नस्य वेत्ता तु भगवान् स्वयमिति स्वयं वदन् तत्त्वाधिकं प्रतिपाद्य सर्व्वेष्वेव युगेष्वेव प्रातीत्येतेषु दृश्यते। यथाम्नायं यथाभावं निरा, नारायण प्रभृत्यादिना पञ्चरात्राभिधेये नारायणाख्य सर्व्वशास्त्रसमन्वय दर्शयित्वा पञ्चरात्रविदो ये तु क्रमयोगपरा नृप। एकान्तभावोपगतास्ते हरिं प्रविशन्ति वै। इति तत्प्रतिपाद्यस्य परमफलत्वमाह—भाष्यवैयत्तिवाच भवति। यथाह एक परम परो वै वेदश्च सर्व्वे सह चेतिहासैः। सपञ्चरात्रे मधुरात्मैव देव सर्व्वैर्गुणैश्च तत्र प्रतीतेरिति। भविष्यपुराणे। ऋग्यजुःसामाथर्वाख्यो भारतं पञ्चरात्रकं। मूलरामायणञ्चैव वेद इत्येव शब्दिताः। पुराणानि च यानीह वैष्णवानि विदो विदुः। स्वतः प्रामाण्यमेतेषां नात्र किञ्चिद् विचार्यत इति। स्वयं श्रीभागवतेनापि वैष्णवं पञ्चरात्र श्रूयते। तृतीयस्कन्धे ये देवर्षिसत्तमस्य च। तन्त्रं सात्वतमाचष्ट नैष्कर्म्यं कर्म्मणां यत इत्यादौ। तदेवं पाञ्चरात्रिकमत सम्मतमेवेति सिद्धम् ॥ ० ॥

Colophon. इति श्रीभागवतसन्दर्भानुव्याख्याया परमात्मसन्दर्भोनाम तृतीय सन्दर्भ ॥०॥ अनेन श्रीराधाकृष्णौ प्रीयेताम् ॥०॥ श्रीराधाकृष्ण ॥

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् क्रमसन्दर्भटीका, सम्पूर्णा वर्त्तते।

This codex contains also along with the work described above the first Sandarbha of the text Kramasandarbha

पुस्तकेऽस्मिन् क्रमसन्दर्भस्यापि प्रथमसन्दर्भमात्र वर्त्तते।

No. 138. प्रह्लादचरित। Prahlādacarita in Bengali verse very old, folia in disorder state, not worth notice

पुस्तकेऽस्मिन् वङ्गभाषापद्यमयं प्रह्लादचरितमतिजीर्णं विपर्य्यस्तपत्रसङ्कुलञ्च विद्यते।
